

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 2

การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

Furthering Research Products in Tourism and Hospitality Industry
during 2014 – 2015 to Commercial Usage

โดย

อาจารย์ฉัตรฉวี คงดี และคณะ

กันยายน 2560

เลขที่สัญญา RDG5850086
รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 2
การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
Furthering Research Products in Tourism and Hospitality Industry
during 2014 – 2015 to Commercial Usage

คณะผู้วิจัย	สังกัด	ตำแหน่ง
1. อาจารย์ฉัตรฉวี คงดี	มหาวิทยาลัยเนชั่น	หัวหน้าโครงการ
2. ผศ.ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	นักวิจัย
3. อาจารย์พสุนาท สร้อยสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	นักวิจัย
4. อาจารย์ชินกฤต อุดมลาภไพศาล	มหาวิทยาลัยเนชั่น	นักวิจัย

แผนงานวิจัย การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์
โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ ได้มาจากการดำเนินโครงการวิจัย “การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์” ที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ความสำเร็จที่ได้รับเกิดจากการได้รับความสนับสนุนและความร่วมมือจากหน่วยงาน และบุคคลหลายฝ่าย

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ทุกท่านของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ขอขอบคุณ หน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และชุมชนที่เป็นพื้นที่วิจัยที่ทำให้ความร่วมมือจนเกิดความสมบูรณ์ของงานในวันนี้

ขอขอบคุณ ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยเนชั่น คณะผู้บริหารและคณาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านของมหาวิทยาลัยเนชั่น ที่ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

สุดท้าย ขอขอบคุณ คณะนักวิจัยผู้ได้รับทุนของการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 – 2558 ในการให้ข้อมูลสำคัญและร่วมกิจกรรมทางการวิจัย

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2560

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้แผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558 โดยมี อาจารย์ฉัตรณี คงดี สังกัดมหาวิทยาลัยเนชั่น เป็นหัวหน้าโครงการ พร้อมด้วยคณะผู้วิจัย 3 ท่าน คือ 1) ผศ.ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 2) อาจารย์ชินกฤต อุดมเลิศไพศาล มหาวิทยาลัยเนชั่น และ 3) อาจารย์พสุนาท สร้อยสุวรรณ สังกัดมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในปี 2558 นี้จะเป็นการเน้นสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ทางบวกต่อเนื่องจากปี 2557 โดยประกาศเป็นปี “ท่องเที่ยววิถีไทย” และส่งเสริมตลาดภายใต้แคมเปญ “Discover Thainess” มุ่งสื่อสารภาพลักษณ์ที่สามารถเสริมความเข้มแข็งให้แบรนด์ประเทศไทยด้วยการนำเสนอความสุข สนุกแบบไทย เป็นจุดแข็งที่แตกต่างจากชาติอื่นๆ เสนอขายแหล่งท่องเที่ยว วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ชุมชน เน้นในเรื่องของความเป็นไทย (Thainess) และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์ ผสานกับความหลากหลายของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ หลากหลายวิถีชีวิต (Lifestyle) หลากหลายโอกาส นำมาต่อยอด รวมเป็นเนื้อหาในการสื่อสาร โดยนำเสนอประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางจิตใจ (Value) ที่จับใจและประทับใจ (Emotional Marketing) เน้นการส่ง (mood and tone) ทาง การสื่อสารที่สามารถเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความต้องการของนักท่องเที่ยว เป้าหมายให้ลึกมากขึ้น มุ่งหวังให้ภาพของความประทับใจนี้ เกิดการรับรู้ในวงกว้าง เกิดการบอกต่อ (Word of Mouth) เพื่อส่งต่อประสบการณ์ (Share) ผ่านช่องทาง การสื่อสาร ทั้งสื่อออนไลน์ และสื่อออฟไลน์

โดยรัฐบาลตั้งเป้าไว้ว่า ภายในปี 2558 นี้ ประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยว 2.2 ล้านบาท และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกว่า 30 ล้านคน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556) การท่องเที่ยวจึงนับเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญ ที่รัฐเลือกใช้สำหรับการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และเกิดการกระจายรายได้สู่ภูมิภาคต่างๆ ส่งผลต่อเนื่องทางด้านสังคม ช่วยลดปัญหาการว่างงาน และปัญหาความยากจน รวมทั้ง กระตุ้นให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้รัฐจึงมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เริ่มต้น

ด้วยการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นข้อมูลที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

ทั้งนี้ในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมายที่รัฐบาลได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการหนึ่งที่จะได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้น คือ “การวิจัย” นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาคำถามดำเนินงานทุกสาขา และเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเป็นเครื่องชี้นำสังคม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักที่สำคัญในการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ รวมทั้งปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว จึงกำหนดให้โครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการเป็นกลุ่มเรื่องการวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการพัฒนาประเทศ ในปี 2557 ที่ผ่านมามีการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อให้ดำเนินโครงการวิจัย 31 แผนงาน เป็นจำนวน 76,362,400 บาท โดยศึกษาวิจัยได้มีการศึกษากระจายในทุกภูมิภาคของประเทศ ในการสนับสนุนทุนวิจัยด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ปี 2556 และปี 2557 ได้ผลผลิตงานวิจัยที่สามารถนำไปประโยชน์ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศ และได้มีการผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลา 2 ปี คือในปี 2556 และ 2557 ซึ่งที่ผ่านมานั้น ได้มีการนำเสนอผลผลิตที่ได้จากการวิจัยแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) และได้มีการร่วมทดสอบเส้นทางเพื่อนำไปสู่การผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์แล้ว

ในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ปี 2558 นี้เป็นการผลักดัน/ต่อยอด ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยอย่างต่อเนื่องในปีที่ 3 อันได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานเห็นชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม มุ่งเน้นไปที่การเผยแพร่ผลผลิตการวิจัยที่เกิดขึ้น ในรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ อิเลคทรอนิกส์ อันเป็นเครื่องมือในการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และเพื่อสร้างการตระหนักรู้ในคุณค่าของผลผลิตจากงานวิจัยนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

ในการดำเนินงานวิจัย ได้ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ฝ่ายอุตสาหกรรม สกว. เป็นหลัก พร้อมด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) สมาคมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบแห่งประเทศไทย (TRTA) ตลอดจนคณะนักวิจัยผู้ผลิตผลงาน โดยวัตถุประสงค์หลัก คือ

เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การบริหารจัดการทุนวิจัยให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด นำไปสู่การเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สังคมอย่างแท้จริง และผลักดันไปสู่งานยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยยังจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้ให้นักวิจัยท่านอื่นใช้เป็นแนวทางหรือนำไปต่อยอดงานวิจัยทางด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

สำหรับขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์และผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ของงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2557 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2557 ที่ได้รับการคัดเลือกในเบื้องต้น 2) การคัดเลือกงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ในปี พ.ศ.2558 ที่มีศักยภาพเพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2558 และ 3) การติดตามประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วของแผนงานวิจัยที่เป็นต้นแบบ 2 แผนงาน โดยดำเนินการศึกษาถึงผลกระทบ 4 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์และนำเสนอผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย ผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ในปี 2558 รวมจำนวน 5 แผนงาน คือ งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556 จำนวน 1 แผนงาน งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2557 จำนวน 2 แผนงาน และงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 จำนวน 2 แผนงาน

ผลการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นการผลิตสื่อโดยเน้นไปที่สื่อในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตอบสนองต่อการเข้าถึงสื่อของคนยุคปัจจุบัน ที่มุ่งใช้งานสื่อออนไลน์เป็นหลัก ไม่จำเพาะ

นักวิชาการที่มุ่งค้นหาข้อมูลเชิงวิชาการเท่านั้น แต่รวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ ประการต่อมา การใช้สื่อในยุคปัจจุบัน หลายคนมุ่งหวังที่จะบริโภคสื่อผ่านอุปกรณ์สื่อสาร อย่างสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่จึงมุ่งหวังให้เข้าถึงข่าวสารดังกล่าวได้สะดวกมากขึ้น ซึ่งได้แบ่งการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ออกเป็น 3 ส่วน คือ การพัฒนาสื่อเว็บไซต์ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ www.thm.trf.or.th การจัดทำวารสารบทความ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558 ฉบับที่ 1 (วารสารออนไลน์) และการสร้างชุมชน และเครือข่าย เพื่อการประชาสัมพันธ์

ด้านการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ของแผนงานที่ได้รับสนับสนุนสนับสนุนวิจัยในปี 2556 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่” โดย ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และ 2) แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” โดย ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ มหาวิทยาลัยพะเยา

สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัย ในการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปีต่อไป ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ที่สะดวกต่อการเข้าถึงตามประเภทของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ควรมีการทำงานร่วมกันกับผู้ประกอบการ นักวิจัยเจ้าของผลงาน และทีมผลักดันการใช้ประโยชน์ฯ ด้วยวิธีการร่วมคิดร่วมพัฒนาเส้นทาง รูปแบบการท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ตลอดจนของที่ระลึกอันเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น หรืออื่นๆ ตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว และศักยภาพในการรองรับของพื้นที่นั้นๆ ตลอดจนแสวงหาตลาด ที่เหมาะสมกับพื้นที่และรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นๆ และควรมีการจัดทำ เอกสารรายละเอียดองค์กร (Company Profile) ของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ฝ่ายอุตสาหกรรมสกว. เพื่อเป็นการเผยแพร่ถึงผลงานที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2555 ถึง ปัจจุบัน รวมถึง ประวัติความเป็นมา คณะผู้บริหาร ภารกิจหน้าที่ การดำเนินงาน การบริหารงานต่างๆ ภาควิชาเครือข่าย อีกทั้งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้าน
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์นี้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จ

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ผลผลิตของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ
บริการที่ได้รับทุนในปี 2556-2558 ที่มีศักยภาพโดดเด่นถูกนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบ
ต่างๆ ผลงานการวิจัยได้รับการเผยแพร่ในวงกว้างผ่านทางเว็บไซต์ www.thm.trf.or.th โดย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาสืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่จะนำไปต่อยอดองค์ความรู้ใน
รูปแบบต่างๆ ได้นอกจากนี้ สิ่งที่มีส่วนได้เสียในพื้นที่ได้รับภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิง
พาณิชย์แล้ว เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาชุมชนต่อไป

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์” มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินการผลักดันผลผลิตงานวิจัยเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการทดสอบเส้นทางทางการท่องเที่ยวที่เป็นผลผลิตจากโครงการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556-2558 ร่วมกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) สมาคมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบแห่งประเทศไทย (TRTA) รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม และผลักดันไปสู่งานกิจกรรมการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ในขณะเดียวกัน มีการคัดเลือกแผนงานวิจัยของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2558 ที่มีศักยภาพ มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยว เพื่อเตรียมผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ คือ เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว

ผลการวิจัยพบว่า ผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ในปี 2558 รวมจำนวน 3 แผนงาน คือ งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556 จำนวน 1 แผนงาน คือ การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง โดยได้ถูกนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในงาน ITB Berlin 2016 ประเทศเยอรมนี และงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร และงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2557 จำนวน 2 แผนงาน คือ 1) การศึกษาศักยภาพและผลกระทบการประยุกต์ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในจังหวัดกระบี่ 2) การพัฒนาคลังเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก

ด้านการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วของแผนงานที่ได้รับสนับสนุนวิจัยในปี 2556 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่” และ 2) แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” ซึ่งเป็นการประเมินใน 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ที่สะดวกต่อการเข้าถึงตามประเภทของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ มีการทำงานร่วมกันกับผู้ประกอบการ นักวิจัยเจ้าของผลงาน และทีมผลักดันการใช้ประโยชน์ฯ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว และศักยภาพในการรองรับของพื้นที่นั้นๆ และควรมีการจัดทำ เอกสารรายละเอียดองค์กร (Company Profile) ของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการฝ่ายอุตสาหกรรม สกว. เพื่อเป็นการเผยแพร่ถึงผลงานที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2555 ถึง ปัจจุบัน รวมถึง ประวัติความเป็นมา คณะผู้บริหาร ภารกิจหน้าที่ การดำเนินงาน การบริหารงานต่างๆ ภาษีเครือข่าย อีกทั้งอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ABSTRACT

Research project “Furthering Research Products in Tourism and Hospitality Industry during 2014 – 2015 to Commercial Usage” had objectives to further the results of the research concretely and continuously. The researchers focused on testing tourism routes resulted from the funded research in 2013-2015 in collaboration with The Tourism Authority of Thailand (TAT), Tourism Council of Thailand, Thai Eco Tourism and Adventure Travel Association (TEATA) Thailand Responsible Tourism Association (TRTA) and related organizations in order to gain tangible benefits and bridge to International Tourism Expo. The researchers selected potential research plans under the industrial and service tourism research projects received funds in 2015 and had tourism potential to promote for further commercial usage. The three main objectives were to further the research projects’ results of industry and service tourism between 2014 -2015 to commercial usage, to develop media in electronic form for disseminating research and to assess the impact in area after the commercial usage.

The results found that five plans under “Furthering Commercial Usage for Research Projects in Tourism and Hospitality Industry in 2014” were further promoted for commercial usage. They were one research funded in 2013, two researches funded in 2014 and two researches funded in 2015. In term of impact assessment in the area after commercial usage of the plan funded in 2013, there were two plans namely 1) The Development of Tourism Business for Supporting the Growth of Tourism Industry, Krabi Province and 2) The Architectural Tourism in The Cultural of Khong River Both Sides.

The research suggestions in next year should have public relations to continuously disseminate research results via electronic media and other media which are easily accessible for target groups in each area. There should be collaboration among business owners, researchers and commercial usage furtherance team to balance demand of tourists and service potential of that areas. There should be development of company profile of The Coordinating Office of Tourism and Hospitality Research Project, TRF to disseminate works since 2012 to present and to gather information regarding history, management team, mission, operation, administration, member network and others.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ	ช
ABSTRACT	ซ
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	3
1.5 กรอบการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.2 เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.3 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	18
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	19
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
3.4 เกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิง พำณิช์	22
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย	26
4.1 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	26
4.2 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	74
4.3 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	86

บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
5.1	สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล	103
5.2	ข้อเสนอแนะ	112
	บรรณานุกรม	114
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก	116
	ภาคผนวก ข	118
	ภาคผนวก ค	119

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงตัวอย่างผลกระทบของงานวิจัยในมิติต่าง ๆ	16
ตารางที่ 3.1	แสดงตัวชี้วัดในการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์	24
ตารางที่ 4.1	แสดงรายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา	36
ตารางที่ 4.2	แสดงรายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์	42
ตารางที่ 4.3	แสดงรายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์"การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา"	47
ตารางที่ 4.4	แสดงรายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบเส้นทางจักรยาน อำเภอป่าจ้อย จังหวัดน่าน	61
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนสถิตินักท่องเที่ยว บ้านทุ่งหยีเพ็ง ปี 2557-2559	88
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนยังบ้านธาตุสบแวน ในปี 2558-2559	91
ตารางที่ 4.7	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนโฮมสเตย์ บ้านลุ่มพล	93
ตารางที่ 5.1	แสดงกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์	103
ตารางที่ 5.2	แสดงผลการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และประเด็นนำเสนอ	109
ตารางที่ 5.3	แสดงผลการประเมินผลกระทบ	110

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1	กรอบแนวคิด	18
ภาพที่ 4.1	ภาพประชุมคัดเลือกแผนงานวิจัยที่มีศักยภาพเพื่อเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์เมื่อ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2558	27
ภาพที่ 4.2	การประชุมหารือกับผู้บริหาร บริษัท Chiangmai Green Alternative Tour	30
ภาพที่ 4.3	การประชุมหารือกับผู้บริหาร บริษัท เทรลล์สยาม จำกัด	30
ภาพที่ 4.4	การประชุมหารือกับผู้บริหาร บริษัท โลคอล อโลค	31
ภาพที่ 4.5	การประชุมหารือกับผู้บริหาร บริษัท TOUR ASIA TRAVEL	32
ภาพที่ 4.6	การประชุมเพื่อเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์งาน WTM 2016 ร่วมกับคณบดีนักวิจัย และผู้ประกอบการเมื่อ 2 กันยายน 2559	32
ภาพที่ 4.7	การประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในงาน WTM 2016 ร่วมกับผู้บริหาร สกว. โดย รองผู้อำนวยการฝ่ายทุนวิจัยมุ่งเป้า และผู้ประกอบการเมื่อ 12 ตุลาคม 2559	33
ภาพที่ 4.8	ประชุมหารือแนวทางการผลักดันใช้ประโยชน์ฯ ร่วมกับ อาจารย์พนา สวนศรี ที่ ปรึกษาแผนงาน คณบดีนักวิจัยในพื้นที่และทีมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ฯ เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2558	33
ภาพที่ 4.9	คณะเดินทางถึงท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อมุ่งหน้าสู่อำเภอ กัลยาณิวัฒนา	39
ภาพที่ 4.10	ณ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่	39
ภาพที่ 4.11	ณ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยปู	39
ภาพที่ 4.12	ณ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเสาแดง	40
ภาพที่ 4.13	ณ โรงเรียนสหมิตร ณ บ้านหนองเจ็ดหน่วย	40
ภาพที่ 4.14	ประชุมสรุปโครงการ ณ บ้านวัดจันทร์	40
ภาพที่ 4.15	ร่วมกิจกรรมการคัดพันธุ์ เตรียมดิน เพาะกล้า ปักดำนา ประเพณีวัฒนธรรม	55
ภาพที่ 4.16	โฮมสเตย์ โรงเรียนชาวนา	56
ภาพที่ 4.17	พิธีบายศรี เป็นการรับขวัญผู้มาเยือน	56
ภาพที่ 4.18	สรุปกิจกรรม ณ โรงเรียนชาวนา	56
ภาพที่ 4.19	กิจกรรมหัตถกรรมผ้าทอไทลื้อ	56
ภาพที่ 4.20	ร่วมกิจกรรมทำผ้าเขียนเทียน	57
ภาพที่ 4.21	รับประทานอาหารเย็น ณ เฮือนไต้ลื้อบ้านลู่พน	57
ภาพที่ 4.22	กิจกรรมทำข้าวแคบ	58
ภาพที่ 4.23	กิจกรรมทำกะละแม	58
ภาพที่ 4.24	เข้าร่วมทำกิจกรรมการทำโคลนล่านา	58
ภาพที่ 4.25	รับประทานอาหารกลางวัน ณ เฮือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงตา	58

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
ภาพที่ 4.26	กิจกรรมเยือนไต้ลื้อ ณ เยือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงดา	59
ภาพที่ 4.27	รับประทานอาหารเย็น ณ เยือนคำแพง	59
ภาพที่ 4.28	บ้านปากอิงใต้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	59
ภาพที่ 4.29	การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นการสรุปการดำเนินโครงการ	60
ภาพที่ 4.30	คุณนิตี สืบพงษ์สังข์ ผู้จัดการบริษัททตัสแอตเว็นเจอร์ จำกัด และคณะร่วมแสดงความคิดเห็น	60
ภาพที่ 4.31	คุณสุภาภรณ์ ปราชญ์อำไพ กรรมการผู้จัดการบริษัททรอยล์ซิลค์ โฮลดิ้ง จำกัด และคณะร่วมแสดงความคิดเห็น	60
ภาพที่ 4.32	กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ และ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ร่วมแสดงความคิดเห็น	60
ภาพที่ 4.33	ทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวจักรยานในพื้นที่ อำเภอปัว จังหวัดน่าน	63
ภาพที่ 4.34	การบรรยายที่มาโครงการวิจัย	64
ภาพที่ 4.35	การบรรยายผลผลิตอันเกิดจากงานวิจัย	64
ภาพที่ 4.36	กิจกรรมเยี่ยมชมวัดจันทร์ คณะนักท่องเที่ยวร่วมบริจาคของใช้ ณ คริสตจักร	65
ภาพที่ 4.37	พ่อหลวงฯ ให้การต้อนรับ คณะนักเขียนนิตยสาร JIBJIB สารการบินนกแอร์	65
ภาพที่ 4.38	กิจกรรมชมการทอผ้าของกลุ่มแม่บ้านมุสลิม ชนเผ่าปกากะญอ	66
ภาพที่ 4.39	นำคณะนักเขียนของนิตยสาร JIBJIB เยี่ยมชมเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน ณ โรงเรียนสหมิตร	66
ภาพที่ 4.40	การเยี่ยมชมพื้นที่บ้านเกษตรอินทรีย์ ที่บ้านพะตือทองดี ปราศัญชาบ้าน	66
ภาพที่ 4.41	บทความ อ.กัลยาณิวัฒนา ที่ลงในนิตยสาร JIBJIB ในฉบับเดือนมกราคม 2559	67
ภาพที่ 4.42	แสดงตัวอย่างเว็บไซต์ villageways.com	68
ภาพที่ 4.43	ส่วนบนสุดของเว็บไซต์ ประกอบด้วยส่วนเมนูหลักของเว็บและแถบแบนเนอร์	75
ภาพที่ 4.44	หมวดความเป็นมา	76
ภาพที่ 4.45	เนื้อหาผลผลิตงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2555	77
ภาพที่ 4.46	เนื้อหาผลผลิตงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556	77
ภาพที่ 4.47	หมวดงานเด่นประจำปี	78
ภาพที่ 4.48	บทความวารสารออนไลน์	78
ภาพที่ 4.49	หมวดหมู่ข่าว นำเสนอข่าวสาร กิจกรรมของโครงการทั้งหมด	79
ภาพที่ 4.50	หมวดภาพกิจกรรม ประมวลภาพกิจกรรมของโครงการทั้งหมด	79
ภาพที่ 4.51	หมวดลิงค์ของเว็บไซต์	80
ภาพที่ 4.52	หมวดติดต่อโครงการ	80
ภาพที่ 4.53	ตัวอย่างปก วารสารออนไลน์ บทความโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558 ฉบับที่ 1 : กัลยาณิวัฒนา 3 ตำบล 3 ชนเผ่า	81

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
ภาพที่ 4.54	นิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์	82
ภาพที่ 4.55	ตัวอย่างบทความที่ลงใน นิตยสาร JIBJIB ฉบับเดือน มกราคม 2559	83
ภาพที่ 4.56	แผนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้มีการใช้ประโยชน์แล้ว	85
ภาพที่ 4.57	การลงพื้นที่ห้วยเหียง เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 15-17 พฤศจิกายน 2558	87
ภาพที่ 4.58	การประชุมเพื่อสอบถามข้อมูลผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์ เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ห้วยเหียง	87
ภาพที่ 4.59	กิจกรรมในพื้นที่ บ้านธาตุสบแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงใหม่	93
ภาพที่ 4.60	การลงพื้นที่เพื่อติดตามประเมินผลกระทบในพื้นที่ บ้านธาตุสบแวน	94

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในปี 2558 นี้จะเป็นการเน้นสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ทางบวกต่อเนื่องจากปี 2557 โดยประกาศเป็นปี “ท่องเที่ยววิถีไทย” และส่งเสริมตลาดภายในใต้แคมเปญ “Discover Thainess” มุ่งสื่อสารภาพลักษณ์ที่สามารถเสริมความเข้มแข็งให้แบรนด์ประเทศไทยด้วยการนำเสนอความสุข สนุกแบบไทย เป็นจุดแข็งที่แตกต่างจากชาติอื่นๆ เสนอขายแหล่งท่องเที่ยว วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ชุมชน เน้นในเรื่องของความเป็นไทย (Thainess) และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์ ผสานกับความหลากหลายของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ หลากหลายวิถีชีวิต (Lifestyle) หลากหลายโอกาส นำมาต่อยอด รวมเป็นเนื้อหาในการสื่อสาร โดยนำเสนอประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางจิตใจ (Value) ที่จับจิตและประทับใจ (Emotional Marketing) เน้นการส่ง (mood and tone) ทางการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความต้องการของนักท่องเที่ยวเป้าหมายให้ลึกมากขึ้น มุ่งหวังให้ภาพของความประทับใจนี้ เกิดการรับรู้ในวงกว้าง เกิดการบอกต่อ (Word of Mouth) เพื่อส่งต่อประสบการณ์ (Share) ผ่านช่องทางการสื่อสาร ทั้งสื่อออนไลน์และสื่อออฟไลน์

โดยรัฐบาลตั้งเป้าไว้ว่า ภายในปี 2558 นี้ ประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยว 2.2 ล้านบาท และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกว่า 30 ล้านคน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556) การท่องเที่ยวจึงนับเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญ ที่รัฐเลือกใช้สำหรับการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และเกิดการกระจายรายได้สู่ภูมิภาคต่างๆ ส่งผลต่อเนื่องทางด้านสังคม ช่วยลดปัญหาการว่างงาน และปัญหาความยากจน รวมทั้ง กระตุ้นให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้รัฐจึงมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เริ่มต้นด้วยการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นข้อมูลที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ทั้งนี้ในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมายที่รัฐบาลได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการหนึ่งที่จะได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้น คือ “การวิจัย” นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการดำเนินงานทุกสาขา และเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเป็นเครื่องชี้นำสังคม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักที่สำคัญในการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ รวมทั้งปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงกำหนดให้โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเป็นกลุ่มเรื่องการวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความ

ต้องการพัฒนาประเทศ ในปี 2557 ที่ผ่านมามีการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อดำเนินโครงการวิจัย 31 แผนงาน เป็นจำนวน 76,362,400 บาท โดยศึกษาวิจัยได้มีการศึกษากระจายในทุกภูมิภาคของประเทศ ในการสนับสนุนทุนวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ปี 2556 และปี 2557 ได้ผลผลิตงานวิจัยที่สามารถนำไปประโยชน์ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศ และได้มีการผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลา 2 ปี คือในปี 2556 และ 2557 ซึ่งที่ผ่านมานั้น ได้มีการนำเสนอผลผลิตที่ได้จากการวิจัยแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) และได้มีการร่วมทดสอบเส้นทางเพื่อนำไปสู่การผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์แล้ว

ในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ปี 2558 นี้เป็นการผลักดัน/ต่อยอดผลผลิตที่ได้จากการวิจัยอย่างต่อเนื่องในปีที่ 3 อันได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานเห็นชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม มุ่งเน้นไปที่การเผยแพร่ผลผลิตการวิจัยที่เกิดขึ้น ในรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นเครื่องมือในการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และเพื่อสร้างการตระหนักรับรู้ในคุณค่าของผลผลิตจากงานวิจัยนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

ในการดำเนินงานวิจัย ได้ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ฝ่ายอุตสาหกรรม สกว. เป็นหลัก พร้อมด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) สมาคมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบแห่งประเทศไทย (TRTA) ตลอดจนคณะนักวิจัยผู้ผลิตผลงาน โดยวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ก็เพื่อให้การบริหารจัดการทุนวิจัยให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด นำไปสู่การเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สังคมอย่างแท้จริง และผลักดันไปสู่งานมหกรรมการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยยังจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้ให้นักวิจัยท่านอื่นใช้เป็นแนวทางหรือนำไปต่อยอดงานวิจัยทางด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1.2.2 เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.2.3 เพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.3.1 วิเคราะห์และผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ของงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2557 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2557 ที่ได้รับการคัดเลือกในเบื้องต้น

1.3.2 คัดเลือกงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ในปี พ.ศ.2558 ที่มีศักยภาพเพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2558

1.3.3 ติดตามประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วของแผนงานวิจัยที่เป็นต้นแบบ 2 แผนงาน คือ แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่” โดย ดร.พิมพ์ภัส พงศกรรังศิลป์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และ แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” โดย ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยดำเนินการศึกษาถึงผลกระทบ 4 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์สังเคราะห์และนำเสนอผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 การผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หมายถึง การนำผลผลิตที่เกิดจากการวิจัย ของแผนงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทั้งในรูปแบบของ เส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรืออื่นๆนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ หรือนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เป็นต้น

1.4.2 ผลผลิตงานวิจัย ปี 2557 หมายถึง เส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว เรื่องเล่า ข้อมูล หรืออื่นๆ ที่เกิดจากงานวิจัยของแผนงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในปี พ.ศ. 2557

1.4.3 ผลงานวิจัย ปี 2558 หมายถึง ผลงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในปี พ.ศ.2558

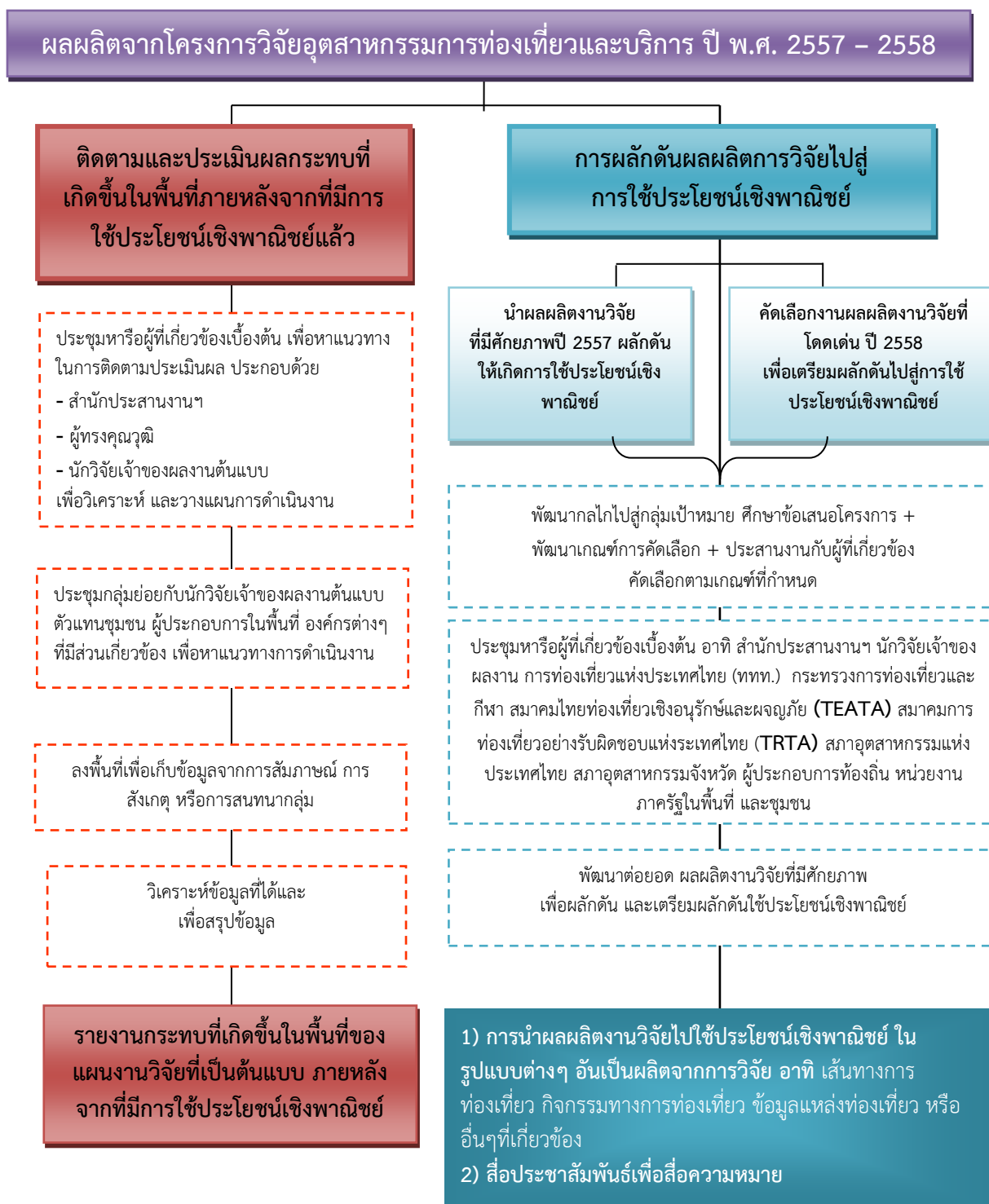
1.4.4 การประเมินผลกระทบ หมายถึง การติดตามผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากการนำงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของการศึกษา โดยจำแนกผลกระทบออกเป็น 3 ประการ คือ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

1.4.5 ความเป็นไปได้ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง โอกาสที่พื้นที่ของการศึกษานั้น จะถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งพิจารณาได้จากตัวชี้วัดความเป็นไปได้ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ 6 ประการคือ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ กิจกรรมในพื้นที่ซึ่งน่าสนใจ สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว การคมนาคมสะดวกปลอดภัย เป็นแหล่งผลิต หรือจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และ ชุมชนให้ความสำคัญ มีส่วนร่วมและสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

1.4.6 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึงการประเมินความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ในการรองรับการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งพิจารณาได้จาก ศักยภาพด้านด้านทรัพยากร ด้านการบริหาร ด้านการตลาด ด้านการบริการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.5 กรอบการวิจัย

เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 กรอบการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ผลผลิตของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2557 ที่มีศักยภาพโดดเด่น ถูกนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1.6.2 ผลผลิตของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2558 ที่มีศักยภาพพร้อมสำหรับการผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปี 2559

1.6.3 ได้ช่องทางการเผยแพร่ผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์

1.6.4 ทราบถึงผลลัพธ์ที่ติดตามมาและสิ่งที่มีส่วนได้เสียในพื้นที่ได้รับ ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่ 2 ของงานวิจัยโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ นี้ ได้มีการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นำมาเป็นกรอบของงานวิจัยโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ นี้ ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ แนวคิดการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบ ดังนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย

การวิจัยการท่องเที่ยวของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยเฉพาะสาขา เพื่อสร้างองค์ความรู้ ขาดการบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ เป็นการวิจัยที่เน้นนักวิจัยเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากภาคีทางการท่องเที่ยว (Participatory Action Research) ซึ่งจะเป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นประเด็นการส่งเสริมการตลาด และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับจุลภาคที่กระตุ้นเศรษฐกิจ การสนับสนุนทุนวิจัยการท่องเที่ยวจึงกระจุกตัวในบางพื้นที่และกระจายอย่างไร้ทิศทางไปตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ทำให้ภาพรวมการวิจัยการท่องเที่ยวของไทย ขาดความชัดเจนและไร้ทิศทาง ส่งผลให้การนำผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สะท้อนภาพว่า “ประเทศไทยควรสนับสนุนการวิจัยการท่องเที่ยวที่เป็น การวิจัยร่วมสาขา (Trans-disciplinary Research) ที่บูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ บนฐานการมีส่วนร่วมที่ผลการวิจัยเกิดจากการปฏิบัติจริง” จึงจะสามารถนำผลการวิจัยไปขยายผลและใช้เพื่อตอบสนองความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ (ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559)

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่างๆ ประกอบด้วย นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ต้องการให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในขณะเดียวกันก็มีการบริหารจัดการฐานทรัพยากรอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ทุกยุทธศาสตร์ยังระบุถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการท่องเที่ยวที่เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอันจะนำไปสู่การท่องเที่ยวคุณภาพ

ที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่างทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและการตลาดการท่องเที่ยว โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยที่ทุกภาคีต้องการคือ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน” (ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555 – 2559)

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว บริบทการวิจัยการท่องเที่ยวของไทยและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องมีแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อเป็น “เข็มทิศ” ด้านการวิจัยการท่องเที่ยวที่หน่วยงานต่างๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยอย่างสร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรมสู่ความยั่งยืน ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการพัฒนา “ระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว” ตั้งแต่ระยะต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และท้ายน้ำ ในระดับต่างๆ ที่สร้างองค์ความรู้ที่น่าเชื่อถือ เที่ยงตรง ตลอดจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเน้นประเด็นวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย “การวิจัยที่สร้างนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศในระดับมหภาค” “การวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุปทานทางการท่องเที่ยว” (Tourism Supply) “อุปสงค์ทางการตลาดการท่องเที่ยว” (Tourism Demand) และ “กลไกการจัดการการท่องเที่ยว” (Tourism Management Mechanism) ในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง ซึ่งเน้นกลุ่ม/พื้นที่ต่างๆ ดังนี้ (1) กลุ่มคลัสเตอร์ภูมิสังคมการท่องเที่ยวใน 14 กลุ่มพื้นที่ตามกลุ่มคลัสเตอร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2552 - 2555 (2) กลุ่มคลัสเตอร์ของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว (3) กลุ่มคลัสเตอร์ตามระบบโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว ลักษณะการวิจัยต้องเน้นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) และเป็นการวิจัยร่วมสาขา (Trans-disciplinary Research) ที่บูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะพิเศษของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นอุตสาหกรรมบูรณาการ (Integrated Industry) (ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555 – 2559) และกำหนดกรอบการวิจัยการท่องเที่ยว ในพ.ศ. 2555 – 2559

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1) ความหมาย

งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หมายถึง งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้ นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการ โครงการวิจัย และรายงานวิจัยอย่างถูกต้อง สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประยุกต์ใช้กับ กลุ่มเป้าหมาย โดยมีหลักฐานปรากฏชัดเจนถึงการนำไปใช้ จนก่อให้เกิดประโยชน์ได้อย่างชัดเจนตาม วัตถุประสงค์ หรือได้รับการรับรองการใช้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์หรือการ รับรองหรือการตรวจรับงานโดยหน่วยงานภายนอก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้อธิบายเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในหนังสือรายงานการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย สกว. (2555) จากการสนับสนุนและให้

ทุนในการทำวิจัย ในด้านต่างๆ ซึ่งจากตัวงานวิจัยหลายตัวได้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จาก ผลงานวิจัย รวมถึงเป็นต้นทุนการสร้างความรู้ใหม่ให้กับหน่วยงาน นักวิชาการ ภาคเอกชนหรือผู้ที่มีความ สนใจในการนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการพัฒนาประเทศชาติและสังคม โดยอธิบายว่า

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย คือ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงต่างๆ ทั้งเชิงพาณิชย์ เชิงนโยบาย เชิงสาธารณะ เชิงพื้นที่ และเชิงวิชาการ โดยเป็นผลงานที่มีการดำเนินการทำงาน บริหารการ จัดการกับงานวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทั้งงานในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยนักวิจัย เพื่อพัฒนาและคืนคุณค่าให้กับสังคม

2) ประเภทการใช้ประโยชน์งานวิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้แบ่งประเภทของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1) การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ คือ การนำข้อมูลจากงานวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นไปใช้ให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมในเชิงพาณิชย์ จะเน้นเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจ พัฒนา ปรับปรุง คุณภาพ กระบวนการผลิต คุณภาพของผลผลิต ที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้ภาคอุตสาหกรรม เติบโตและพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งผลที่ได้สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องหนึ่งๆได้

2.2) การใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย คือ การนำข้อมูลจากงานวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นไปเป็น ข้อมูลส่วนหนึ่งในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ต่างๆ และนำไปขยายผลให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ในทางปฏิบัติ ผ่านโครงสร้างของส่วนราชการที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนา แก้ปัญหา ปรับปรุง แก้ไข ปฏิรูป รวมถึงช่วยในการเฝ้าระวังผลที่อาจจะเกิดขึ้นได้หากไม่ได้รับการดำเนินการแก้ไข ซึ่งจะเป็นการพัฒนาภาคส่วนต่างๆให้มีความเข้มแข็ง เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในภาคการเกษตร เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีวิธีการผลิตที่มีความทันสมัย และปลอดภัยซึ่งจะช่วยในการเพิ่มผลผลิต และเพิ่มคุณภาพชีวิต ให้กับประชาชน

2.3) การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ คือ การนำข้อมูลจากงานวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น สามารถเป็นประโยชน์ออกสู่สาธารณะได้ พัฒนา แก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ให้กับประชาชนสามารถดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดการสร้างการเรียนรู้ให้กับคนในสังคม ได้อย่างแท้จริง

2.4) การใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ คือ การนำข้อมูลจากงานวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นไปใช้ให้เห็น อย่างเป็นรูปธรรมและขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ได้ โดยในกระบวนการทำงานนั้น อยู่ภายใต้ความร่วมมือ เพื่อให้เกิดกลไกความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ โดยส่วนใหญ่จะเกิดจากกระบวนการทำงานเน้นการ จัดการเรียนรู้ที่เกิดจากชาวบ้าน คนในชุมชน ในพื้นที่ เพื่อเพิ่มศักยภาพ

ของชุมชนและสร้างชุมชนให้มี ความเข้มแข็งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นการพัฒนาท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดการวางแผนในการจัดการที่ มีประสิทธิภาพ และสามารถก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพื้นที่อื่นได้

2.5) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ คือ การนำข้อมูลจากงานวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นไปใช้ใน เชิงทางวิชาการ โดยงานวิจัยในด้านนี้จะเน้นการพิสูจน์ ตรวจสอบประเด็น หรือทฤษฎีต่างๆที่เกิดขึ้นก่อนแล้ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจพื้นฐาน พัฒนา ส่งเสริม และเพิ่มพูนความรู้ในทางด้านวิชาการ

3) รูปแบบการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบคือ

3.1)งานวิจัยที่สามารถยื่นขอจดสิทธิบัตร และอนุสิทธิบัตร

3.2)การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและการต่อยอดเทคโนโลยีโดยผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่ขอใช้ประโยชน์ โดย การรับรองการนำงานวิจัยหรือ งานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ หมายถึงบุคคล ชุมชน หน่วยงานทั้งหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีการนำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ก่อให้เกิดประโยชน์

2.1.3 การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการท่องเที่ยว นั้น เป็นอยู่อย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้มีการจัดการที่ยั่งยืน ดังนั้นการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยแรกของการวางแผนพัฒนาเพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ สุภาภรณ์ หาญทอง (2543) ได้นิยาม “ศักยภาพ” ว่าเป็นความสามารถหรือความพร้อมในสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการ ไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงการพัฒนา และการปรับปรุงใดๆ ฉะนั้น แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจึงมีศักยภาพแตกต่างกัน แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงจะถูกจัดการเป็นลำดับแรก ดังนั้น การกำหนดปัจจัยการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ เพื่อนำไปใช้ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างแม่นยำและแหล่งท่องเที่ยวนั้น มีการจัดการที่เหมาะสมต่อไป

1) แนวคิดการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว คือ ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีอยู่เดิมเป็นสำคัญ เนื่องจากจะต้องใช้ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวเป็นระยะเวลานาน เมื่อเกิดผลกระทบใดขึ้น อาจจะกระจายไปในวงกว้าง ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินศักยภาพ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย(2543, อ้างถึงใน นาดยา ธนพลเกียรติ, 2547) ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ดังนี้

1.1) ธรรมชาติ มีจุดเด่นคือ ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสามารถพัฒนาหรือสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะเที่ยวชม

1.2) วิถีชีวิต จัดเป็นธรรมชาติประเภทหนึ่งของพื้นที่ ที่มีจุดเด่น คือ วัฒนธรรมชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรมการดำรงชีพและวัฒนธรรมการเกษตร สามารถประยุกต์ให้เกิดการบริการการท่องเที่ยวในรูปแบบการบริการที่พักในบ้านของชาวบ้าน

1.3) กระบวนการผลิต ปัจจัยดึงดูดหรือเสน่ห์ของเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือการใช้เทคโนโลยีพื้น บ้าน ซึ่งสามารถสร้างให้เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และสร้างกิจกรรมท่องเที่ยว รวมถึงรูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวในลักษณะการดูงาน ทัศนศึกษา และการฝึกอบรม

1.4) การตลาด ส่วนใหญ่จะเป็นผลผลิตการเกษตร ซึ่งอาจมีความเหมือนและแตกต่างจากพื้นที่อื่น ผลผลิตดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการตลาดในรูปแบบการสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

2) ตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การกำหนดหรือคัดเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมเพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จะต้องครอบคลุมประเด็นของประเภทหรือรูปแบบการท่องเที่ยวให้มากที่สุด เพื่อนำไปสร้างหลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทหรือรูปแบบหรือพื้นที่ โดยได้นำแนวการวิเคราะห์ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการบริหาร และด้านการตลาด จากเอกสิทธิ์ สุดแก้ว (2549) ในงานวิจัยเรื่องการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวและการจัดการของชุมชนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” และด้านการบริการ จากธรรมศักดิ์ โรจนสุนทร (2542) “สรุปผลการสัมมนาการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือ” โดยผู้วิจัยรวบรวมแนวคิดในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจากงานวิจัยดังกล่าว นำเสนอตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 4 ด้าน เพื่อให้ครอบคลุมตามหลักการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวดังนี้

2.1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พิจารณาจากที่ตั้งและลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงาม ลักษณะเด่นในตัวเอง สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2.2) ด้านการบริการ ได้แก่ การบริการโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการทางการท่องเที่ยว

2.3) ด้านการบริหาร ได้แก่ การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การรวมกลุ่มของประชาชนและระดับการมีส่วนร่วม

2.4) ด้านการตลาด ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก การประชาสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา อาจสรุปได้ว่าการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว งานวิจัยส่วนใหญ่มีการศึกษาปัจจัยที่ใช้ในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเน้นไปที่การประเมินสภาพแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวนั้น แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคือ ทรัพยากร ด้านการบริหาร ด้านการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของการประเมินสภาพแวดล้อมภายในตามแนวคิดของสายโซ่ของมูลค่า (Value Chain) ซึ่งพัฒนาโดย Porter (อ้างใน พิบูล ทิปะปาล, 2551) และนอกจากนั้นผลจากการทบทวนวรรณกรรมยังพบอีกว่าในบางการศึกษายังได้มีการศึกษาการมี

ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพด้านการบริการ การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะใช้ตัวชี้วัด 5 ด้านดังนี้

1) ด้านทรัพยากร ได้แก่ ความโดดเด่นเฉพาะตัวของพื้นที่และทรงคุณค่าทั้งทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและสามารถ สะท้อนถึง ภาพลักษณ์ของกลุ่มท่องเที่ยว รวมถึงคุณภาพด้านทัศนียภาพของภูมิทัศน์ วัฒนธรรมและประเพณี

2) ด้านการบริหาร ได้แก่ ชีตความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และความคงทนต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชาวบ้าน นอกจากนี้ยังต้องมีระบบและกลไกการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ บทบาท ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภายในจังหวัด การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน เป็นต้น

3) ด้านการตลาด ได้แก่ ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ความหลากหลายของกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ความคุ้มค่าต่อการใช้จ่าย รวมถึงความสอดคล้องกับกระแสความต้องการ ของตลาดโลก

4) ด้านการบริการ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การบริการโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่งและความสะดวกในการเข้าถึง มีบริการพื้นฐานที่จำเป็น และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ และการบริการทางการท่องเที่ยวทั้งด้านกิจกรรม การท่องเที่ยวต้องมีความหลากหลาย สร้างความประทับใจให้ กับนักท่องเที่ยวที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและความดั้งเดิมของ ท้องถิ่นและแหล่ง ท่องเที่ยว รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งความปลอดภัยในการ เดินทาง การพำนักร และการท่องเที่ยว

5) การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงความร่วมมือ ความรู้ของสมาชิกในชุมชน และสมาชิกในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประเมินมูลค่าผลกระทบจากงานวิจัย

การจำแนกผลกระทบจากงานวิจัยในการศึกษานี้ จะอ้างอิงหลักการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) ตามแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมมูลค่าของผลกระทบทางตรงและทางอ้อมประเภทต่างๆ โดยผลกระทบจากงานวิจัยจะสามารถแสดงให้เห็นในหลากหลายมิติ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2553) ได้แก่

- 1) ผลกระทบใน 3 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม
- 2) ผลกระทบทางตรง – ทางอ้อม
- 3) ผลกระทบทางบวก – ทางลบ
- 4) ผลกระทบแบบต่อเนื่อง – ไม่ต่อเนื่อง
- 5) ผลกระทบเชิงปริมาณ – เชิงคุณภาพ
- 6) ผลกระทบในวงกว้าง – วงจำกัด

- 7) ผลกระทบแบบสะสม – ไม่สะสม
- 8) ผลกระทบชั่วคราว – ถาวร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อเราได้ทราบถึงประเภทผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากงานวิจัยโดยละเอียดแล้ว จะต้องมีการประเมินมูลค่าของผลกระทบดังกล่าว เพื่อให้สามารถจัดอันดับความสำคัญของผลกระทบรวมถึงสามารถประเมินความคุ้มค่าในการจัดทำวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและวางแผนงานวิจัยในอนาคตต่อไป

1) วิธีการประเมินมูลค่าผลกระทบผลิตจากงานวิจัย

ในการประเมินมูลค่าผลกระทบของงานวิจัย จะอาศัยวิธีการที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของผลกระทบ ได้แก่

1.1) ผลกระทบที่แสดงมูลค่าเป็นตัวเงินอยู่แล้ว เช่น ต้นทุน รายได้ เงินภาษี และเงินอุดหนุนรัฐบาล เป็นต้น

ผลกระทบในกรณีนี้จะสามารถแสดงออกมาในรูปของผลประโยชน์และต้นทุนที่เป็นตัวเงิน และสามารถนำไปเปรียบเทียบหรือนับรวมกับผลกระทบทั้งหมดของงานวิจัยได้ทันที

1.2) ผลกระทบที่ไม่ได้แสดงมูลค่าเป็นตัวเงิน

1.2.1) ผลกระทบที่สามารถถูกวัดผ่านตัวเลข มาตรวัด หรือค่าดัชนีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนนักท่องเที่ยว ระยะเวลาเดินทาง อัตราการเจ็บป่วย อัตราอาชญากรรม ดัชนีครอบครัวอบอุ่น และดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข เป็นต้น

1.2.2) ผลกระทบทางที่ไม่ได้แสดงออกมาเป็นตัวเลขได้โดยตรง และประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินได้ยาก เช่น ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว และความภูมิใจในแหล่งโบราณสถาน เป็นต้น

ผลกระทบประเภทนี้ อาจมีทั้งที่สามารถแปลงเป็นตัวเงินได้ง่ายและยาก ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ข้อสมมติ และวิจารณ์ญาณของผู้ประเมิน

ก. ผลกระทบที่ประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินได้ง่าย เช่น จำนวนนักท่องเที่ยว ระยะเวลาเดินทาง อัตราการเจ็บป่วย อัตราอาชญากรรม

การประเมินผลกระทบประเภทนี้อาจมีการกำหนดเงื่อนไขโดยอาศัยข้อสังเกตหรือประสบการณ์จริงในการประเมินมูลค่า เช่น การแปลงระยะเวลาเดินทางที่ประหยัดได้ไปเป็นตัวเงิน โดยอ้างอิงจากค่าเสียโอกาสว่า เวลาที่ประหยัดได้เมื่อเทียบกับค่าแรงแล้วจะคิดเป็นมูลค่าเงินเท่าใด ทั้งนี้ทั้งนั้น จะต้องคิดให้ละเอียดด้วยว่า เวลาที่ประหยัดได้จะนำไปใช้ในการทำงานและพักผ่อนในสัดส่วนอย่างละเท่าไร

ข. ผลกระทบที่ประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินได้ยาก เช่น ความอบอุ่นของครอบครัว ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว และความภูมิใจในแหล่งโบราณสถาน

ผลกระทบประเภทนี้ สามารถประเมินมูลค่าได้โดยใช้หลักการทางเศรษฐมิติหลาย ๆ วิธีในการประเมินมูลค่าตามความเหมาะสม เช่น Hedonic Pricing, Travel Cost

Method และการศึกษาความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay) หรือ ความเต็มใจที่จะยอมรับเงินชดเชย (Willingness to Accept) โดยการสัมภาษณ์ประชาชนโดยตรง (Contingent Valuation Method: CVM) เป็นต้น (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2543)

1.3) ผลกระทบที่กระทบต่ออุปสงค์และอุปทานของสินค้าและบริการในตลาดอย่างชัดเจน

การประเมินผลกระทบแบบนี้ จะใช้วิธีการคำนวณมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจ (Economic Surplus) ซึ่งประกอบด้วย ส่วนเกินผู้ผลิต (Producer Surplus) และส่วนเกินผู้บริโภค (Consumer Surplus) โดยการคำนวณส่วนเกินทางเศรษฐกิจจะอ้างอิงหลักการของอุปสงค์และอุปทาน ที่แสดงความสัมพันธ์ของราคาและปริมาณของสินค้าที่คำนึงถึง ได้แก่ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ รวมทั้งบริการการท่องเที่ยว ซึ่งมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจดังกล่าว จะสะท้อนถึงสวัสดิการสังคม (Social Welfare) ตามหลักเศรษฐศาสตร์นั่นเอง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2543 และ สถาบันคลังสมองของชาติ, 2553)

ข้อดีของการประเมินผลกระทบในลักษณะนี้คือการคำนึงถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริโภค ผู้ผลิต (ทั้งสินค้าและบริการ) รวมไปถึงฝ่ายภาครัฐ (กรณีที่มีรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การเก็บภาษีและให้เงินอุดหนุน) ทำให้ได้ภาพของผลกระทบที่สมจริงและมีความเป็นธรรมยิ่งขึ้น เช่น การลดต้นทุนในการผลิตหรือให้บริการการท่องเที่ยว นอกจากจะทำให้ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการได้กำไรมากขึ้นแล้ว ในแง่ของผู้บริโภคยังเผชิญกับราคาหรือค่าบริการท่องเที่ยวที่ถูกลงอีกด้วย (หากกลไกตลาดทำงานได้อย่างสมบูรณ์) ซึ่งทำให้การบริโภคบริการท่องเที่ยวสูงขึ้นตามกฎของอุปสงค์ สะท้อนให้เห็นจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง จุดเด่นอีกประการของการวิเคราะห์ในลักษณะนี้คือ ผลกระทบที่ได้จะอยู่ในรูปตัวเงินอยู่แล้ว โดยที่ผลกระทบเล็กน้อยที่เป็นเหตุเป็นผลเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน จะถูกนับรวมไว้ในการวิเคราะห์ทั้งหมด ทำให้ไม่ต้องทำการศึกษาหรือประเมินมูลค่าผลกระทบแยกทีละรายการตามการวิเคราะห์ในข้อ 1.1 และ 1.2

ข้อจำกัดของการประเมินผลกระทบแบบนี้คือต้องอาศัยประสบการณ์ วิจารณ์ญาณ และการตัดสินใจที่ละเอียดและรัดกุม เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปริมาณและราคาที่ถูกต้องในเส้นอุปสงค์และอุปทานได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ภาพของอุปสงค์และอุปทานจะเป็นการสะท้อนสิ่งที่สังคมมองเห็นจริง ทำให้การวิเคราะห์อาจมองข้ามผลกระทบทางอ้อมอื่น ๆ (Externality) ทั้งทางบวกและทางลบ เช่น ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้น (กรณีผลกระทบทางอ้อมในทางลบ) ทำให้ต้นทุนและราคาที่ตำแหน่งที่สังคมต้องการต่ำเกินไปจริง ส่งผลให้ปริมาณความต้องการในสินค้าและบริการสูงเกินไป และยังทำให้ปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้นมากกว่าที่ควรจะเป็น (Over production) กรณีนี้ ถึงแม้จะทำการแยกการประเมินมูลค่าของมลพิษตามข้อ 1.2 แต่การวิเคราะห์ผลกระทบจากอุปสงค์และอุปทาน จะได้ส่วนเกินทางเศรษฐกิจที่ไม่ถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม หากสังคมมีการคำนึงผลกระทบทางอ้อมและภาครัฐได้เข้าทำการแทรกแซงเพื่อให้ผลกระทบดังกล่าวถูกสะท้อนออกมาให้ภาคเอกชนมองเห็น เช่น การจัดเก็บภาษีหรือการให้เงินสนับสนุน ก็จะทำให้ภาคเอกชนมองเห็นภาพสะท้อนของกลไกการตลาดที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งการประเมินมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจและสวัสดิการสังคมโดยรวม ก็จะมีค่าถูกต้อง

และเป็นธรรมชาติมากขึ้นเช่นกัน ในกรณีนี้ การวิเคราะห์ผลกระทบจะต้องคำนึงถึงส่วนเกินของรัฐบาล อันได้แก่ เงินภาษี และเงินอุดหนุน เป็นต้น

ข้อจำกัดอีกประการของการประเมินผลกระทบแบบนี้คือ กรณีที่สินค้าและบริการเป็นประเภทสินค้าสาธารณะ (Public Goods) เช่น การใช้บริการสวนสาธารณะหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่มีค่าธรรมเนียมค่าใช้จ่ายโดยตรง กรณีนี้จะทำให้กลไกตลาดหรือกลไกราคาทำงานได้ผิดพลาด ทำให้ไม่สามารถทำการวิเคราะห์ส่วนเกินเศรษฐกิจผ่านวิธีการของอุปสงค์และอุปทานได้โดยตรง

1.4) ผลกระทบอื่น ๆ ที่ประเมินมูลค่าได้ลำบาก หรือ ยังไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร เช่น ความร่วมมือร่วมใจ การปลูกฝังจริยธรรม หรือ การคาดการณ์ว่าราคาที่ดินจะสูงขึ้น เป็นต้น

ผลกระทบประเภทนี้อาจไม่ได้อยู่ในรายการผลกระทบที่จะประเมินมูลค่า แต่จะถูกระบุไว้ในรายงานเพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่อาจเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและวางแผนงานวิจัยในขั้นต่อไป

2) ขั้นตอนในการประเมินมูลค่าผลกระทบจากงานวิจัย

2.1) จัดกลุ่มของผลกระทบที่เกิดขึ้นตามความเชื่อมโยงที่เกี่ยวข้องกัน

2.2) ในแต่ละกลุ่มความเชื่อมโยง ให้จัดประเภทของผลกระทบเป็นแบบ ตัวเลขที่เป็นตัวเงิน ตัวเลขที่ไม่ใช่ตัวเงิน และผลกระทบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตัวเลข

2.3) ทำการวิเคราะห์ส่วนเกินทางเศรษฐกิจในกลุ่มของผลกระทบที่อยู่ในเงื่อนไขที่สามารถประเมินผ่านอุปสงค์และอุปทานได้

2.4) คัดเลือกผลกระทบที่เหลืออื่น ๆ ที่จะนำมาทำการประเมินมูลค่าแยกทีละผลกระทบ โดยวิธีที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม

2.5) รายงานผลการวิเคราะห์ในเชิงมูลค่ารวม และแยกมิติทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการรายงานผลกระทบอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาประเมินมูลค่าเป็นตัวเงิน

3) ข้อควรระวังในการประเมินมูลค่าผลกระทบจากงานวิจัย

3.1) การประเมินเป็นการประเมินมูลค่าจากการนำงานวิจัยไปใช้ ทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง และผลกระทบที่มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งคนละกรณีกับผลกระทบของการท่องเที่ยว เนื่องจากบางครั้งผลกระทบของการท่องเที่ยวบางอย่าง เกิดขึ้นโดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยหรือการนำงานวิจัยไปใช้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การประเมินผลกระทบจะเป็นการเปรียบเทียบ การมี – ไม่มีการนำงานวิจัยไปใช้ (With – Without) ไม่ใช่ ก่อน – หลัง (Before – After) การนำไปใช้ เนื่องจากบางครั้งการเปรียบเทียบก่อนและหลังการนำงานวิจัยไปใช้ จะได้ผลประโยชน์หรือเกิดต้นทุนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่แล้วถึงแม้จะไม่มีงานวิจัยไปใช้ก็ตาม (เยาวเรศ ทับพันธุ์, 2543)

3.2) การประเมินต้องระวังปัญหาการนับซ้ำ (Double Counting) ทั้งนี้พบว่า การแจกแจงผลกระทบในเบื้องต้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม นั้น จะมีผลกระทบบางรายการที่เชื่อมโยงเป็นเหตุผลกันอยู่ ผลประโยชน์ทางด้านหนึ่งอาจก่อให้เกิดต้นทุนในอีกด้านหนึ่ง หรือแม้แต่ ผลประโยชน์รายการนี้ จะทำให้เกิดผลประโยชน์ในรายการนั้น เป็นต้น ทำให้มูลค่าผลกระทบไม่สามารถนำมารวมกันได้ทั้งหมด เพราะจะทำให้ผลรวมมูลค่ามีค่าสูงเกินจริง (Overestimate) ดังนั้นก่อนทำการประมาณมูลค่าผลกระทบ จะต้องระมัดระวังในการจัดกลุ่ม และเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลของผลกระทบแต่ละประเภท เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างผลกระทบของงานวิจัยในมิติต่าง ๆ

มิติของผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ	- เพิ่มรายได้ชุมชน - ลดต้นทุนของชุมชนและผู้ประกอบการ - เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ	- ต้นทุนที่เป็นตัวเงินของผู้ประกอบการสูงขึ้น - ชุมชน/ท้องถิ่นสูญเสียรายได้ - เงินทุนวิจัย เงินสนับสนุนต่าง ๆ ที่ต้องสูญเสียไปกับการทำวิจัย
ผลกระทบทางด้านสังคม/วัฒนธรรม	- อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น - ส่งเสริมสุขภาพและสุขอนามัยที่ดี - ส่งเสริมจริยธรรม ศาสนา - ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักและก้าวสู่ความเป็นสากล - เพิ่มทักษะในการจัดการแก่ชุมชนและผู้ประกอบการ	- ก่อให้เกิดความสูญหายของประเพณีวัฒนธรรมอันดีหรือไม่ - ลดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - กระทบต่อวิถีชุมชนชาวบ้าน - เกิดข้อถกเถียงทางสังคมหรือความไม่เป็นธรรมอันก่อให้เกิดความไม่สมัครสามัคคี
ผลกระทบทางด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว	- มีการปรับปรุงทัศนียภาพแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น - พัฒนาโดยชุมชนอยู่บนพื้นฐานของความสมดุล	- กระทบต่อการใช้ทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ

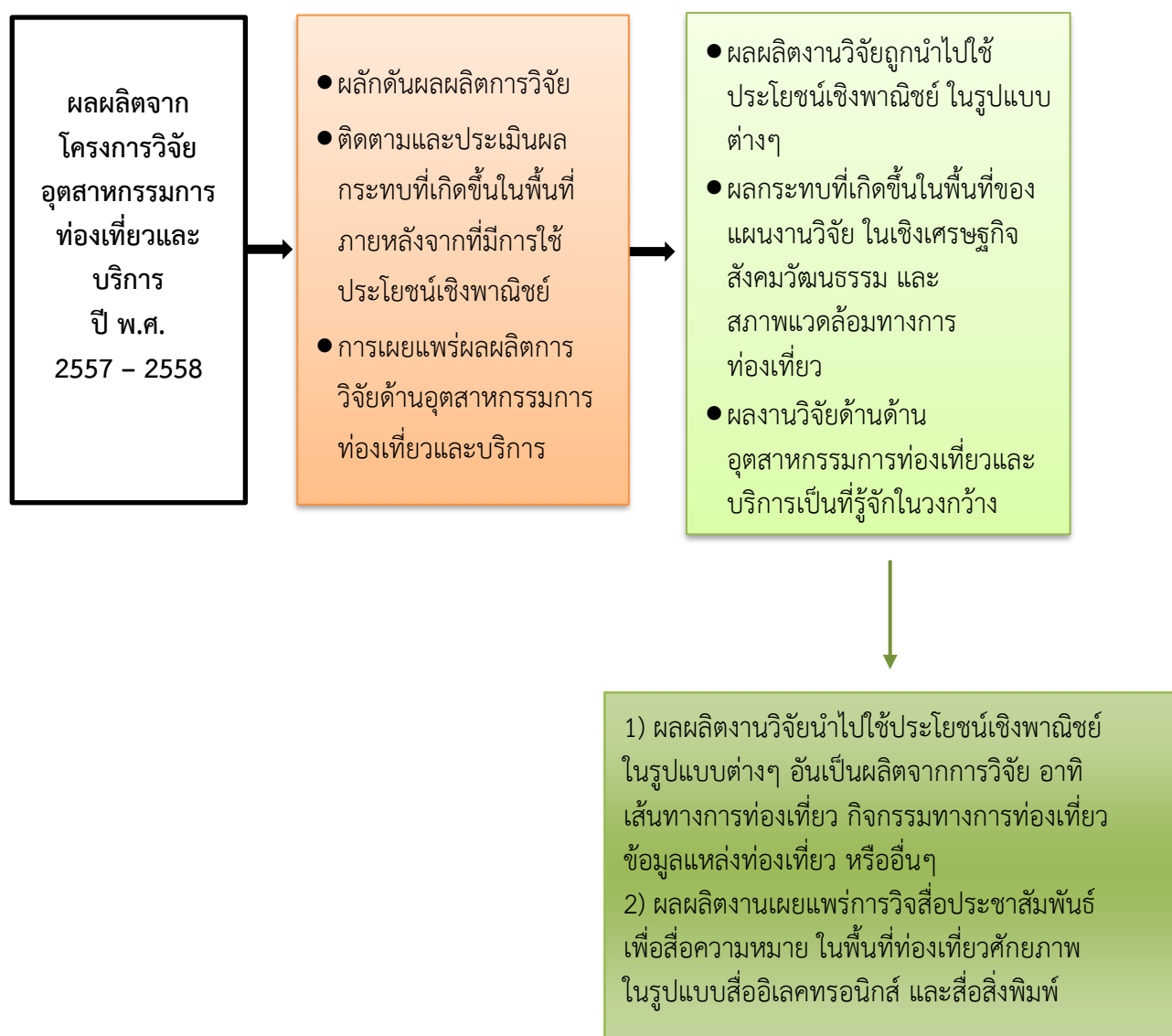
2.2 เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของโครงการวิจัย “การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557” ผลการวิจัยพบว่า โครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ อันเป็นโครงการที่เกิดจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันองค์ความรู้และผลผลิตที่ได้การวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ ซึ่งได้ทำงานร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (สกว.) ในการทำหน้าที่คัดเลือกผลงานวิจัยที่มีความโดดเด่นเพื่อการผลักดัน ต่อยอด และขยายผลไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และรวมไปถึงให้ความสำคัญในมิติอื่นๆ ด้วย ได้แก่ การใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงวิชาการ เชิงชุมชนและพื้นที่ ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้ประกอบการ ธุรกิจ สมาคมและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ทั้งนี้ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นสามารถเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ของภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเทศได้ มีจำนวน 5 แผนงาน และผลการคัดเลือกผลงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ในปี พ.ศ. 2557 ที่มีศักยภาพ และมีโอกาสที่จะนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และในมิติต่างๆ มีจำนวน 14 แผนงาน ประกอบด้วย การจะนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จำนวน 7 แผนงาน และการจะนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย จำนวน 7 แผนงาน

โดยข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ในการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ควรมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิ เว็บไซต์ในการเผยแพร่ผลงาน การจัดทำ E-book ผลงานที่โดดเด่น และสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ง่ายต่อการเข้าถึงตามประเภทของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ และเพื่อให้การผลักดันผลผลิตการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการ ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว เพื่อที่จะได้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นที่อาจกระทบในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในพื้นที่นั้น ๆ (ธวิษ สุตสาคร และคณะ ,2558)

จากผลการศึกษาในปี 2557 ดังกล่าว ได้นำมาต่อยอดในปี 2558 โดยได้เพิ่มการดำเนินการติดตามผลงานที่ได้มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วใน 2 พื้นที่ โดยมุ่งติดตามถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการเผยแพร่งานวิจัยให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

2.3 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิด

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัย “การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 - 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่บูรณาการวิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณร่วมกัน โดยวิธีการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ จะเป็นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบประเมินเพื่อคัดเลือกงานวิจัย และแบบการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ส่วนวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จะเป็นการการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งเก็บรวบรวมและวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากแบบประเมินเพื่อคัดเลือกงานวิจัย และแบบการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหา การดำเนินการวิจัยนำเสนอ 4 ส่วน ได้แก่

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556-2557 มีการศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ประชากร ได้แก่ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนตั้งแต่ ปี 2556 – 2558

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คือ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2556-2558 ที่ได้รับการคัดเลือกในเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2558 ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อเตรียมผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปีต่อไป

โดยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มแรกนี้ ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 -2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 คือ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2555-2557 ที่ได้มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่” ทุนวิจัยปี 2556 โดยมีผู้อำนวยการแผนงาน คือ ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และ 2) แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” ทุนวิจัยปี 2556 โดยมีผู้อำนวยการแผนงาน คือ ผศ.ดร.ประกอบศิริ รักดีพิณิจ มหาวิทยาลัยพะเยา

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นี้ ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3) เพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว

ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย คณะผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์และนำเสนอผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในแผนงาน/โครงการวิจัย และรายงานการวิจัยอย่างถูกต้อง สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจนถึงการนำไปใช้ จนก่อให้เกิดประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์ และได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้พัฒนาเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก ก)

- ส่วนที่ 1 ศักยภาพของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 2 ศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และต่างประเทศ
- ส่วนที่ 3 เครือข่ายที่มีความสามารถในการรองรับ
- ส่วนที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 5 อัตลักษณ์ และวัฒนธรรม ของแหล่งท่องเที่ยว (กาญจนา แก้วเทพ, 2557)

3.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยว

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลในการวิจัย เพื่อการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยว ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์อาชีพ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว นิสิต/นักศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว เพื่อจักใช้ข้อมูลเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป โดยผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามร่วมกับนักวิจัย และอ้างอิงจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก คือ (ภาคผนวก ข)

- 1) การพัฒนากิจกรรมและเส้นทางการท่องเที่ยว
- 2) การพัฒนาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- 3) การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ และสืบสานวิถีชีวิตภูมิปัญญาสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- 4) การพัฒนาด้านการพัฒนาการตลาดสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- 5) การสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

3.2.3 แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์แล้ว แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ (ภาคผนวก ค)

1) ด้านเศรษฐกิจ

- (1) จำนวนนักท่องเที่ยว
- (2) รายได้จากการท่องเที่ยว
- (3) ชนิดของที่ระลึก
- (4) จำนวนกิจกรรมท่องเที่ยว
- (5) จำนวนโรงแรม ร้านอาหาร

2) ด้านสังคม/ชุมชน

- (1) ความภูมิใจต่อการท่องเที่ยวของคนในชุมชน
- (2) ความรู้ด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน
- (3) ความร่วมมือหรือมีความสามัคคีของคนในชุมชน
- (4) การมีงานทำด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน
- (5) การสนับสนุนจากคนในชุมชนหรือหน่วยงานต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว

3) ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

- (1) จำนวนแหล่งท่องเที่ยว
- (2) การพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม
- (3) ข้อมูลพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว
- (4) สาธารณูปโภค และการคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยว

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นเพื่อคัดกรองชั้นที่ 1 ก่อนที่จะคัดเลือกงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ ประกอบด้วย ข้อมูลข้อเสนอโครงการของแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2557-2558 โดย แล้วยนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์ตามโครงสร้างแบบการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยสามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร ข้อเสนอโครงการ รายงานความก้าวหน้าระยะ 2 เดือน และ 6 เดือน

3.3.2 การเก็บข้อมูลจากการประชุม และสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยประชุมหารือผู้ที่เกี่ยวข้องเบื้องต้น เพื่อวิเคราะห์ และวางแผน ในเชิงพื้นที่เพื่อเตรียมการลงสำรวจ และพัฒนาต่อไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ศึกษาข้อเสนอโครงการ + พัฒนาเกณฑ์การคัดเลือก + ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.3.3 การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ มี 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประสานงานเพื่อจัดเตรียมความพร้อมของผลผลิตจากงานวิจัย (เส้นทาง/แหล่งท่องเที่ยว /ผลิตภัณฑ์-กิจกรรมทางการท่องเที่ยว/หรืออื่นๆ) ที่ได้รับคัดเลือก

ขั้นตอนที่ 2 ประชุมคัดเลือกผลผลิตงานวิจัย (เส้นทาง/แหล่งท่องเที่ยว /ผลิตภัณฑ์-กิจกรรมทางการท่องเที่ยว/หรืออื่นๆ) ที่มีศักยภาพ/วางแผนและเตรียมการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย โดยการเก็บข้อมูลตามเครื่องมือการวิจัย ชุดที่ 1 แบบคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ศักยภาพของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 ศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และต่างประเทศ

ส่วนที่ 3 เครือข่ายที่มีความสามารถในการรองรับ

ส่วนที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 5 อัตลักษณ์ และวัฒนธรรม ของแหล่งท่องเที่ยว แล้วนำมาวิเคราะห์ และสรุปตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอ (เส้นทาง/แหล่งท่องเที่ยว /ผลิตภัณฑ์-กิจกรรมทางการท่องเที่ยว/หรืออื่นๆ) แก่ภาคธุรกิจ และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง/วางแผนลงพื้นที่

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนา (เส้นทาง/แหล่งท่องเที่ยว /ผลิตภัณฑ์-กิจกรรมทางการท่องเที่ยว/หรืออื่นๆ) ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อคัดเลือกเตรียมทดสอบเส้นทาง นำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ในระดับสากล

ขั้นตอนที่ 6 จัดกิจกรรมการทดสอบเส้นทาง/แหล่งท่องเที่ยว/ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ร่วมกับภาคเอกชน (ผู้ประกอบการ) และคณะนักวิจัย

ขั้นตอนที่ 7 ผู้ประกอบการนำผลผลการวิจัย (เส้นทาง/แหล่งท่องเที่ยว /ผลิตภัณฑ์-กิจกรรมทางการท่องเที่ยว/หรืออื่นๆ) ไปจัดจำหน่าย (ใช้ประโยชน์ได้ในเชิงพาณิชย์)

3.3.4 การคัดเลือกแผนงานวิจัย ที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

มี 7 ขั้นตอนหลักๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อเสนอโครงการ/รายงานระยะ 2 เดือน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาเกณฑ์การคัดเลือก (ดังข้อ 3.4 เกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์)

ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกผลผลิตจากงานวิจัยที่มีศักยภาพ ตามเกณฑ์การคัดเลือก

ขั้นตอนที่ 4 ลงพื้นที่เพื่อหาความชัดเจน กรณีมีประเด็นที่ต้องการปรับปรุง แก้ไข หรืออื่นๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 5 คัดเลือกผลผลิตจากงานวิจัยที่มีศักยภาพ ครึ่งสุดท้าย

ขั้นตอนที่ 6 ได้ผลผลิตงานวิจัยที่มีศักยภาพที่สามารถผลักดันให้เกิดใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปี 2559

ขั้นตอนที่ 7 รายงานผลการคัดเลือกผลผลิตจากงานวิจัยเพื่อเตรียมการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

3.4 เกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ในการคัดเลือกแผนงานวิจัยที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ คณะผู้วิจัยได้พัฒนาเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 ศักยภาพของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาจาก ด้านทรัพยากร ได้แก่ ภูมิทัศน์ ศักยภาพเฉพาะตัวของพื้นที่และทรงคุณค่าทั้งทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและสามารถสะท้อนถึง ภาพลักษณ์ของกลุ่มท่องเที่ยว รวมถึงคุณภาพด้านทัศนียภาพของภูมิทัศน์ วัฒนธรรมและประเพณี

ด้านที่ 2 ศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และต่างประเทศ โดยพิจารณาจาก

1) ด้านการบริหาร ได้แก่ ชีตความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และความคงทนต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชาวบ้าน นอกจากนั้นยังต้องมีระบบและกลไกการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ บทบาท ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภายในจังหวัด การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน เป็นต้น

2) ด้านการตลาด ได้แก่ ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ความหลากหลายของกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ความคุ้มค่าต่อการใช้จ่าย รวมถึงความสอดคล้องกับกระแสความต้องการ ของตลาดโลก

3) ด้านการบริการ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การบริการโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่งและความสะดวกในการเข้าถึง มีบริการพื้นฐานที่จำเป็น และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ และการบริการทางการท่องเที่ยวทั้งด้านกิจกรรม การท่องเที่ยวต้องมีความหลากหลาย สร้างความประทับใจให้ กับนักท่องเที่ยวที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและความดั้งเดิมของ ท้องถิ่นและแหล่ง ท่องเที่ยว รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งความปลอดภัยในการ เดินทาง การพำนักร และการท่องเที่ยว

ด้านที่ 3 เครือข่ายที่มีความสามารถในการรองรับ และสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยพิจารณาจาก ทั้งภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการบริการการท่องเที่ยว ภาคเอกชน ที่จัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยว และภาคประชาสังคม ได้แก่ กลุ่มองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ และเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

ด้านที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว โดยพิจารณาจาก การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน การติดต่อสื่อสาร เชื่อมโยงความร่วมมือ ความรู้ของสมาชิกในชุมชน สมาชิกในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และการสื่อสารกับคนที่เป็นเจ้าบ้านหรือคนในท้องถิ่น

ด้านที่ 5 อัตลักษณ์ และวัฒนธรรม ของแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยพิจารณาจาก กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยว เช่น การเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ การถ่ายรูป การจับจ่ายซื้อของที่ระลึก (กาญจนา แก้วเทพ, 2557)

ทั้งนี้สามารถสรุปออกมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก 7 ด้าน ดังนี้

1. ผลผลิตที่สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์
2. นักวิจัย
3. การเข้าถึงพื้นที่
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่
5. ความพร้อมของชุมชน
6. นโยบายสนับสนุน
7. ความต้องการของผู้ประกอบการ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยข้อมูลที่ได้จากการ รวบรวม คณะผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์และนำเสนอผล โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการคัดเลือกงานผลผลิตงานวิจัยที่มีศักยภาพ ปี 2557
เพื่อเตรียมผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์จากแผนงานทั้งหมด 31 แผนงาน ซึ่งทางโครงการ จะคัดเลือกแผนงานจำนวนหนึ่งเพื่อการจัดเตรียมความพร้อมของผลผลิตจากงานวิจัย แหล่งท่องเที่ยว เส้นทาง และรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อเตรียมผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยมีการ วิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังในเครื่องมือการวิจัยที่ได้พัฒนาขึ้น คือ แบบคัดเลือ กงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

3.5.2 การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากการที่มีการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
แล้ว เพื่อให้รับทราบถึงผลกระทบอันเกิดจากการท่องเที่ยวที่มีต่อ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และ สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว โดยจะเป็นการสัมภาษณ์คณะนักวิจัยเจ้าของผลงาน ถึงผลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นภายหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย 4 วิธีการ คือ 1.ข้อมูลสถิติ 2.การสังเกต 3.การสัมภาษณ์ และ 4.แบบสอบถาม ดังตารางตัวชี้วัดในการประเมินผลกระทบที่ เกิดขึ้นภายหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ประกอบด้วย 3 ด้านดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านสังคม/ชุมชน
3. ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

ตารางที่ 3.1 แสดงตัวชี้วัดในการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

มิติของผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	มี	ไม่มี	ผลกระทบทางลบ	มี	ไม่มี
1) ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ	- เพิ่มรายได้ชุมชน - ลดต้นทุนของชุมชนและผู้ประกอบการ - เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ			- ต้นทุนที่เป็นตัวเงินของผู้ประกอบการสูงขึ้น - ชุมชน/ท้องถิ่นสูญเสียรายได้ - เงินทุนวิจัย เงินสนับสนุนต่าง ๆ ที่ต้องสูญเสียไปกับการทำวิจัย		
2) ผลกระทบทางด้าน	- อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น			- ก่อให้เกิดความสูญหายของประเพณีวัฒนธรรมอันดีหรือไม่		

มิติของผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	มี	ไม่มี	ผลกระทบทางลบ	มี	ไม่มี
สังคม/ วัฒนธรรม	- ส่งเสริมสุขภาพและสุขอนามัยที่ดี - ส่งเสริมจริยธรรมศาสนา - ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักและก้าวสู่ความเป็นสากล - เพิ่มทักษะในการจัดการแก่ชุมชนและผู้ประกอบการ			- ลดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - กระทบต่อวิถีชุมชนชาวบ้าน - เกิดข้อถกเถียงทางสังคมหรือความไม่เป็นธรรมอันก่อให้เกิดความไม่สมัครสามัคคี		
3) ผลกระทบ ทางด้าน สภาพแวดล้อม ทางการ ท่องเที่ยว	- มีการปรับปรุงทัศนียภาพแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น - พัฒนาโดยชุมชนอยู่บนพื้นฐานของความสมดุล			- กระทบต่อการใช้ทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ		

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย

โครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 - 2558 ไปสู่ผลการวิจัยการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย ออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

4.1 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

4.2 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูล ผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4.3 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาย หลังจากการที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว

โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

จากการดำเนินงานโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 - 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ประกอบด้วยขั้นตอนการผลักดันสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ดังนี้

- 1) การประชุมคัดเลือกแผนงานวิจัยที่มีศักยภาพเพื่อเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์

กลุ่มที่ 1 การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ที่ปรากฏผลเป็นรูปธรรม

- 2) การประชุมร่วมกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมผลักดันสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- 3) การประชุมหารือแนวทางการผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- 4) การจัดโครงการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ (Fam Trip)
- 5) การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับทุนในปี 2557

6) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับทุนในปี 2557

กลุ่มที่ 2 การคัดเลือกผลผลิตการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมผลักดันการใช้ประโยชน์

โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 การประชุมคัดเลือกแผนงานวิจัยที่มีศักยภาพเพื่อเลือกที่จะผลักดันใช้ประโยชน์ในปี 2558

จากการที่คณะผู้วิจัยแผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี 2558 ร่วมประชุมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อคัดเลือก

ผลงานวิจัยที่มีความโดดเด่นเตรียมผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2558 ณ ห้องประชุม ชั้น 7 อาคารอมรภูมิรัตน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช
2. คุณชวิศร์ อรรถสาสน์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อุษา บักกิ้นส์
4. รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ศิริวรรณ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.หฤष्ณี ภัทรดิลก
6. อาจารย์ฉัตรณี คงดี้

ผู้ประสานงาน โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ผู้ช่วยผู้ประสานงาน โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ผู้อำนวยการแผนงาน การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ปี 2558

หัวหน้าโครงการย่อยที่ 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2558

นักวิจัยโครงการย่อยที่ 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2558

หัวหน้าโครงการย่อยที่ 2 การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

โดยมีวัตถุประสงค์ของการประชุมคัดเลือกแผนงานวิจัยที่มีศักยภาพเพื่อเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์ 2 ส่วนหลัก คือ 1) เพื่อคัดเลือกผลผลิตงานวิจัยในปี 2557 ที่มีศักยภาพเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และ 2) เพื่อคัดเลือกแผนงานวิจัยที่โดดเด่นในปี 2558 ที่มีศักยภาพเตรียมผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์

ภาพที่ 4.1 การประชุมคัดเลือกแผนงานวิจัยที่มีศักยภาพเพื่อเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์
เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2558

ผลการประชุม ที่ประชุมมีมติคัดเลือกผลผลิตงานวิจัยในปี 2557 ที่มีศักยภาพเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และแผนงานวิจัยที่โดดเด่นในปี 2558 ที่มีศักยภาพเตรียมผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ ดังนี้

1) ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2557 เพื่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

- (1) แผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพลำนานาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง”
- (2) แผนงานวิจัย “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และ 4 รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐาน การท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน”
- (3) แผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพลำนานาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง”
- (4) แผนงานวิจัย “การศึกษาศักยภาพและผลกระทบการประยุกต์ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในจังหวัดกระบี่”
- (5) แผนงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคัลสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก”

2) ผลการคัดเลือกโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

- (1) แผนงานที่ 1 การพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
- (2) แผนงานที่ 2 การศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตภูมิภาคตะวันตก
- (3) แผนงานที่ 3 การพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในรูปแบบการท่องเที่ยวสีเขียวของพื้นที่ฝั่งอันดามัน การณศึกษาจังหวัดกระบี่
- (4) แผนงานที่ 4 โครงการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวและแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนลุ่มน้ำโขงไทย-ลาว พื้นที่จังหวัดนครพนมถึงจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงคำม่วนถึงแขวงจำปาสัก
- (5) แผนงานที่ 5 ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
- (6) แผนงานที่ 6 การศึกษาศักยภาพของอุตสาหกรรม MICE ของประเทศไทย

กลุ่มที่ 1 การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ที่ปรากฏผลเป็นรูปธรรม

4.1.2 การประชุมร่วมกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมผลักดันสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ในการประชุมร่วมกับผู้ประกอบการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม เพื่อให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวได้เข้ามาสำรวจแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่ที่เกิดจากการวิจัย แล้วนำไปสู่การจัดโปรแกรมทางการท่องเที่ยวขึ้น ทีมผลักดันใช้ประโยชน์ พร้อมด้วยคณะนักวิจัย จึงได้มีการประชุมหารือร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกับผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการนำเสนอผลผลิตการวิจัยที่มีให้ได้รับทราบ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การนัดหมายจัด Fam Trip ไปยังพื้นที่ต่างๆที่มีศักยภาพอันเป็นผลผลิตการวิจัยจาก สกว. เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ทำการทดสอบเส้นทาง เพื่อที่จะร่วมประเมินความเป็นไปได้ในการนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่นั้น

ทั้งนี้ในการคัดเลือกผู้ประกอบการ คณะนักวิจัยจะทำการคัดเลือกตามประเภทของการท่องเที่ยวเพื่อให้มีความสมดุลกันระหว่างพื้นที่ และผู้ที่จะนำไปขาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ทำธุรกิจที่เน้นทางด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Base Tourism หรือ CBT) และการท่องเที่ยวแบบ FIT หมายถึง การท่องเที่ยวแบบอิสระ (Foreign Individual Tourism) เป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจัดการวางแผนทุกอย่างด้วยตนเองทุกขั้นตอน ซึ่งมีข้อดีในเรื่องของความเป็นส่วนตัวสูง สามารถควบคุมเวลาในการท่องเที่ยวได้ตามต้องการ สามารถเลือกคุณภาพของสินค้าและบริการได้ตามความต้องการและเหมาะสมกับงบประมาณของตนเอง แต่ก็มีข้อเสียในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยกับเส้นทางหรือสถานที่ท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของการเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็นได้เช่นกัน

โดยผู้ประกอบการที่เข้าร่วมในกิจกรรมและร่วมประชุมกับคณะทำงานแล้ว ประกอบด้วย 4 บริษัท ได้แก่

- 1) บริษัท Chiangmai Green Alternative Tour (เชียงใหม่ทางเลือกสีเขียว)
- 2) บริษัท เทรลส์สยาม จำกัด (TRAILS SIAM Co.,Ltd.)
- 3) บริษัท Local Alike
- 4) บริษัท TOUR ASIA TRAVEL
- 5) บริษัท Nutty's Adventure

โดยมีรายละเอียดกิจกรรมและผลการประชุม ดังนี้

1) บริษัท Chiangmai Green Alternative Tour (เชียงใหม่ทางเลือกสีเขียว)

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2558 ร่วมประชุมหารือกับคุณจกมล ผู้บริหาร บริษัท Chiangmai Green Alternative Tour ผู้ประกอบการเก่าแก่ของจังหวัดเชียงใหม่ ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ผลผลิตงานวิจัยในพื้นที่ อำเภอกัลยาณิวัฒนา ที่เป็นการต่อยอดงานวิจัย ที่สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นจริงกับชุมชน

ผลการประชุม ผู้ประกอบการได้ให้ความสนใจในข้อมูลที่นักวิจัยได้นำเสนอ เนื่องจากบริษัทจะเน้นนักท่องเที่ยวแบบอิสระ (FIT) ที่เป็นการเดินทางตามต้องการเฉพาะของกลุ่ม พื้นที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่น่าสนใจของบริษัท พร้อมตอบรับเข้าร่วมกิจกรรม Fam Trip ที่

กำหนดจะจัดขึ้นเพื่อไปสำรวจพื้นที่ที่ อำเภอกัลยาณิวัฒนา เป็นเวลา 3 วัน ระหว่างวันที่ 19 – 21 กุมภาพันธ์ 2559

ภาพที่ 4.2 การประชุมหารือกับ ผู้บริหาร บริษัท Chiangmai Green Alternative Tour

2) บริษัท เทรลส์สยาม จำกัด (TRAILS SIAM Co.,Ltd.)

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2558

ร่วมประชุมหารือกับคุณ ศิริณิภา ตันติรัตน์ไพศาล ผู้บริหารบริษัท เทรลส์สยาม จำกัด พร้อมด้วยนักวิจัย ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ผลผลิตงานวิจัยในพื้นที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา ที่เป็นการต่อยอดงานวิจัย ที่สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นจริงกับชุมชน

ผลการประชุม ผู้ประกอบการ บริษัท เทรลส์สยาม จำกัด ได้ให้ความสนใจในข้อมูลที่นักวิจัยได้นำเสนอ เนื่องจากบริษัทจะเน้นนักท่องเที่ยวแบบอิสระ (FIT) ที่เป็นการเดินทางตามต้องการเฉพาะของกลุ่ม พื้นที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่น่าสนใจของบริษัท พร้อมตอบรับเข้าร่วมกิจกรรม Fam Trip ที่กำหนดจะจัดขึ้นเพื่อไปสำรวจพื้นที่ที่ อำเภอกัลยาณิวัฒนา เป็นเวลา 3 วัน ระหว่างวันที่ 19 – 21 กุมภาพันธ์ 2559

ภาพที่ 4.3 การประชุมหารือกับผู้บริหาร บริษัท เทรลส์สยาม จำกัด

3) บริษัท Local Alike

วันที่ 7 ธันวาคม 2558

ร่วมประชุมหารือกับคุณสมศักดิ์ บุญคำ ผู้บริหารบริษัท Local Alike พร้อมด้วยนักวิจัย ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อำเภอกัลยาณิวัฒนา ที่เป็นการต่อยอดงานวิจัยของสกว.ที่สร้างประโยชน์ให้เกิดจริงกับชุมชน

ผลการประชุม ผู้ประกอบการ Local Alike ได้ให้ความสนใจและตอบรับเข้าร่วมกิจกรรม Fam Trip ที่กำหนดจะจัดขึ้น เพื่อไปสำรวจพื้นที่ที่ อำเภอกัลยาณิวัฒนา เป็นเวลา 3 วัน ระหว่างวันที่ 19 – 21 กุมภาพันธ์ 2559

ภาพที่ 4.4 การประชุมหารือกับผู้บริหาร บริษัท โลคอล อไลค์

“โลคอล อไลค์” (Local Alike) จากจุดเริ่มต้นของการทำงานในชั้นเรียน ก่อร่างสร้างรูปจนเกิดเป็นการรวมกลุ่มของคนรุ่นใหม่ขึ้นในนาม “โลคอล อไลค์” (Local Alike) กลุ่มที่มีเป้าหมายในการพัฒนาชุมชน โดยการสร้างการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง (<http://www.posttoday.com/social/general/398424>)

4) บริษัท TOUR ASIA TRAVEL

วันที่ 7 ธันวาคม 2558

ร่วมประชุมหารือกับคุณ Sirirat Chanoin ตำแหน่ง General Manager บริษัท TOUR ASIA TRAVEL พร้อมด้วยนักวิจัย ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ผลผลิตงานวิจัยในพื้นที่ อำเภอกัลยาณิวัฒนา ที่เป็นการต่อยอดงานวิจัย ที่สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นจริงกับชุมชน

ผลการประชุม ผู้ประกอบการบริษัท TOUR ASIA TRAVEL ได้ให้ความสนใจในข้อมูลที่นักวิจัยได้นำเสนอ เนื่องจากพื้นที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ท่องเที่ยวหลักที่อำเภอยาย ได้ พร้อมตอบรับเข้าร่วมกิจกรรม Fam Trip ที่กำหนดจะจัดขึ้นเพื่อไปสำรวจพื้นที่ที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา เป็นเวลา 3 วัน ระหว่างวันที่ 19 – 21 กุมภาพันธ์ 2559

TOUR ASIA TRAVEL บริษัททัวร์ที่เน้นให้บริการนักท่องเที่ยวจากประเทศฝรั่งเศส โดยในแต่ละปีจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศฝรั่งเศสเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยกว่า 10,000 คน ต่อปี ซึ่งมีความสนใจในพื้นที่ใหม่ที่มีความงดงามของธรรมชาติ และสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ท่องเที่ยวหลักได้

ภาพที่ 4.5 การประชุมหารือกับผู้บริหาร บริษัท TOUR ASIA TRAVEL

5) บริษัท Nutty's Adventure

วันที่ 2 กันยายน 2559

ร่วมประชุมหารือกับคุณนิธิ สืบพงษ์สังข์ ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ บริษัท นัทตี้แอดเวนเจอร์ จำกัด พร้อมด้วยคณะนักวิจัย ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช และ ดร.นราวดี บัวขวัญ ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ผลผลิตงานวิจัยในพื้นที่ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่เป็นการต่อยอดงานวิจัยที่สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นจริงกับชุมชน

ผลการประชุม ผู้ประกอบการบริษัท Nutty's Adventure ได้ให้ความสนใจในข้อมูลที่นักวิจัยได้นำเสนอ พร้อมตอบรับเข้าร่วมกิจกรรม Fam Trip ที่กำหนดจะจัดขึ้นเพื่อไปสำรวจพื้นที่ที่เป็นเวลา 3 วัน ระหว่างวันที่ 19 – 21 กุมภาพันธ์ 2559

ภาพที่ 4.6 การประชุมเพื่อเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์งาน WTM 2016
ร่วมกับคณะนักวิจัย และผู้ประกอบการเมื่อ 2 กันยายน 2559

วันที่ 12 ตุลาคม 2559

ร่วมประชุมหารือกับคุณนิธิ สืบพงษ์สังข์ ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ บริษัท นัทตี้แอดเวนเจอร์ จำกัด และคณะทำงาน พร้อมด้วยผู้บริหาร สกว. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช

รองผู้อำนวยการฝ่ายทุนวิจัยมุ่งเป้า และนักวิจัย ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ผลผลิตงานวิจัยในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมในงาน WTM 2016

ภาพที่ 4.7 การประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในงาน WTM 2016 ร่วมกับผู้บริหาร สกว. โดยรองผู้อำนวยการฝ่ายทุนวิจัยมุ่งเป้า และผู้ประกอบการ เมื่อ 12 ตุลาคม 2559

4.1.3 การประชุมหารือแนวทางการผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

20 พฤศจิกายน 2558

ในส่วนของการสนับสนุนผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ทีมผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2557-2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พร้อมด้วยคณะนักวิจัยในพื้นที่ ได้ร่วมหารือกับอาจารย์พจนา สวนศรี ที่ปรึกษาแผนงาน “การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (ระยะที่2)” ถึงแนวทางในการผลักดันพื้นที่แห่งนี้ให้ไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ภาพที่ 4.8 ประชุมหารือแนวทางการผลักดันใช้ประโยชน์ฯ ร่วมกับอาจารย์พจนา สวนศรี ที่ปรึกษาแผนงาน คณะนักวิจัยในพื้นที่ และทีมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ฯ เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2558

4.1.4 การจัดโครงการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ (Fam Trip)

Fam Trip หรือ “Familiarization Trip” เป็นวิธีการสำคัญหนึ่งที่น่าสนใจในการผลักดันผลผลิตการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นการจัดทัศนศึกษาให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ให้มารู้จักสถานที่ และสิ่งที่น่าสนใจในพื้นที่ทั้งกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ผลผลิตต่างๆ ของที่ระลึก หรืออื่นๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการเหล่านั้นนำข้อมูลที่ได้รับ ประสบการณ์การจริงที่ได้ร่วมเดินทางกับคณะนักกลับไปทำการเสนอขายรายการนำเที่ยวในลำดับต่อไป

โดยในโครงการวิจัยปี 2558 นี้ ได้มีการจัด Fam Trip ไปยังพื้นที่วิจัยของ สกว. ที่อยู่ในพื้นที่ทางภาคเหนือ และภาคใต้ อันเป็นผลผลิตที่ได้จากโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ปี 2557 รวมจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

กิจกรรมที่ 1) โครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา

การลงพื้นที่ผลักดันโครงการวิจัยเพื่อไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของแผนงานวิจัย “การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอ กัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (ระยะที่2)” โดยมี ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน เป็นผู้อำนวยการแผนงาน มีโครงการย่อยทั้งหมด 4 โครงการ วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัยนี้สอดคล้องกับโครงการย่อย คือ เพื่อขยายผลการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วม และเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มการท่องเที่ยวเดิม 4 กลุ่ม ตามมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน 5 ด้าน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกกลุ่มเป้าหมายการขยายผลการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายการขยายผลและกลุ่มตัวอย่างใช้แบบเจาะจงใน 3 ตำบลของอำเภอ กัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ คือ ตำบลบ้านจันทร์ ขยายผลในหมู่บ้านบ้านเด่นและบ้านหนองเจ็ดหน่วย ตำบลแจ่มหลวง ขยายผลในหมู่บ้านบ้านห้วยบะบ้า และตำบลแม่แดด ขยายผลในหมู่บ้านบ้านห้วยปู กลุ่มสองกลุ่มเป้าหมายในชุมชนท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้วจำนวน 4 กลุ่ม ใน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านจันทร์ กลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนหล่อซอ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านจันทร์ ตำบลแม่แดด กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนดงสามหมื่น ตำบลแจ่มหลวง กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเสาแดง ผลการศึกษานำเสนอตามกลุ่มเป้าหมายดังนี้

กลุ่มแรกกลุ่มเป้าหมายการขยายผล ผลการวิจัยทำให้ 1) ได้พี่เลี้ยงชุมชนจากกลุ่มท่องเที่ยวเดิมทั้ง 4 กลุ่ม จำนวน 5 คน 2) ได้เครื่องมือเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้กลุ่มท่องเที่ยวใหม่ ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพชุมชนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรชุมชนและการพัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3) ได้เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ 3 เส้นทางใน 3 ตำบล คือตำบลบ้านจันทร์เส้นทางตามรอยเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เริ่มจากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ บ้านเด่น ไปโรงเรียนสหมิตรวิทยา บ้านหนองเจ็ดหน่วยตำบลแจ่มหลวง เป็นเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติและเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาสมุนไพรบ้านห้วยบะบ้า และตำบลแม่แดด เป็นเส้นทางเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม และฐานอาชีพบ้านห้วยปู 4) ได้แกนนำในการจัดการท่องเที่ยว ตำบลบ้านจันทร์ จากเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนอำเภอ กัลยาณิวัฒนา และจากโรงเรียนสหมิตรวิทยาคือผู้อำนวยการและอาจารย์ จำนวน 3 คนบ้านห้วยบะบ้ามีคณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 6 คนและบ้านห้วยปู ก็มีคณะกรรมการกลุ่ม จำนวน

6 คนเท่ากัน 5) มีสมาชิกมาให้บริการเป็นนักร้องความหมายท้องถิ่น ยุวชนนำเที่ยวจากโรงเรียนสหมิตรวิทยา จำนวน 6 คน บ้านห้วยบะบ้า จำนวนเท่ากัน 4 คน และบ้านห้วยปู จำนวน 3 คน 6) มีสมาชิกมีส่วนร่วมในการให้บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ บ้านห้วยบะบ้า จำนวน 6 คน และบ้านห้วยปู จำนวน 4 คน 7) มีการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวทดสอบเส้นทางใหม่โดยนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร ผลการประเมินพบว่าพอใจในระดับดีทั้งด้านกิจกรรม การปฏิบัติหน้าที่ และบ้านพักแบบโฮมสเตย์ 8) พี่เลี้ยงชุมชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการความรู้การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน และ 9) ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนของแกนนำก็พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

กลุ่มสองกลุ่มเป้าหมายในชุมชนท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้วภายหลังการพัฒนาศักยภาพแล้วพบว่าผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้ง 5 ด้านมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นสามารถนำเสนอในส่วนที่มีการพัฒนาและมีหลักฐานปรากฏรายด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดการอย่างยั่งยืนของการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น มีการปรับโครงสร้างการบริหารให้เหมาะสมเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เกิดผู้ประกอบการซึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดีและเข้าใจกลไกการประสานงาน มีปฏิทินช่วงเวลารับนักท่องเที่ยวและกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมมีระบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มมีกฎระเบียบสำหรับนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความเชื่อของแต่ละชาติพันธุ์ เป็นต้น

ด้านที่ 2 การกระจายผลประโยชน์สู่ท้องถิ่นสังคมและคุณภาพชีวิต มีการนำสมุดควมมาใช้เพื่อให้เกิดการความโปร่งใสและกระจายรายได้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม มีการนำใบเสร็จรับเงินมาใช้และจัดทำสมุดบันทึกรับจ่ายควบคู่กันเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน สมาชิกกลุ่มมีความตระหนักในการช่วยเหลือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ด้านที่ 3 การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม เช่น มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่นำเสนอวิถีชีวิตชาติพันธุ์ นักร้องความหมายท้องถิ่นมีข้อมูลวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของชุมชนและสามารถสื่อความหมายได้ลึกซึ้งเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ด้านที่ 4 การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เช่น มีฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นระบบมากขึ้น มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่ออกแบบให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน มีกฎเกณฑ์เพื่อป้องกันผลกระทบทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีแนวทางในการจัดการขยะของชุมชน นักร้องความหมายท้องถิ่นมีข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและสามารถสื่อความหมายได้ลึกซึ้งเพิ่มขึ้น ใช้วัตถุดิบธรรมชาติเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ด้านที่ 5 การบริการและมีความปลอดภัยของการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น มีบ้านพักแบบโฮมสเตย์จำนวนเพิ่มขึ้นทั้ง 4 กลุ่มท่องเที่ยวและมี 1 กิจกรรมท่องเที่ยวมีการออกแบบโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของชุมชน ฤดูกาลและเวลา มีการกำหนดราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมในรูปแบบเครือข่ายระดับอำเภอ กลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจากกรมการท่องเที่ยว นักร้องความหมายท้องถิ่นให้บริการได้ดีขึ้นและมีแผนเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีผู้ประกอบการกลุ่มชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น มีการประเมินความพึงพอใจที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เป็น

ต้น (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ แผนงานวิจัยการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 2, 2558)

โครงการทดสอบเส้นทาง อ.ภักดีพัฒนา จัดขึ้นระหว่างวันที่ 18 – 20 กุมภาพันธ์ 2559 เป็นระยะเวลา 2 คืน 3 วัน โดยเป็นการจัดร่วมกันระหว่างโครงการวิจัย “การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์” และแผนงานวิจัย “แผนงานวิจัยการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 2” ผู้ร่วมโครงการประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 3 บริษัท คือ 1) บริษัท EXO Travel Thailand 2) บริษัท เทลส์สยาม จำกัด (TRAILS SIAM Co.,Ltd.) 3) บริษัท Local Alike พร้อมด้วยคณบดีนักวิจัยในพื้นที่ และนักวิจัยโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ฯ รวมจำนวน 8 คน ดังรายชื่อผู้ร่วมเดินทาง ต่อไปนี้

1.1) รายชื่อผู้ร่วมเดินทาง

ตารางที่ 4.1 แสดงรายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบเส้นทาง อ.ภักดีพัฒนา จัดขึ้นเป็นระยะเวลา 3 คืน 4 วัน ระหว่างวันที่ 18 - 21 กุมภาพันธ์ 2559

รายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบเส้นทาง อ.ภักดีพัฒนา ระยะเวลา 2 คืน 3 วัน ระหว่างวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2559		
ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	หน่วยงาน/สังกัด
กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 2 บริษัท จำนวน 5 คน		
1	คุณกฤษณ์ นิยามณี	รองผู้จัดการฝ่ายผลิตภัณฑ์ บริษัท EXO Travel Thailand
2	คุณ ศิริณิภา ตันติรัตน์ไพศาล	บริษัท เทลส์สยาม จำกัด
3	คุณสมศักดิ์ บุญคำ	บริษัท Local Alike
กลุ่มนักวิจัยที่ผลักดันผลผลิตการวิจัยฯ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยจำนวน 1 คน		
4	อาจารย์ฉัตรฉวี คงดี	หัวหน้าโครงการ โครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้าน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 (สกว.)
สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ จำนวน 1 คน		
5	คุณศิวาภรณ์ สวัสดิ์ชัย	สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ
คณะวิจัยเจ้าของโครงการ จำนวน 3 คน		
6	ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
7	ดร.สวิษฐา ศุภอุดมฤกษ์ ไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา ระยะเวลา 2 คืน 3 วัน ระหว่างวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2559		
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	หน่วยงาน/สังกัด
8	ผู้ช่วยนักวิจัย	แผนงานวิจัยการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภูกามยาว วัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 2

กิจกรรมในโครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา ระหว่างวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2559 นี้ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พัฒนามาจากการดำเนินงานของคณะผู้วิจัยเจ้าของผลงาน ตั้งแต่ปี 2555 และ ปี 2557 ซึ่งมีการพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมต่างๆ ตามความต้องการของผู้นำไปใช้ ซึ่งก็ได้แก่ บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวที่เป็นตัวแทนในการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว บนพื้นฐานของความสมดุลย์ ทั้งในเชิงของธรรมชาติ ทรัพยากร และความพร้อมของชุมชน โดยมีรายละเอียดโปรแกรมดังนี้

1.2) รายการท่องเที่ยว โครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา ระหว่างวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2559 ระยะเวลา 2 คืน 3 วัน

โครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา เพื่อการผลักดันงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
ระหว่างวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2559 ณ อำเภอภูกามยาว วัฒนา

18 ก.พ. 59

- 08.00 น. ออกเดินทางจากสนามบินนานาชาติเชียงใหม่สู่อำเภอภูกามยาว วัฒนา
- 12.00 น. ตัวแทนกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยปูลั่วต้อนรับ (ชาติพันธุ์ปกากะญอ) พร้อมรับประทานอาหารกลางวัน
- 12.45 น. เรียนรู้วิถี“การทำชา” (เก็บ-คั่ว-นวด-ตาก)และ“การทอผ้า” แบบปกากะญอ
- 14.00น. ออกเดินทางไปยังบ้านดงสามหมื่น (ชาติพันธุ์ม้ง)
- 15.00น. ตัวแทนกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนดงสามหมื่นกล่าวต้อนรับ
เรียนรู้วิถีความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมณ“บ้านม้ง” ที่ยังคงมีความเชื่อเกี่ยวกับการสร้างบ้านเรือน
ชมวิถี“การทอผ้าใยกันขง” ตามภูมิปัญญาที่ยังคงผลิตผ้าใยกันขงใช้เพื่อพิธีกรรมสำคัญของชาติพันธุ์ม้งรวมถึงการปักผ้าที่มีลวดลายและสีสันสดใสสวยงาม
- 17.00น. ออกเดินทางไปยังกลุ่มห่อซอ(ชาติพันธุ์ปกากะญอ)
- 18.00น. ตัวแทนกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนห่อซอกล่าวต้อนรับ เข้าที่พักโฮมสเตย์ และรับประทานอาหารเย็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าของบ้าน พักผ่อนตามอัธยาศัย

19 ก.พ. 59

- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้า ณ บ้านพักโฮมสเตย์

- 08.00 น. ออกเดินทางไปยังเส้นทางศึกษาวิถีเกษตรในเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ล้อมรอบ “เมตตอชู” จิบชาระหว่างทาง ณ เกียงนา ชมบรรยากาศชุมชนชนบท และร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนด้านวิถีอยู่กับป่า
- 10.30น. ออกเดินทางสู่บ้านเสาดังชาติพันธุ์ลื้อเพียงหนึ่งในอำเภอภักดีชุมพล
- 12.00น. ตัวแทนกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเสาดังกล่าวต้อนรับ ณ บ้านประธานกลุ่ม พร้อมรับประทานอาหารกลางวันและฟังดนตรีลื้อจากการ “ติดซิ่ง” แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถี “การแต่งกายลื้อ” ที่มีสีสันสวยงาม
- 12.45น. ร่วม “เดินกวาเคียะ” กับหนุ่มสาวลื้อเรียนรู้สู่เตปการเตนอย่างสนุกสนานในแบบลื้อที่คุณไม่ควรพลาด
- เรียนรู้และร่วมแข่งขัน “โยนสะบ้า” กับเจ้าถิ่น การละเล่นแบบดั้งเดิมที่เริ่มเลือนหายไป และถูกรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่
- 15.00 น. ออกเดินทางไปยังบ้านห้วยบะบ้า (ชาติพันธุ์ปกากะญอ)
- 16.00น. ตัวแทนกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยบะบ้ากล่าวต้อนรับ ณ บ้านพ่อหลวง เยี่ยมชม “ต๋าคอเล” หรือถ้าพระเป็นถ้ำขนาดเล็กซึ่งชาวบ้านเล่าว่าเคยมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ในถ้ำ ณ บริเวณน้ำออกกู และความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ “เส้ใจเหล่” แปลว่าไม้ตะครุบหินระหว่างนั้นฟังเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีความเป็นอยู่ร่วมกับป่าของชุมชนและ “น้ำตกแพะขอ”
- 17.00 น. เรียนรู้วิถีและชิมชาสมุนไพร “บ้านหมอสมนไพร” ปรากฏชุมชนด้านสมุนไพรรอบบ้านเต็มไปด้วยพืชสมุนไพรที่มีคุณค่ามากมาย
- 17.30 น. ออกเดินทางไปหมู่บ้านศรีสอรัท
- 18.15น. เดินทางถึงหมู่บ้านศรีสอรัท รับประทานอาหารเย็น และพักผ่อนตามอัธยาศัย

20 ก.พ. 59

- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้า ณ ที่พัก
- 08.00 น. ออกเดินทางไปยังโรงเรียนสหมิตร ณ บ้านหนองเจ็ดหน่วย
- 09.30 น. เยี่ยมชมสวนเกษตรของพระดีทองดี ปรากฏท้องถื่นด้านเกษตรผสมผสานมีการปลูกพืชหลายชนิด และยังเป็นศิลปินท้องถิ่นเล่น “เตหนา” เครื่องดนตรีปกากะญอ พร้อมจิบกาแฟสดที่มีการปลูกแบบอินทรีย์เกษตร
- 10.00 น. เยี่ยมเยือนกลุ่มแม่บ้านมุสลิมศึกษาวิถีการย้อมผ้าสีธรรมชาติและการแต่งกายของปกากะญอ
- 11.00 น. เดินทางต่อไปยังต้นโพธิ์ที่ประทับในหลวง และเดินตามรอยเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านจันทร์และบ้านหนองเจ็ดหน่วย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2522 ซึ่งเป็นเส้นทางที่สวยงามมาก
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ บ้านพักโฮมสเตย์(บ้านฉวีวรรณ)กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านวัดจันทร์ ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับวิถีท้องถิ่น อาจชมการดำข้าวในแบบปกากะญอในบริเวณใกล้เคียง
- 13.00 น. แวะสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ณ วัดจันทร์ เยี่ยมชม “วิหารใส่วันตา” ซึ่งมีสถาปัตยกรรมที่แปลกตาและ “วิหารสักทอง” หลังใหม่ที่มีความงดงาม

- 14.00 น. เยี่ยมชมศูนย์ข้อมูลบริการนักท่องเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนา และสรุปภาพการท่องเที่ยวร่วมกัน
- 15.00 น. เดินทางกลับเชียงใหม่โดยใช้เส้นทางปาย-เชียงใหม่

1.3) ภาพกิจกรรม โครงการทดสอบเส้นทาง อ.ภักดีพัฒนา ระหว่างวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2559 ระยะเวลา 2 คืน 3 วัน

ภาพที่ 4.9 ขณะเดินทางถึงท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อมุ่งหน้าสู่อำเภอภักดีพัฒนา

ภาพที่ 4.10 ณ อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 4.11 ณ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยปู

ภาพที่ 4.12 ณ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเสาแดง

ภาพที่ 4.13 ณ โรงเรียนสหมิตร ณ บ้านหนองเจ็ดหน่วย

ภาพที่ 4.14 ประชุมสรุปโครงการ ณ บ้านวัดจันทร์

กิจกรรมที่ 2) โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา"

การลงพื้นที่ผลักดันโครงการวิจัยเพื่อไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของแผนงาน “การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” ภายใต้สัญญาเลขที่ RDG 5850041 ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อยจำนวน 3 โครงการ คือ โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ของชุมชนลุ่มแม่น้ำโขง โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง และโครงการย่อยที่ 3 การพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่ล้านนาตะวันออกเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน โดยวัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย คือ 1) แนวทางการพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง 2) เพื่อจัดทำคู่มือการจัดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์สำหรับชุมชนและผู้ประกอบการ โดยทำการศึกษาทรัพยากรและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่สองฝั่งโขง 3 ประเทศ (ไทย ลาว พม่า) สำหรับประเทศไทยประกอบไปด้วยจังหวัด เชียงราย พะเยา น่าน ประเทศเมียนมาร์ประกอบไปด้วยเมืองยอง เมืองเชียงตุง สปป.ลาวประกอบไปด้วยเมืองเชียงฮ่อน เมืองสิง โดยศึกษาในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ชุมชน หรือจุดเด่นทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาพื้นถิ่น ที่สามารถนำไปพัฒนาเป็นกิจกรรมเชิงประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวได้ และสามารถเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวโดยใช้ฐานของประเทศไทยเป็นฐานด้านการให้ความรู้ และเส้นทางเริ่มต้นหลักด้านการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยแต่ละพื้นที่จังหวัดกลุ่มล้านนาตะวันออกที่มีด่านชายแดนเป็นตัวกำหนดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์

ผลการศึกษารวบรวม พบว่า จากการศึกษา/สำรวจทรัพยากร กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ และผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว ประกอบไปด้วยจังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดน่าน ตลอดจนในพื้นที่ต่างประเทศ ประกอบไปด้วยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และ สาธารณะประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า พื้นที่ศึกษาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ศึกษาทั้ง 7 แห่ง ในเมียนมาร์ ได้แก่ เมืองยอง เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ในลาว ได้แก่ เมืองสิง แขวงหลวงน้ำทา เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยบุรี ในไทย ได้แก่ อ.เชียงแสน และ อ.เชียงของ จ.เชียงราย อ.เชียงคำ จ.พะเยา และ อ.ปัว จ.น่าน นั้น มีความเชื่อมโยงกันทางกายภาพด้วยแม่น้ำโขงที่เป็นแม่น้ำสายหลักของพื้นที่ เชื่อมโยงกันด้วยสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน เชื่อมโยงกันด้วยเส้นทางคมนาคม ทั้งทางน้ำ ทางบกและทางอากาศ โดยมีท่าเรือ สะพานข้ามแม่น้ำโขง และด่านชายแดนเป็นจุดเชื่อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC หรือ Asean Economics Community) เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลเป็นรูปธรรม เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558

โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" ใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน พะเยา และเชียงราย จัดขึ้นเป็นระยะเวลา 3 คืน 4 วัน ระหว่างวันที่ 21 - 24 มิถุนายน 2559 โดยเป็นการจัดร่วมกันระหว่างโครงการวิจัย “การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์” และแผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” ผู้ร่วมโครงการประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 2 บริษัท คือ บริษัท นัทตี้ส์แอดเวนเจอร์ จำกัด และ บริษัท รอยัลซิลค์ ฮอติเคย์ จำกัด พร้อมด้วย

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว คณะนักวิจัยเจ้าของผลงาน และนักวิจัยโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 – 2558 ฯ รวมจำนวน 19 คน ดังรายชื่อผู้ร่วมเดินทาง ต่อไปนี้

2.1) รายชื่อผู้ร่วมเดินทาง

ตารางที่ 4.2 แสดงรายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559

รายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์"การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา"น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559		
ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	หน่วยงาน/สังกัด
1. คณะผู้ทรงคุณวุฒิ		
กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 2 บริษัท จำนวน 5 คน		
1	นายนิติ สืบพงษ์สังข์	บริษัท นัทตี้ส์แอดเวนเจอร์ จำกัด
2	นายชัยพร พานิชย์	บริษัท นัทตี้ส์แอดเวนเจอร์ จำกัด
3	นายไกรยุทธ สุขสวัสดิ์	บริษัท นัทตี้ส์แอดเวนเจอร์ จำกัด
4	คุณสุภาภรณ์ ปราชญ์อำไพ	บริษัท รอยัลซิลค์ ฮอลิเดย์ จำกัด
5	คุณวิวัฒน์ วรฉายพร	บริษัท รอยัลซิลค์ ฮอลิเดย์ จำกัด
กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 2 คน		
6	Mr.Bradley Stone	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
7	Mrs.janet pierce	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
กลุ่มนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน		
8	อ.โสภิตสุตา ไหมวัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
กลุ่มนักวิจัยที่ผลักดันผลผลิตการวิจัยฯ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยจำนวน 2 คน		
9	อ.ฉัตรฉวี คงดี	หัวหน้าโครงการ
10	ผศ.ดร.อัศม์เดช วานิชชินชัย	คณะนักวิจัย
2. คณะวิจัยเจ้าของโครงการ		
คณะวิจัย โครงการย่อย 1 จำนวน 5 คน		
11	อ.สืบพงศ์ จรรย์สืบศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
12	อ.อิศรา กันแตง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
13	นายศักดิ์รินทร์ ชาวจิ้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
14	รศ.สุรพล มโนวงศ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
15	อ.อัมเรศ เทพมา	มหาวิทยาลัยพะเยา
คณะวิจัย โครงการย่อย 2 จำนวน 4 คน		
16	ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภัคดีพิณิจ	มหาวิทยาลัยพะเยา

รายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์"การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา"น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559		
ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	หน่วยงาน/สังกัด
		085-0560-041
17	นายพิศาล แก้วอยู่	มหาวิทยาลัยพะเยา
18	นางสาวปานณนา บัวเงิน	มหาวิทยาลัยพะเยา
19	นายศิวตล สุท่าแปง	มหาวิทยาลัยพะเยา

กิจกรรมในโครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย 3 คืน 4 วัน ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559 นี้ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พัฒนามาจากการดำเนินงานของคณะผู้วิจัยเจ้าของผลงาน ตั้งแต่ปี 2555 ถึงปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมต่างๆตามความต้องการของผู้นำไปใช้ ซึ่งก็ได้แก่ บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวที่เป็นตัวแทนในการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว บนพื้นฐานของความสมดุล ทั้งในเชิงของธรรมชาติ ทรัพยากร และความพร้อมของชุมชน โดยมีรายละเอียดโปรแกรมดังนี้

2.2) รายการท่องเที่ยว น่าน-พะเยา-เชียงราย โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559

วันแรก

วันที่ 21 มิถุนายน 2559 เดินทางสู่จังหวัดน่าน

08.00-12.00 น. เดินทางเที่ยวชมวัดภูมินทร์ และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดน่าน

12.00-13.00 น. พักรับประทานอาหารเที่ยง

ณ ร้านอาหารเอือนฮอม

13.00-14.30 น. เดินทางสู่โรงเรียนชาวนา บ้านนาคำ ตำบลศิลาเพชร อำเภอปัว จังหวัดน่าน

15.00-16.00 น. เยี่ยมชมความสวยงามท่ามกลางบรรยากาศทุ่งนาข้าว โดยนักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชม และพักผ่อนบนเรือนพื้นถิ่นของโรงเรียนชาวนาได้ตามอัธยาศัย ทั้งนี้โรงเรียนชาวนาบ้านนาคำ ต.ศิลาเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้เป็นชาวนา หลักสูตรโรงเรียนชาวนา เริ่มตั้งแต่การคัดพันธุ์เตรียมดิน เพาะกล้า ปักดำนา ประเพณีวัฒนธรรม การเจริญเติบโตของต้นข้าว ระบบนิเวศในแปลงนา ตรวจสอบโรคข้าว แมลงศัตรูข้าว สัตว์ศัตรูข้าว ศัตรูธรรมชาติ วัชพืชในนาข้าว และประโยชน์จากสัตว์ศัตรูข้าว ปัจจุบันโรงเรียนชาวนาบ้านนาคำ เปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ มีที่พักสำหรับผู้ที่พักประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชาวนาและนักเรียน โดยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มศิลาเพชรโฮมสเตย์ เพื่อให้

	บุคคลภายนอกที่สนใจการทำนา ปลุกผัก การดำรงชีวิตแบบพื้นบ้านของเกษตรกรพอเพียง ศึกษาวิถีชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเข้ามาพักในราคาประหยัด
16.00-17.00 น.	ร่วมทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวร่วมกับปราชญ์ชุมชนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการทำนาข้าว ซึ่งในขณะนี้เป็นการเตรียมแปลงนาข้าวเพื่อจัดเตรียมไว้สำหรับการดำนาข้าวต่อไป นักท่องเที่ยวจะได้ร่วมไถนาข้าวแบบดั้งเดิม โดยใช้ควายลากคันไถนาในแปลงนาข้าว
17.00-18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ โรงเรียนชาวนา
18.00 น.	เข้าพักแรม ณ โฮมสเตย์ โรงเรียนชาวนา และโรงแรมปวินท์ศิลป์ รีสอร์ท

วันที่สอง

วันที่ 22 มิถุนายน 2559

08.00-12.00 น.	กิจกรรมหัตถกรรมผ้าทอไทลื้อ ให้การต้อนรับโดย “กลุ่มผ้าทอไทลื้อ บ้านเก็ด” ทุกท่านจะได้เข้าร่วมทำผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทลื้อ อาทิ การทำพวงกุญแจ และการทำกระเป๋านอกประสงค์ เป็นต้น ทั้งนี้กลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านเก็ดเป็นการรวมตัวกันของคนในชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพแก่คนในชุมชน ตลอดจนช่วยอนุรักษ์ผ้าทอไทลื้อแบบโบราณ ถ่ายทอดองค์ความรู้โดยคุณศดานันท์ เนตรทิพย์ (ป้าหลอม) ซึ่งเป็นประธานกลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านเก็ด ปัจจุบันภูมิปัญญาเหล่านี้ได้รับความสนใจจากคนนอกพื้นที่อย่างหลากหลาย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ เพื่อนำสินค้าผ้าทอไปจัดแสดง และจำหน่ายทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารเที่ยง ณ ร้านอาหารน้อมจิตร
13.00-15.00 น.	เดินทางไปอุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน
15.00-16.30 น.	อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน ครอบคลุมพื้นที่เทือกเขาสูงตอนปลายของทิวเขาหลวงพระบาง ซึ่งทอดตัวยาวไปจนถึงเขตแดนประเทศลาว สภาพธรรมชาติยังอุดมสมบูรณ์ด้วยผืนป่าทั้งป่าดิบเขา ป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง และป่าเบญจพรรณ เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารลุ่มน้ำชั้น 1 A ต้นน้ำสาขาของแม่น้ำยม แม่น้ำน่าน มีจุดเด่นทางธรรมชาติที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยว เช่น ถ้ำหลวงสะเกิน น้ำตกผาธาร น้ำตกผาลาด น้ำตกห้วยตาด จุดชมทะเลหมอก ซากดึกดำบรรพ์ฟอสซิลเพรียงหินล้านปี ฯลฯ ในครั้งนี้นักท่องเที่ยวจะได้เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชมพันธุ์ไม้นานาชนิดที่ค่อนข้างแปลกตาและหาดูได้ยาก ประกอบด้วยฐานสื่อความหมายทั้งหมด ๙ ฐาน ได้แก่ ฐานห้วยน้ำจิม, ฐานเจ็วภูหลาน ฐานช่องลมมหัศจรรย์ ฐานจันทน์ผา ฐานต้นพระเจ้า ๕ พระองค์ ฐานตาน้ำ-บ่อปลากั้ง ฐานถ้ำทอง ฐานกล้วยป่า ฐานดินโป่ง
14.00-17.00 น.	เดินทางไปอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
17.00-18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ เฮือนไต้ลื้อบ้านลุงพน โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการลงมือทำอาหารพื้นถิ่นกับคนในชุมชน อาทิ

การเก็บผัก การปรุงอาหาร เป็นต้น ซึ่งเรือนไต้ลื้อลุงพนได้ก่อสร้างใหม่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย และรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยมีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบไต้ลื้อดั้งเดิม นักท่องเที่ยวจะได้รับประทานอาหารท่ามกลางบรรยากาศเรือนไต้ลื้อที่สวยงาม

19.00 น.

เข้าพักแรม ณ โรงแรมเชียงคำไทลื้อรีสอร์ท และเรือนไต้ลื้อลุงพน

วันที่สาม

วันที่ 23 มิถุนายน 2559

07.00-09.00 น.

เลือกซื้ออาหารพื้นถิ่น และเยี่ยมชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านธาตุสบแวน ณ กาดเช้า (ตลาดสดบ้านธาตุ) พร้อมร่วมทำบุญตักบาตรยามเช้า และเข้าเยี่ยมชมการทำข้าวควบตามอัยาศัย หลังจากนั้นนำอาหารไปรับประทานพร้อมกัน ณ เรือนไต้ลื้อ ลุงพน

09.00-12.00 น.

เข้าร่วมทำกิจกรรมการทำโคลนล่านนา และเยี่ยมชมเรือนไต้ลื้อ ณ เรือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงดา ซึ่งเรือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงดาแห่งนี้เป็นเรือนที่มีสถาปัตยกรรมไต้ลื้อแบบดั้งเดิม และเป็นเรือนที่ยังคงมีผู้ใช้งานจนอยู่ถึงปัจจุบัน ซึ่งมีสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่สวยงาม ตลอดจนมีวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ อาทิ การทอผ้าไทลื้อ การทำอาหารพื้นถิ่น เป็นต้น

กิจกรรมการทำโคลนในครั้งนี้ นักท่องเที่ยวสามารถร่วมทำโคลนล่านนาร่วมกับปราชญ์ชุมชน หรือผู้รู้ ณ เรือนไต้ลื้อจำลอง หรือพิพิธภัณฑ์ไต้ลื้อในวัดพระธาตุสบแวน ซึ่งจะได้พบปะกับคนในชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเหล่านี้ได้อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้กระบวนการทำโคลนส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ง่าย โดยมีผู้รู้คอยแนะนำอย่างใกล้ชิด อาทิ กระบวนการต้องลาย (การตอกลายลงบนกระดาศ) ซึ่งจะมีแม่แบบ หรือแม่พิมพ์สำเร็จรูปให้นักท่องเที่ยวได้ตอกลายลงบนกระดาศ และสามารถนำลายที่ตนเองได้ทำไว้แปะลงไปในโครงสร้างของโคลน หรืออาจเป็นไปได้นักท่องเที่ยวสามารถที่จะออกแบบลายได้ด้วยตนเองเช่นเดียวกัน เป็นต้น ซึ่งในขณะการทำกิจกรรมคนในชุมชนจะเล่าถึงประวัติความเป็นมาของโคลนล่านนา เรื่องราวความเชื่อของลายที่ปรากฏอยู่บนโคลนล่านนา และวิถีชีวิตของ คนชาติพันธุ์ไต้ลื้อที่เกี่ยวข้องกับการใช้โคลนล่านนา นักท่องเที่ยวจะได้ความรู้ และได้พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเจ้าของวัฒนธรรมโดยตรง ตลอดจนได้โคลนจากฝีมือตนเองเป็นของที่ระลึก นำไปสู่การสร้างคุณค่าแก่ผลิตภัณฑ์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างเป็นเอกลักษณ์

12.00-13.00 น.

พักรับประทานอาหารเที่ยง ณ เรือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงดา นักท่องเที่ยวจะได้รับประทานอาหารพื้นถิ่นในรูปแบบขันโตก

13.00-14.00 น.

เดินทางเยี่ยมชมความสวยงาม และสักการะพระธาตุสบแวน ณ วัดพระธาตุสบแวน พร้อมทั้งเยี่ยมชม และศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านธาตุสบแวน ณ ศาลา 13 ห้อง ซึ่งมีการจัดแสดงจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวความเป็นมาการอพยพ และการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชุมชนชาติไต้ลื้อในชุมชนบ้านธาตุ

	สบแว่น โดยจะมีผู้บรรยายเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ฟังในขณะเยี่ยมชม
14.00-17.00 น.	เดินทางสู่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
17.00-18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ เฮือนคำแพง ซึ่งเฮือนคำแพงแห่งนี้มีเป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ได้อธิบายไว้มากมาย พร้อมทั้งยังเปิดเป็นโฮมสเตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นลานวัฒนธรรมที่มีการจัดการแสดงดนตรีพื้นเมือง และการแสดงต่าง ๆ ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้
18.00 น.	เดินทางเข้าที่พักแรม ณ โรงแรมเชียงของที่เคาร์เด็น

วันที่สี่

วันที่ 24 มิถุนายน 2559

08.00-08.30 น.	เดินทางสู่บ้านปากอิงใต้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
08.30-12.00 น.	เดินทางเยี่ยมชม และทดลองการหาปลาพร้อมกับคนในชุมชนลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งบ้าน ปากอิงใต้เป็นหมู่บ้านริมแม่น้ำโขง ตั้งอยู่บริเวณที่แม่น้ำอิงไหลลงแม่น้ำโขง มีทำการประมงในแม่น้ำอิง และแม่น้ำโขง นอกจากนี้บ้านปากอิงใต้ยังเป็นหมู่บ้านริมแม่น้ำโขงเพียงแห่งเดียวที่สามารถผสมพันธุ์ และเพาะเลี้ยงปลาแม่น้ำโขงหลายชนิดได้ โดยใช้บ่ออนุบาลปลาและแม่น้ำอิงในการเพาะเลี้ยง จนลูกปลาโตพอที่จะว่ายออกไปหากินในแม่น้ำโขงได้ อีกทั้งหมู่บ้านแห่งนี้มีจุดชมวิวที่สามารถมองเห็นปากแม่น้ำอิง และสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 4 ได้อย่างสวยงาม นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมความสวยงามของสองฝั่งริมแม่น้ำโขงไทย-ลาว พร้อมเยี่ยมชมวิถีชีวิตการประมง และร่วมทำกิจกรรมการประมงร่วมกับชาวบ้านในริมฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำอิง
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารเที่ยง
13.00-15.00 น.	เดินทางสู่ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย และเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ทั้งนี้ในแต่ละสถานที่ๆไปต่างก็มีความสำคัญ มีกิจกรรมเฉพาะถิ่นที่คุณค่า ยังประโยชน์แก่ชุมชน ตลอดจนเป็นกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยมีรายละเอียดในแต่ละสถานที่ ตามโปรแกรม ดังนี้

1.3) รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์

ตารางที่ 4.3 แสดงรายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์"การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา"

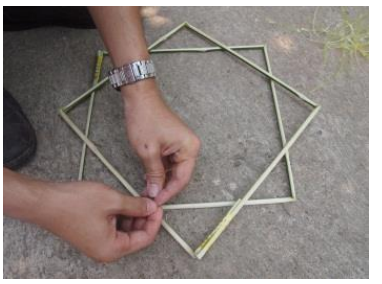
รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา"น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
โรงเรียนขานนา บ้านนาคำ ตำบลศิลาเพชร อำเภอปัว จังหวัดน่าน	โรงเรียนขานนาบ้านนาคำ ต.ศิลาเพชร มีลุงสนิท (ผู้ใหญ่สนิท ปัญญาวรรณรักษ์: ผู้ใหญ่บ้าน) และหมอนา (นางสุดธนา ปัทมวัฒน์: นักวิชาการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศิลาเพชร) เป็นผู้ก่อตั้ง มีอาจารย์จรงค์ ใหม่นาคำ (นักวิชาการการเกษตร) เป็นผู้อำนวยการ มีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดน่าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศิลาเพชร และ อบต.ศิลาเพชร เป็นผู้สนับสนุนด้านวิชาการและอุปกรณ์ทางการเกษตร มีผู้ใจบุญบริจาคควาย 2 ตัว ชื่อ “เจ้าขนเงินเจ้าขนทอง” เพื่อฝึกให้ใช้ไถนา ในระยะแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้เป็นขานนา โดยจัดตั้งหลักสูตรโรงเรียนขานนา เริ่มตั้งแต่การคัดพันธุ์ เตรียมดิน เพาะกล้า ปักดำนา ประเพณีวัฒนธรรม (ประเพณีหลังทำนา พิธีกรรมสู่ขวัญควาย พิธีกรรมสืบชะตาข้าว) การศึกษาพฤกษศาสตร์ข้าวในนา การเจริญเติบโต ของต้นข้าว ระบบนิเวศในแปลงนา ตรวจสอบโรคข้าว แมลงศัตรูข้าว สัตว์ศัตรูข้าว ศัตรูธรรมชาติ วัชพืชในนาข้าว และประโยชน์จากสัตว์ศัตรูข้าว เมื่อดอกข้าวบาน ศึกษาโครงสร้างของดอกข้าว การผสมพันธุ์ข้าว ตรวจสอบโครงสร้างดอกข้าวที่ใช้ในการสืบพันธุ์ การถ่ายละอองเรณูและผสมพันธุ์ข้าว การเก็บเกี่ยวข้าว การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว ตรวจสอบและคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว ตรวจสอบข้าวปนและการเก็บเมล็ดพันธุ์ นอกจากข้าวพันธุ์พื้นเมืองแล้ว โรงเรียนขานนาบ้านนาค่ายังปลูกข้าวเจ้าพันธุ์ไรต์เบอร์รี่ ข้าวเจ้าแดง ข้าวเหนียวกำ(ดำ) ข้าวสินเหล็ก ซึ่งเป็นข้าวที่มีความหวานต่ำเพื่อขยายพันธุ์แก่ผู้ป่วยเบาหวาน ผลของการร่วมกันคิดและลงมือ ทำให้ได้สภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์กลับคืนมา กบ กุ้ง

รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
	หอย ปู ปลาชุกชุม คนในชุมชนมีสุขภาพชีวิตที่ดีและ มีอาหารปลอดสารพิษ ไร่บัวโคก โรงเรียนชาวนา บ้านนาคำ จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ กิจกรรม ประเพณีวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร โดยเน้นหลักการเกษตร พอเพียงและการปลูกพืช แบบอินทรีย์ ซึ่งมีกิจกรรม ทางการเกษตร และมีที่พัก แบบโฮมสเตย์ กลุ่มศิลาเพชร โฮมสเตย์ สำหรับผู้ที่ ประสงค์จะเข้าร่วมทำ กิจกรรมกับชาวนา อาทิ การ ทำนา ปลูกผัก การดำรงชีวิต แบบท้องถิ่นได้ลือ ศึกษาวิถี ชุมชน
กลุ่มทอผ้าไทลื้อบ้าน เกิด หมู่ 2 ต.วรรณคร อ.ป่า จ.น่าน	กลุ่มทอผ้าไทลื้อบ้านเกิด หมู่ 2 ต.วรรณคร อ.ป่า จ.น่าน เกิดจากการรวมตัวกันเพื่อสืบทอดภูมิ ปัญญาในการทอผ้าจากบรรพบุรุษที่ทิ้งร่องรอยไว้ ตามผ้าปูที่นอน ผ้าปูเสื่อ จึงรวมตัวกันช่วยสืบค้น แกะลายแล้วพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ เช่น ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน หมอนอิง ฯลฯ โดยมีคุณศดานันท์ เนตรทิพย์ (ป่าหลอม) เป็นประธานกลุ่ม กลุ่มทอผ้าไทลื้อบ้านเกิดได้รับ รางวัลมากมายจากหลายสถาบัน/องค์กร ได้รับ คัดเลือกให้นำผลิตภัณฑ์ไปร่วมจัดแสดงถึง ประเทศญี่ปุ่น และสิ่งที่ภาคภูมิใจ คือ เป็น 1 ใน 3 หมู่บ้านที่ได้รับมอบหมาย การทอตุ่งเพื่อตกแต่งในพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้า พินางเธอเจ้าฟ้าหญิงกัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน จ.น่าน	อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกินมีพื้นที่ทั้งหมด 155,200 ไร่ หรือ 248.32 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่เทือกเขาสูงตอนปลายแห่งทิวเขาหลวงพระบาง ซึ่งทอดตัวยาวต่อเนื่องไปจนถึงเขตแดนประเทศลาว อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกินอยู่ในท้องที่อำเภอท่าวังผา อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน และอำเภอเชียงคำ อำเภอปง จังหวัดพะเยา ซึ่งมีสภาพธรรมชาติยังอุดมด้วยผืนป่าสมบูรณ์ ถ้ำขนาดใหญ่ จุดชมทะเลหมอก และน้ำตกผาธาร หรือ น้ำตกหงส์เวียงจันทร์ เดิมมีชื่อตามลักษณะของน้ำที่ไหลตกจากหน้าผาเกิดเป็นน้ำตก เรียกผาธาร ต่อมาเมื่อมีการสำรวจจัดตั้งพื้นที่เตรียมการ จึงให้เกียรติกับผู้บุกเบิกสำรวจคนแรก คือ นายวิทยา หงส์เวียงจันทร์ มีลักษณะเป็นน้ำตกขนาดกลางมีน้ำใสไหลตลอดทั้งปีจากห้วยน้ำจิม มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตอยจี มีความสูง 6 ชั้น สูงประมาณ 30 เมตร น้ำตกกว้างประมาณ 5 เมตร และยังมีปรากฏการณ์หินเปลี่ยนสี ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากแสงแดดส่องผ่านละอองน้ำในอากาศสามารถมองเห็นปรากฏการณ์หินเปลี่ยนสีได้ในช่วงเวลา 10.00 - 11.00 น.ของทุกวัน เมื่อเกิดละอองน้ำจากน้ำตกผาธาร ซึ่งตกกระทบลงบนหิน และมีแสงอาทิตย์ส่องมาจากด้านหลังของผู้สังเกตในมุมที่สูงจากพื้นไม่มากนัก มองดูจะคล้ายกับยืนอยู่ท่ามกลางสายรุ้งที่โอบล้อมเราอยู่ ภายหลังจึงนิยมเรียกกันว่าน้ำตกสายรุ้ง โดยสามารถเดินป่าเพื่อศึกษาธรรมชาติ เป็นเส้นทางชมศึกษาธรรมชาติที่สามารถพบเห็นพันธุ์ไม้นานาพันธุ์ที่ค่อนข้างแปลกตา หายาก และมีสีสันสวยงาม ประกอบด้วย พันธุ์พืชจำพวกสนุนไพร ไม้พุ่มและไม้เลื้อย จำพวกตระกูลเบรซอเรีย ประทัดดอย ไม้ตระกูลเอื้องดิน เอื้องตระกูลหวายต่างๆ เอื้องตระกูลช้าง ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่
เขื่อนไดลิ้อ บ้านลุงพน	

รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
เขื่อนไต้ลื้อบ้านป่า แสงดา	เขื่อนไต้ลื้อลุ่มพนา เป็นเขื่อนไต้ลื้อ ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย และรองรับ นักท่องเที่ยวในพื้นที่ มีลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบไต้ลื้อดั้งเดิม โดยเปิด โอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมใน การลงมือทำอาหารพื้นถิ่นกับคนในชุมชน อาทิ การเก็บผัก การปรุงอาหาร จากผักที่เก็บเองในบริเวณที่พักโฮมสเตย์ เขื่อนไต้ลื้อแม่แสงดามีลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูง หลังคาทรงจั่ว ทำ ปีกนกกันสาดหน้าหลัง หลังคานี้รูปแบบแตกต่างจากเขื่อนลื้อในสิบสองปน นา ที่ทำหลังคาสูงใหญ่ เป็นจั่วผสม เปิดหน้าจั่วขนาดเล็ก ชายคาทั้งลงต่ำ ตัว เรือนทำเป็นเรือนแฝด มี “เขื่อนนอน” กับ “เขื่อนไฟ” หน้าหลังได้ เรือน นอนอยู่เรือนใหญ่ด้านตะวันออกเช่นเดียวกับไต่ยวน เรือนไฟหรือครัวไฟอยู่ ด้านตะวันตก เขี้ยวหรือเรือนยั้งข้าวอยู่ด้านหน้าเรือนพัก ทำขานเชื่อมถึงกัน เป็นขานโล่ง ไม่มีหลังคาคลุม บันไดทางขึ้นลงเรือนอยู่ที่ขานนี้ รูปแบบที่เรือน นอนกับเรือนยั้งเชื่อมถึงกันนี้ ไต่ยวนส่วนใหญ่ไม่นิยมทำ ด้วยเหตุผลด้าน ความเชื่อ จะทำเรือนยั้งหรือหลองข้าวแยกกันเป็นหลังโดด แต่อยู่หน้าเรือน นอนเหมือนกัน เรือนยั้งนี้ทำเป็นเรือนใหญ่กว่าตัวยั้ง ให้มีพื้นที่ว่างหน้ายั้งไว้ ใช้งานเพิ่มขึ้น ตัวเรือนไฟที่แยกจากเรือนนอนก็เป็นข้อแตกต่างจากเขื่อนไต้ ลื้อในสิบสองปณนา ที่มีส่วนเตาไฟกับส่วนนอนอยู่ในโรงร่วมกันบนเรือนหลัง เดียวกัน ไต้ยวนเรือนเป็นพื้นดินปรับเรียบบดอัดแน่น มีแคร่หรือตั้งไว้ใช้งาน ตอนกลางวัน แบบเดียวกับเรือนพื้นดินทั่วไปของไท เสาเรือนฝังดินเหมือน ชาวไต่ยวน ไม่ตั้งบนหินเหมือนไต้ลื้อในสิบสองปณนา หรือไทเขินในรัฐฉาน โครงสร้างไม้ ฝาไม้ตีนอนซ้อนเกล็ด เสาไม้ซุง แปรรูปร่างๆ หน้าต่างบานเปิด คู่ และทำช่องลมไว้ที่ยอดฝารอบด้าน โครงหลังคาไม้ เรือนที่บ้านฟ้าสีทอง เปลี่ยนจากแป้นเกล็ดของเดิมเป็นมุงสังกะสีแล้ว เรือนที่บ้านธาตุสบแวน ยังคงเป็นแป้นเกล็ด

รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
	 ปัจจุบันเหือนไต้ลื้อของแม่แสงดาที่บ้านธาตุสบแวนได้รับการยกย่องเชิดชูในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมไต้ลื้อจากหลายหน่วยงาน รวมทั้งสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เจ้าของเรือนมีความภาคภูมิใจและตั้งใจจะอนุรักษ์เรือนต่อไป กลายเป็นแหล่งศึกษาวัฒนธรรมไต้ลื้อพะเยาให้ผู้สนใจได้แวะเวียนเข้าชม มีสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไต้ลื้อให้เลือกซื้อ

รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
การทำโคม	 โคมหรือโคมไฟ คือ มีลักษณะเป็นโครงไม้ไผ่ปิดด้วยกระดาษ ภายในบรรจุเทียนที่จุดไฟแล้วเพื่อส่องสว่างหรือนำทาง ต่อมามีการพัฒนารูปแบบและเพิ่มลวดลายลงบนตัวโคมเพื่อให้มีสีสันและความสวยงามมากขึ้น ใช้ในการแขวนและประดับบ้านเรือน นอกจากนี้ยังมีการใช้โคมในการทำบุญหรือใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งชาวล้านนาใช้ในงานประเพณียี่เป็ง ฟังสัการะบูชาพระพุทธรูปเจ้า ในคืนวันเพ็ญเดือนสิบสอง (ยี่เป็งล้านนา) ถือว่าเมื่อได้กระทำเช่นนี้แล้วแสงสว่างจากโคมจะช่วยส่องประกายให้ดำเนินชีวิตเจริญรุ่งเรืองอยู่เย็นเป็นสุข โคมมีหลากหลายประเภทซึ่งแบ่งตามลักษณะการใช้งานได้ 4 ประเภทหลักคือ 1.โคมแขวน มีลักษณะ เป็นรูปวงกลมก้นใหญ่ปากแคบ การปล่อยโคมขึ้น ก็เพื่อให้ลอยขึ้นเพื่อเป็นการบูชาพระเกศแก้วจุฬามณีบนสรวงสวรรค์อันเป็นที่บรรจุพระธาตุประจำปีเกิดของผู้ที่เกิดปีจอ หรือเพื่อบูชาแก่เจ้าผู้ผู้กำกับเนตของตนบนสวรรค์ ที่เรียกว่า "พ่อเกิดแม่เกิด" 2.โคมแขวน เป็นโคมบูชาพระมีหลายรูปแบบ รูปทรง เช่น โคมบาตรพระ โคมดาว โคมตะกร้า และโคมธรรมจักร ซึ่งหมายถึง "ความแจ้งในธรรม" จะใช้ในงานยี่เป็งหรือวันตั้งธรรมมหาชาติเวสสันดรชาดก ใช้แขวนไว้ในโบสถ์ วิหาร หรือทำค้ำไม้ไผ่ทำซักรอกแขวนข้างโบสถ์ วิหารเป็นพุทธบูชา สวยงาม สว่างไสว หรือใช้ตกแต่งบ้านเรือน เพื่อบูชาเทพารักษ์ ผู้รักษาหอเรือน 3. โคมถือ หมายถึงโคมที่มีกำบังทำด้วยกระดาษสี ใช้ในวันเดือนยี่เป็งซึ่งพุทธศาสนิกชน จะถือเดินขบวนแห่งาน ลอยกระทง ข้างในโคมก็จะจุดเทียนไขไว้ เมื่อเดินขบวนเสร็จแล้วก็นำไปปักไว้บริเวณรอบๆโบสถ์ วิหาร หรือ สถานที่มีงานพิธีกรรม ถ้าหากใช้ในงานสมโภชก็จะทำขึ้นเพื่อความสวยงาม เป็นรูปกลีบบัวปักไว้ข้างเวที ประดับประดาให้สวยงาม 4.คมผัด "ผัด" แปลว่า หมุน ดังนั้น โคมผัดคือโคมที่มีลักษณะหมุนไปรอบๆ หรือเวียนไปรอบๆ โดยจะตัด

รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
	กระดาศเป็นรูปคน สัตว์ สิ่งของ หรือรูป 12 ราศี การที่ทำให้โคมหมุนเกิดรูปภาพหรือเงาสท้อนที่โคมเมื่อจุดไฟ โคมจะหมุนไปรอบๆทำให้ตัวโคมที่ติดรูปภาพต่างๆ หมุนไปเกิดการสะท้อนของภาพไปตกอยู่ที่ตัวโคม ซึ่งเป็นฉากอยู่ทำให้เกิดความสวยงามดังนั้นโคมผัดจึงเป็นโคมที่ต้องทำด้วยความละเอียด และปราณีอย่างมาก
วัดพระธาตุสบแวน ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา	พระธาตุสบแวน สร้างตามสถาปัตยกรรมแบบล้านนา ประกอบไปด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนฐาน ส่วนองค์ระฆัง และส่วนยอด สำหรับส่วนฐานทำเป็นฐานสี่เหลี่ยมซ้อนชั้น 2-3 ชั้น เรียกว่าฐานเชียง ทำหน้าที่รับน้ำหนักส่วนบนของอาคาร เนื่องจากฐานเชียงเรียกว่า ฐานบัว เป็นฐานสี่เหลี่ยมที่ออกแบบคล้ายรูปดอกบัวสี่เหลี่ยมที่มีกลีบบัวคว่ำและบัวหงาย ถัดขึ้นไปเป็นฐานบัวลูกแก้วซ้อนชั้นกันขึ้นไป สามชั้น ซึ่งออกแบบเป็นรูปดอกบัวทรงกลมเช่นเดียวกัน ถัดจากช่วงฐานจะเป็นส่วนองค์ระฆังหรือส่วนเรือนธาตุของเจดีย์ จะออกแบบเป็นรูปทรงกลมคล้ายรูประฆังคว่ำ มีการประดับด้วยลวดลายรูปกระจิง สำหรับส่วนยอดนั้นจะเริ่มต้นด้วยบัลลังก์ ซึ่งทำเป็นฐานทรงกลมขนาดเล็กวางเหนือองค์ระฆัง ถัดขึ้นไปทำเป็นปล้องไฉน ปลียอด และเม็ดน้ำค้างในส่วนปลายสุดภายในพระธาตุบรรจุ พระเกศาพระพุทธรเจ้าและกระดูกส่วนคางของพระพุทธรเจ้า ซึ่งถือเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไตลื้อให้ความสำคัญนับถือ นอกจากนี้ภายในบริเวณวัดยังมี ศาลา 13 ห้อง ซึ่งมีการจัดแสดงกิจกรรมฝาผนังเรื่องราวความเป็นมาการอพยพ และการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชุมชนชาติไตลื้อในชุมชนบ้านธาตุสบแวน โดยจะมีผู้บรรยายเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ฟังในขณะเยี่ยมชม

รายละเอียดสถานที่ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย (3 คืน 4 วัน) ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559	
ชื่อสถานที่	รายละเอียด
พิพิธภัณฑสถาน ณ เขื่อนคำแพง	 เขื่อนคำแพง หมู่ 14 ตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จัดตั้งขึ้นมาด้วยความชื่นชอบ และต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตของชาติพันธุ์ไทลื้อ โดยจัดแสดงวัฒนธรรมวิถีชีวิตไทลื้อ ซึ่งจัดแสดงอุปกรณ์ เครื่องใช้ หัตถ์งาน การแต่งกาย ฯลฯ ไว้บริเวณด้านบนเขื่อนไทลื้อจำลอง นอกจากนี้ บริเวณด้านหน้าของเขื่อนคำแพงยังมีร้านขายสินค้า ของที่ระลึก อาทิ ผ้าทอ กระเป๋า ให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านไปมาได้แวะเยี่ยมชม และเลือกซื้อของฝากได้ ตลอดจนการให้บริการที่พัก สามารถรองรับได้ 10-15 คน
ปากอิงใต้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	บ้านปากอิงใต้เป็นหมู่บ้านริมแม่น้ำโขง ตั้งอยู่บริเวณที่แม่น้ำอิงไหลลงแม่น้ำโขง มีอาชีพทำการเกษตรด้วยการเพาะปลูก ทำนา ทำไร่ ทำสวน และทำการประมงในแม่น้ำอิงและแม่น้ำโขง โดยเฉพาะการทำประมงในแม่น้ำอิง ที่มีลักษณะเฉพาะต่างกับการประมงในแม่น้ำสายเล็ก หรือแหล่งน้ำทั่วไป มีความน่าสนใจ นอกจากนี้ บ้านปากอิงใต้ยังเป็นหมู่บ้านริมน้ำโขงเพียงแห่งเดียวที่สามารถผสมพันธุ์และเพาะเลี้ยงปลาแม่น้ำโขงหลายชนิดได้ โดยใช้บ่ออนุบาลปลาและแม่น้ำอิงในการเพาะเลี้ยง จนลูกปลาโตพอที่จะว่ายออกไปหากินในแม่น้ำโขงได้ นอกจากนี้ ยังมีวิถีชีวิตและการละเล่นดนตรีและขับร้องบางอย่างแบบพื้นบ้านลาว

1.4 กิจกรรมการทดสอบเส้นทาง

การทดสอบเส้นทางครั้งนี้ ผู้ประกอบการ นักวิชาการ และนักท่องเที่ยวได้ดำเนินการทดสอบการทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ร่วมกับคนในชุมชนจริง เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์จริงในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสำหรับการเตรียมความพร้อมของชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งทางคณะได้ร่วมให้คำแนะนำ และพร้อมสำหรับการใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในแต่ละพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ อาทิ

- 1) กิจกรรมการทำนา ณ โรงเรียนชาวนา ตำบลศิลาเพชร อำเภอบัว จังหวัดน่าน
 - 2) กิจกรรมการสร้างสรรค์ผ้าทอไตลื้อ ณ บ้านเก็ด ตำบลวรรณคร อำเภอบัว จังหวัดน่าน
 - 3) กิจกรรมการทำโคมล้านนา ณ บ้านธาตุสบแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
 - 4) กิจกรรมการทำอาหารพื้นถิ่น ณ บ้านธาตุสบแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
 - 5) กิจกรรมในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง ณ บ้านปากอิงใต้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
- (รายละเอียดกิจกรรม ดังตารางที่ 4.3)

1.5 ภาพกิจกรรมโครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ โครงการ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานวิถีไต วิถีล้านนา" น่าน-พะเยา-เชียงราย ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน 2559

ภาพที่ 4.15 ร่วมกิจกรรมการคัดพันธุ์ เตรียมดิน เพาะกล้า ปักดำนา ประเพณีวัฒนธรรม ณ โรงเรียนชาวนา บ้านนาคำ ตำบลศิลาเพชร อำเภอบัว จังหวัดน่าน

ภาพที่ 4.16 โฮมสเตย์ โรงเรียนชาวนา

ภาพที่ 4.17 พิธีบายศรี เป็นการรับขวัญผู้มาเยือน

ภาพที่ 4.18 สรุปผลกิจกรรม
ณ โรงเรียนชาวนา บ้านนาคำ ตำบลศิลาเพชร อำเภอบัว จังหวัดน่าน

ภาพที่ 4.19 กิจกรรมหัตถกรรมผ้าทอไทลื้อ ให้การต้อนรับ
โดย “กลุ่มผ้าทอไทลื้อ บ้านเก็ด” ทุกท่านจะได้เข้าร่วมทำ
ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทลื้อ

ภาพที่ 4.20 ร่วมกิจกรรมทำผ้าเขียนเทียน

ภาพที่ 4.21 รับประทานอาหารเย็น ณ เฮือนไต้ลื้อบ้านลุงพน โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการลงมือทำอาหารพื้นถิ่นกับคนในชุมชน

ภาพที่ 4.22 กิจกรรมทำข้าวแคบ

ภาพที่ 4.23 กิจกรรมทำกะละแม

ภาพที่ 4.24 เข้าร่วมทำกิจกรรมการทำโคมล้านนา

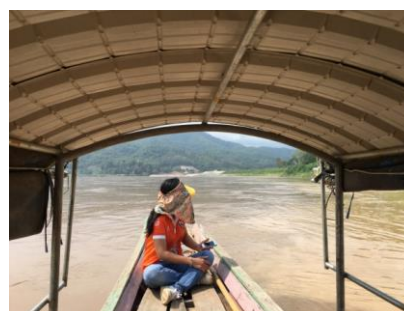
ภาพที่ 4.25 รับประทานอาหารกลางวัน ณ เฮือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงดา

ภาพที่ 4.26 กิจกรรมเอือนไตลื้อ ณ เอือนไตลื้อบ้านป่าแสงดา

ภาพที่ 4.27 รับประทานอาหารเย็น ณ เอือนคำแพง ซึ่งเอือนคำแพงแห่งนี้มีเป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ไตลื้อไว้มากมาย พร้อมทั้งยังเปิดเป็นโฮมสเตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นลานวัฒนธรรมที่มีการจัดการแสดงดนตรีพื้นเมือง และการแสดงต่าง ๆ

ภาพที่ 4.28 บ้านปากอิงใต้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายเดินทางเยี่ยมชม และทดลองการหาปลาพร้อมกับคนในชุมชนลุ่มแม่น้ำโขง

ภายหลังจากที่มีการทดสอบเส้นทางแล้วเสร็จ คณะนักวิจัยเจ้าของผลงานได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นการสรุปการดำเนินโครงการ อันจะนำไปสู่การพัฒนา การปรับปรุง เพื่อที่จะไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้อย่างแท้จริง

ภาพที่ 4.29 การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นการสรุปการดำเนินโครงการ

ภาพที่ 4.30 คุณนิธิ สืบพงษ์สังข์ ผู้จัดการบริษัท นวัตกรรมแอดเวนเจอร์ จำกัด และคณะ ร่วมแสดงความคิดเห็น

ภาพที่ 4.31 คุณสุภาภรณ์ ปราชญ์อำไพ กรรมการผู้จัดการบริษัท รอยัลซิลค์ ฮอติเคย์ จำกัด และคณะ ร่วมแสดงความคิดเห็น

ภาพที่ 4.32 กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ และ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ร่วมแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 3) โครงการทดสอบเส้นทางจักรยาน อำเภอปัว จังหวัดน่าน

การผลักดันโครงการวิจัยเพื่อไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของแผนงาน “การพัฒนาศักยภาพลำนานาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” ภายใต้สัญญาเลขที่ RDG 5850041 ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อยจำนวน 3 โครงการ คือ โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ของชุมชนลุ่มแม่น้ำโขง โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง และโครงการย่อยที่ 3 การพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่ลำนานาตะวันออกเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน รวมทั้งคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทั้งนี้ มีผู้ประกอบการ 1 บริษัท ได้แก่ บริษัทนัตตี้ แอดเวนเจอร์ส จำกัด (Natty's Adventures) ซึ่งมีคณะผู้ร่วมเดินทางจำนวน 4 คน ในระหว่างวันที่ 2-5 สิงหาคม 2559 ดังนี้

3.1) รายชื่อผู้ร่วมเดินทาง

ตารางที่ 4.4 แสดงรายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบเส้นทางจักรยาน อำเภอปัว จังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ 2-5 สิงหาคม 2559

รายชื่อผู้ร่วมเดินทางโครงการทดสอบเส้นทางจักรยาน อำเภอปัว จังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ 2-5 สิงหาคม 2559		
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	หน่วยงาน/สังกัด
1. คณะผู้ทรงคุณวุฒิ		
กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 2 บริษัท จำนวน 5 คน		
1	นายนิธิ สืบพงษ์สังข์	บริษัท นัตตี้แอดเวนเจอร์ จำกัด
2	นายชัยพร พานิชย์	บริษัท นัตตี้แอดเวนเจอร์ จำกัด
3	นายไกรยุทธ สุขสวัสดิ์	บริษัท นัตตี้แอดเวนเจอร์ จำกัด
4	คุณนลธวัช นันตะภูมิ	บริษัท นัตตี้แอดเวนเจอร์ จำกัด

3.2) กำหนดการเดินทาง โครงการทดสอบเส้นทางจักรยาน อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ระหว่างวันที่ 2-5 สิงหาคม 2559

วันแรก

วันที่ 2 สิงหาคม 2559

08.00-12.00 เดินทางจากกรุงเทพมหานครโดยสายการบิน THAI SMILE เที่ยวบินที่ WE 154 เพื่อเดินทางมายังจังหวัดเชียงใหม่

12.00-18.00 เดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่สู่ จังหวัดน่าน (พัก 1 คืน)

วันที่สอง**วันที่ 3 สิงหาคม 2559**

08.00-09.00	เดินทางจากจังหวัดน่านสู่ โรงเรียนชานา อำเภอบัว จังหวัดน่าน
09.00-12.00	เดินทางศึกษาสภาพบริบท และเส้นทางโดยรวมของอำเภอบัว จังหวัดน่าน
12.00-13.00	รับประทานอาหารเที่ยง
13.00-17.00	เดินทางเข้าสู่ตำบลศิลาเพชรเพื่อดูการทำข้าวหลาม และพูดคุยกับ คุณสุทธนา ปัทวพันธ์ ผู้ดูแลโรงเรียนชานา
17.00-19.00	รับประทานอาหารร่วมกันกับผู้ดูแลโรงเรียนชานา
19.00	พักแรม ณ โฮมสเตย์ โรงเรียนชานา

วันที่สาม**วันที่ 4 สิงหาคม 2559**

08.00-12.00	ทดสอบปั่นจักรยานในเส้นทางของชุมชนตำบลศิลาเพชร อำเภอบัว จังหวัดน่าน
12.00-13.00	รับประทานอาหารเที่ยง
13.00-17.00	ทดสอบปั่นจักรยานในเส้นทางของชุมชนตำบลศิลาเพชร อำเภอบัว จังหวัดน่าน
17.00-19.00	สรุปผลการทดสอบเส้นทาง และรับประทานอาหารร่วมกันกับผู้ดูแลโรงเรียนชานา
19.00	พักแรม ณ โฮมสเตย์ โรงเรียนชานา

วันที่สี่**วันที่ 5 สิงหาคม 2559**

08.00-12.00	ร่วมสรุปผลการทดสอบเส้นทางจักรยาน และระดมความคิดร่วมกันระหว่าง ทีมงานวิจัย ผู้ดูแลโรงเรียนชานา ทีมบริษัท Nutty's Adventures และผู้ ที่เกี่ยวข้อง
12.00-13.00	รับประทานอาหารร่วมกันกับผู้ดูแลโรงเรียนชานา
13.00	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

3.3) กิจกรรมทดสอบเส้นทาง

ในการทดสอบเส้นทางครั้งนี้ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว บริษัทนัตตี้ แอดเวนเจอร์ส จำกัด (Nutty's Adventures) ได้ดำเนินการทดสอบเส้นทางจริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเยี่ยมชม ชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของอำเภอบัว จังหวัดน่าน และร่วมให้คำแนะนำ พร้อมร่วมกิจกรรม ทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในแต่ละพื้นที่ ดังนี้ 1. การเยี่ยมชมและศึกษาเรียนรู้การทำข้าวหลามในชุมชน 2. การปรับใช้ทรัพยากรในพื้นที่โรงเรียนชานาให้เกิดเป็นศูนย์กลางเส้นทางท่องเที่ยว จักรยาน 3. การทดสอบเส้นทางภายในชุมชนโดยปั่นจักรยานจริงเพื่อดูศักยภาพสำหรับการพัฒนา เป็นเส้นทางจักรยาน และ 4.การรับประทานอาหารพื้นถิ่น

3.4) ภาพกิจกรรมการทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวจักรยาน ในพื้นที่ อำเภอบัว จังหวัดน่าน
ระหว่างวันที่ 2-5 สิงหาคม 2559

ภาพที่ 4.33 ทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวจักรยานในพื้นที่ อำเภอบัว จังหวัดน่าน

3.5) ผลการทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวจักรยานในพื้นที่ อำเภอบัว จังหวัดน่าน

บริษัทดี แอดเวนเจอร์ส จำกัด เห็นว่าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวมีศักยภาพสูงและมีความพร้อมรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในการใช้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวโดยจักรยาน จึงได้มีการพัฒนารายการนำเที่ยว และบรรจุกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในเส้นทางจักรยานลงในรายการนำเที่ยวของบริษัท ชื่อเส้นทาง “Nan Rural Discovery – Farming School – Cycling” เป็นเส้นทางเชียงใหม่-บัว เป็นรายการนำเที่ยว 3 วัน 2 คืน ซึ่งได้นำไปร่วมจัดแสดง และเสนอขายกับกลุ่มลูกค้าตลาดยุโรปในงาน World Tourism Mart (WTM) 2016

กิจกรรมที่ 4) โครงการการสนับสนุนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยสายการบินนกแอร์

ในการลงพื้นที่ครั้งนี้ เป็นการสนับสนุนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยให้การต้อนรับคณะนักเขียนนิยายสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ จำนวน 6 คน ที่ขึ้นมาปฏิบัติงานขึ้นมาจากข้อมูลเพื่อที่จะนำไปเขียนในวารสาร ในประเด็นของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ที่น่าสนใจ ในอำเภอกัลยาณิวัฒนา ระหว่างวันที่ 20-23 พฤศจิกายน 2558 ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

กิจกรรมที่ 4.1) การบรรยายผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน ผู้อำนวยการแผนงาน “การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (ระยะที่ 2)” ได้บรรยายถึงผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการวิจัยที่ประกอบด้วย เส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยเรื่องราวที่น่าสนใจ และมีประวัติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ และมีคุณค่าแก่การมาเยือน ให้แก่ คณะนักเขียนนิยายสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ ที่ประกอบด้วยข้อมูลชนเผ่าต่างๆ ทั้ง 3 ชนเผ่า ได้แก่

ชนเผ่าปกาเกอะญอ บ้านวัดจันทร์ ที่กล่าวถึงวัฒนธรรมปกาเกอะญอ ปราชญ์ชาวบ้าน ปราชญ์ด้านหัตถกรรมจากต้นสน และประเพณีแซะโซ

ชนเผ่าลีซู ตำบลแจ่มหลวง ที่กล่าวถึงอัตลักษณ์บ้านเสาแดง เกษตรตามรอยพระราชดำริ และเส้นทางพิชิตดอย “อีด้ามา”

ชนเผ่าม้ง ตำบลแม่แดด ที่กล่าวถึงเกษตรสตอเบอรี่ การทอผ้าใยกล้วย และเครื่องดนตรีท้องถิ่น (วันที่ 22 พฤศจิกายน 2558)

ภาพที่ 4.34 การบรรยายที่มาโครงการวิจัยภาพที่

4.35 การบรรยายผลผลิตอันเกิดจากงานวิจัย

กิจกรรมที่ 4.2) กิจกรรมนำคณะนักเขียนเยี่ยมชมพื้นที่วิจัย

ประกอบด้วย กิจกรรมย่อย ดังนี้

- 1) คณะนักท่องเที่ยวร่วมบริจาคของใช้ ณ คริสตจักร พร้อมชมการแสดงของชนเผ่า
- 2) ชมบ้านวัดจันทร์ และพบพ่อหลวงเพื่ออธิบายประวัติความเป็นมาในพื้นที่
- 3) รับประทานอาหารกลางวัน แบบชนเผ่าปกาเกอะญอ ณ โฮมสเตย์บ้านวัดจันทร์
- 4) ชมการทอผ้าของกลุ่มแม่บ้านมุสเคี ชนเผ่าปกาเกอะญอ

- 5) ชมเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน ณ โรงเรียนสหมิตร ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งแรก ชม
- 6) พื้นที่บ้านเกษตรอินทรีย์ ที่บ้านพะตือทองดี ปราศัญชาวบ้าน

ภาพที่ 4.36 กิจกรรมเยี่ยมชมวัดจันทร คณะนักท่องเที่ยวร่วมบริจาคของใช้ ณ คริสตจักร พร้อมชมการแสดงของชนเผ่า

ภาพที่ 4.37 พ่อหลวงฯ ให้การต้อนรับ คณะนักเขียนนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ พร้อมให้สัมภาษณ์ถึงประวัติความเป็นมาในพื้นที่บ้านวัดจันทร

ภาพที่ 4.38 กิจกรรมชมการทอดผ้าของกลุ่มแม่บ้านมุเสคี ชนเผ่าปกาเกอะญอ

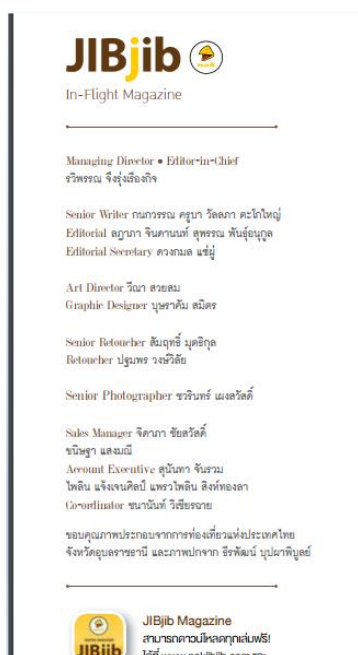
ภาพที่ 4.39 นำคณะนักเขียนของนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ เยี่ยมชมเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน ณ โรงเรียนสมมิตร ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งแรก (วันที่ 22 พฤศจิกายน 2558)

ภาพที่ 4.40 การเยี่ยมชมพื้นที่บ้านเกษตรอินทรีย์ ที่บ้านพะตีทองดี ปราชญ์ชาวบ้าน และนักเขียน นิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ สัมภาษณ์พะตีทองดี พร้อมเก็บภาพเพื่อจัดเตรียมลงในวารสาร

กิจกรรมที่ 4.3) การจัดพิมพ์นิตยสาร JIBJIB โดยสายการบินนกแอร์

คณะนักเขียนนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ เห็นว่าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อ่าเภอกล้วยาณิวัฒนา ดังกล่าวน่ามีศักยภาพสูง และมีความพร้อมรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และนำข้อมูลที่ได้รับไปสู่การนำเสนอในนิตยสาร JIBJIB ในฉบับ ฉบับเดือน มกราคม 2559 มีจำนวนพิมพ์ 50,000 ฉบับ

ภาพที่ 4.41 บทความ อ.กล้วยาณิวัฒนา ที่ลงในนิตยสาร JIBJIB ในฉบับ ฉบับเดือน มกราคม 2559

4.1.5 การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับทุนในปี 2557

1) แผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน เป็นการดำเนินงาน สืบเนื่องจากการที่ บริษัทนัตตี้ แอดเวนเจอร์ส จำกัด (Natty's Adventures) ได้เชิญ บริษัท Willage Way ประเทศอังกฤษ นำโดย Mr.Kieth Vergo เข้าเยี่ยมชมและทดสอบเส้นทางพื้นที่วิจัย ในอำเภอเชียงคำจังหวัดพะเยา ในระหว่างวันที่ 5-6 พฤษภาคม 2558 โดยผู้ประกอบการได้ร่วมทดสอบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในชุมชน เช่น การเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชาติพันธุ์ไทลื้อ การทอผ้า การย้อมสีผ้าธรรมชาติ การทำอาหารท้องถิ่น และร่วมรับประทานอาหารกับชุมชน

ภายหลังจากการเยี่ยมชมพื้นที่ ทั้ง 2 บริษัท ได้ทำการทำบันทึกลงนามข้อตกลง MOU ในการจัดนำเที่ยวในเส้นทางภาคเหนือของประเทศไทย โดยใช้ชื่อรายการนำเที่ยวว่า “Village life in Northern Thailand” มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวจำนวน 10 วัน โดยมีการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยจำนวน 2 วัน ระยะเวลาในการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 31 พฤษภาคม 2559 มีราคาขายตั้งแต่ £554 - £998 ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ชื่อ www.villageways.com

ภาพที่ 4.42 แสดงตัวอย่างเว็บไซต์: www.villageways.com/grass-routes/village-life-northern-thailand

เอกสารการจองโปรแกรมท่องเที่ยวจากลูกค้าของ Willage Way ประเทศอังกฤษ

ภายหลังจากที่ บริษัทนัตตี้ แอดเวนเจอร์ส จำกัด (Natty's Adventures) และ บริษัท Willage Way ประเทศอังกฤษได้ทำบันทึกความร่วมมือ ในการจัดนำเที่ยวในเส้นทางภาคเหนือของประเทศไทย โดยใช้ชื่อรายการนำเที่ยวว่า “Village life in Northern Thailand” แล้วในเว็บไซต์ชื่อ www.villageways.com ทางทีมผลักดันใช้ประโยชน์ได้มีการติดตามถึงความก้าวหน้าในการใช้ประโยชน์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการจองเพื่อเข้ามาท่องเที่ยวแล้วโดยนักท่องเที่ยวจาก

ประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวแบบ FIT ของครอบครัว จำนวน 3 คน มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวจำนวน 14 วัน โดยโปรแกรมมีการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย จำนวน 3 วัน เป็นบ้านดอกบัวและเมืองพะเยา 2 วัน และเชียงคำ 1 วัน โดยระยะเวลาในการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเริ่มตั้งแต่ 21 ธันวาคม 2558 ถึง 3 มกราคม 2559 ที่ผ่านมา

รายชื่อนักท่องเที่ยว

1) HImanshu Mathura Datt Pande 2) Ishita Pande และ 3) Manisha Pande

Itinerary for Manisha

The following services are booked and confirmed:

HImanshu Mathura Datt Pande

Ishita Pande

Manisha Pande

Day 1, 21 December Arrive Bangkok (-/-/-)

Arrive Bangkok and transfer to hotel. Sightseeing or free time.

Day 2, 22 December Bangkok – Chiang Mai (B/-/-)

Full day sightseeing in Bangkok until taking the night train to Chiang Mai.

Day 3, 23 December Chiang Mai (B/-/-)

Arrive Chiang Mai and transfer to hotel. Full day sightseeing in Chiang Mai

Day 4, 24 December Chiang Mai – Ban Mae Na (B/L/D)

After breakfast take the two-hour drive to the Black Lahu village of Ban Mae Na in Chiang Dao District. Check in to your farm stay. The rest of the day will spent exploring the village and learning about the local people's way of life. Visit the hill-tribe orphanage. Dinner with your host family.

Day 5, 25 December Ban Mae Na - Ban Dok Bua (B/L/D)

Go bird watching in the forest before breakfast and then set off on the two-hour drive to Mae Kajan hot springs and geyser. Have lunch at the springs. After lunch continue for a further two hours to Ban Dok Bua, winner of a national award for self-sufficiency. Time to explore the village. Overnight at a homestay in Ban Dok Bua, a community where peoples' lives are guided by the principle of being economically self-sufficient. Enjoy dinner with your host family and learn how they maintain their self-sufficient lifestyle.

Day 6, 26 December Ban Dok Bua - walk to Doi Luang (B/L/D)

After breakfast at your homestay, set off for a day of easy walking through the local countryside. Pass small villages and bamboo plantations, stopping along the way to learn about the local agriculture and way of life of the local people. The bamboo is mainly used to make a variety of handicraft products such as boxes, trays and kitchen items. Maybe try your hand at basket weaving. After a picnic lunch walk up the mountain to a waterfall and then continue up to a view point of Ban Dok Bua. During the day's walk there will be opportunities to observe local wildlife, particularly the birds that live around the bamboo forests. Overnight at the homestay.

Day 7, 27 December Ban Dok Bua –Phayao (B/-/-)

After breakfast say goodbye to your host family and set off for Phayao and on the way visit Wat Analayo Thippayaram, the grounds of which are replete with Sukhothai-style Buddha images in a variety of postures: reclining, walking, and seated. Mythical seven-headed Nagas, or sea serpents, guard some of the cherished statues. Arrive Phayao and check in to local hotel. In the evening have a trip on Phayao Lake in a Thai-style gondola.

Day 8, 28 December Phayao – Chiang Rai – Bangkok (B/-/-)

After breakfast drive to After breakfast take a tour on foot to explore Baan That Sob Van village and learn about the way of life of the local people. The Thai Lua are notable for their adherence to a traditional lifestyle and the old ways of doing things. Enjoy some shared experiences, for example by helping to make Khao Khuob, sticky rice with coconut wrapped in banana leaves, a famous local dessert. Late afternoon flight to Bangkok. Check in to hotel.

Day 9, 29 December Bangkok – Pattaya (B/-/-)

After breakfast take the two-hour drive to Pattaya and check in to hotel. Rest of the day at leisure.

Day 10, 30 December Pattaya (B/-/-)

At Leisure

Day 11, 31 December Pattaya (B/-/-)

At leisure

Day 12, 01 January Pattaya (B/-/-)

At leisure

Day 12, 02 January Pattaya (B/-/-)

At leisure

Day 12, 03 January Pattaya (B/-/-)

At leisure

Day 13, 04 January Pattaya - Bangkok (B/-/-)

2) แผนงานวิจัย “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และ 4 รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐาน การท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน”

ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และ 4 รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐาน การท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน โดยมี ดร.นราวุธ บัวขวัญ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน เป็นการดำเนินงาน สืบเนื่องจากการที่ บริษัท นัทตี้ แอดเวนเจอร์ จำกัด ได้ลงพื้นที่สำรวจเส้นทาง แล้วได้จัดทำโปรแกรมร่วมกับนักวิจัยในพื้นที่ ทำให้เกิดโปรแกรมนำไปใช้ 1 โปรแกรม คือ โปรแกรม A Southern Experience (7 days 6

nights) ซึ่งได้นำไปสู่การขายในงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ในวันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมา โดยผลการการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จะต้องติดตามในปี 2559 เนื่องจากมีกระบวนการและช่วงเวลาหลังจากนี้ 8-12 เดือน

3) แผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง”

ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน เป็นการดำเนินงาน สืบเนื่องจากการที่ บริษัท นัทดี แอดเวนเจอร์ จำกัด ได้ลงพื้นที่สำรวจเส้นทางร่วมกับทีมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ แล้วได้จัดทำโปรแกรมร่วมกับนักวิจัยในพื้นที่ ทำให้เกิดโปรแกรมที่น่าสนใจ 1 โปรแกรม คือ โปรแกรม Nan Rural Discovery – Farming School – Cycling เป็นเส้นทางจักรยาน อ.ปัว จ.น่าน ซึ่งได้นำไปขายในงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ในวันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมา โดยผลการการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จะต้องติดตามในปี 2559 เนื่องจากมีกระบวนการและช่วงเวลาหลังจากนี้ 8-12 เดือน

4) แผนงานวิจัย “การศึกษาศักยภาพและผลกระทบการประยุกต์ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในจังหวัดกระบี่”

โดย ดร.รัฐภูมิ ตูจินดา เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

ต้นสังกัด : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ผลการดำเนินงาน ได้แก่ สามารถประยุกต์ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เป็นการยกระดับการจูงที่ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมของจังหวัดกระบี่ รวมทั้งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นำไปขยายผลในจังหวัดอื่นๆ ได้ เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ที่มา : รายงานสรุปงานการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ปี 2557)

5) แผนงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคัลเลอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก”

โดย ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจิระจำเริญ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

ต้นสังกัด : มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการดำเนินงาน ได้แก่ การพัฒนาต่อยอดขนมไทยท้องถิ่นในพื้นที่และเพิ่มมูลค่าให้กับขนมไทยท้องถิ่น พัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝากหรือสินค้าที่ระลึกที่สอดคล้องกับเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการ

เรียนรู้เกี่ยวกับอาหารทั้ง 4 เส้นทาง รวมถึงผลิตภัณฑ์ขนมไทย จำนวน 8 ผลิตภัณฑ์ คือ เส้นทางตาม รอยน้ำตาลโดนด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ตาลตะตุนาหงัน (ตาลคู่) และตาลละมุน(ขนมตาลทรงเครื่อง) เส้นทางลำนำคำหวาน ได้แก่ หยอดน้ำสังข์ และนางลอย เส้นทางทองคำขาวแห่งธรรมชาติ ได้แก่ ข้าวหอม และข้าวสีนิล และเส้นทางชุดทองลงลิ้ม ได้แก่ ศรีสุวรรณ และทศทัต โดยเสนอการท่องเที่ยว รูปแบบใหม่ภายใต้แนวคิด “เที่ยวไป กินไป เรียนรู้ไป”

นอกจากนี้กระทรวงวัฒนธรรม นำไปบรรจุในแผนพัฒนาบุคลากร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำไปใช้ประกอบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยววิถีไทย (ที่มา : รายงานสรุปงาน การใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ปี 2557)

4.1.6 การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2557

1) แผนงาน “แนวทางการพัฒนาพุน้ำร้อนเค็มคลองท่อม จังหวัดกระบี่อย่างยั่งยืน”

โดย ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

ต้นสังกัด : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผลการดำเนินงาน

- นำเสนอแผนแม่บทในการพัฒนาพุน้ำร้อนเค็มคลองท่อม จังหวัดกระบี่ แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) นำไปเป็นต้นแบบการพัฒนาพุน้ำร้อนของประเทศไทย

- สภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำไปพัฒนาเป็นต้นแบบเมืองสปา

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และจังหวัดกระบี่นำข้อมูลการศึกษาเป็นแผนพัฒนาอย่างยั่งยืน

- มีโอกาสการพัฒนาให้เป็นเมืองแฝด ระหว่างประเทศไทยและกรุงปราก สาธารณรัฐเชคโกสโลวาเกีย (ที่มา : รายงานสรุปงานการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ปี 2557)

กลุ่มที่ 2 การคัดเลือกผลผลิตการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมผลักดันการใช้ประโยชน์

จากการคัดเลือกแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปี 2559 นั้น ประกอบด้วยแผนงานที่มีศักยภาพที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ จำนวน 6 แผนงาน ตามเกณฑ์ในการคัดเลือก 7 ด้าน ดังนี้

1. ผลผลิตที่สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์
2. นักวิจัย
3. การเข้าถึงพื้นที่
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่
5. ความพร้อมของชุมชน
6. นโยบายสนับสนุน
7. ความต้องการของผู้ประกอบการ

แผนงานที่ 1 การพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ผู้อำนวยการแผนงาน: ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน

ต้นสังกัด: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

แผนงานที่ 2 การศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตภูมิภาคตะวันตก

ผู้อำนวยการแผนงาน: ผศ.สัจจา ไกรศรีรัตน์

ต้นสังกัด: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

แผนงานที่ 3 การพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในรูปแบบการท่องเที่ยวสีเขียวของพื้นที่ฝั่งอันดามัน การณศึกษาจังหวัดกระบี่

ผู้อำนวยการแผนงาน: ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์

ต้นสังกัด: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

แผนงานที่ 4 โครงการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวและแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กลุ่มน้ำโขงไทย-ลาว พื้นที่จังหวัดนครพนมถึงจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงคำม่วนถึงแขวงจำปาสัก

ผู้อำนวยการแผนงาน: นายประจวบ จันทรหมื่น

ต้นสังกัด: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

แผนงานที่ 5 ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้อำนวยการแผนงาน: ผศ.ดร.บุษบา สิทธิการ

ต้นสังกัด: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

แผนงานที่ 6 การศึกษาศักยภาพของอุตสาหกรรม MICE ของประเทศไทย

ผู้อำนวยการแผนงาน: รศ.ดร.ยุรพร ศุทธรัตน์

ต้นสังกัด: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

4.2 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เป็นการผลิตสื่อโดยเน้นไปที่สื่อในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตอบสนองต่อการเข้าถึงสื่อของคนยุคปัจจุบัน ที่มุ่งใช้งานสื่อออนไลน์เป็นหลัก ไม่จำเพาะนักวิชาการที่มุ่งค้นหาข้อมูลเชิงวิชาการเท่านั้น แต่รวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ ประการต่อมา การใช้สื่อในยุคปัจจุบัน หลายคนมุ่งหวังที่จะบริโภคสื่อผ่านอุปกรณ์สื่อสาร อย่างสมาร์ตโฟน หรือแท็บเล็ต การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่จึงมุ่งหวังให้เข้าถึงข่าวสารดังกล่าวได้สะดวกมากขึ้น ซึ่งได้แบ่งการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

4.2.1 การพัฒนาเว็บไซต์ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

4.2.2 การจัดทำวารสารบทความ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558 ฉบับที่ 1 (วารสารออนไลน์เพื่อบรรจุในเว็บไซต์ของสำนักประสานงานฯ)

4.2.3 การสร้างชุมชน และเครือข่าย เพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การพัฒนาสื่อเว็บไซต์ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ในการดำเนินงานพัฒนาเว็บไซต์ www.thm.trf.or.th เพื่อเผยแพร่ผลผลิตการวิจัย และผลผลิตการวิจัยที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยได้มุ่งเน้นการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ในการพัฒนารูปแบบสื่อความหมาย เพื่อบอกเล่าเรื่องราว ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ให้ดูโดดเด่นน่าสนใจ การสร้างสุนทรียภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีเป็นศูนย์กลางของข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่เป็นผลผลิตจากงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การพัฒนาเว็บไซต์ในปี 2558 นี้จะแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (Phase I) พัฒนาโครงสร้างเว็บไซต์

- 1) พัฒนาเว็บไซต์โดนให้ภาพลักษณ์มีความทันสมัย สอดคล้องกับการเข้าใช้ผ่านอุปกรณ์พกพา (Smart Devices) และพฤติกรรมการใช้งานที่เปลี่ยนไป
- 2) การกำหนดเนวิเกชัน (Navigation) ของการเข้าดูเนื้อหาในเว็บไซต์ให้มีความสะดวก คล่องตัว กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา ให้ง่ายต่อการเข้าค้นหามากยิ่งขึ้น
- 3) การแบ่งโครงสร้างของเนื้อหา จะแบ่งเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ได้แก่

- หมวดความเป็นมา เป็นการกล่าวถึงสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ความเป็นมา พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

- หมวดผลผลิตของงานวิจัย เพื่อแสดงถึงเนื้อหาผลผลิตงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2555 – 2558

- หมวดงานเด่นประจำปี เพื่อแสดงถึงเนื้อหาที่ได้พัฒนามาจากงานวิจัยที่โดดเด่น และนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในปี 2558

- หมวดข่าว เพื่อแสดงการดำเนินงานของโครงการวิจัยที่มีการดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบัน หรือ ผลการวิจัยที่มีการนำไปเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ ความร่วมมือกับสถาบัน องค์กร

- หมวดภาพกิจกรรม ของโครงการวิจัย การลงพื้นที่ เสวนา เก็บข้อมูล การประชุม ทีมงาน การนำเสนอความก้าวหน้า และอื่นตามความเหมาะสม

- หมวดลิงค์ของเว็บไซต์ ในการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นที่เกี่ยวข้อง

- หมวดติดต่อโครงการ แสดงรายละเอียดของช่องทางการติดต่อสื่อสารมายังสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

ระยะที่ 2 (Phase II) การพัฒนาเนื้อหา (content) เน้นการเข้าถึง (Media Reach)

การพัฒนาเนื้อหาของเว็บไซต์ ตามหมวดหมู่ต่างๆ ตามโครงสร้างเว็บไซต์

- เนื้อหาผลผลิตของงานวิจัย การจัดแบ่งเนื้อหาจะจำแนกผลผลิตของงานวิจัยตามภูมิภาค โดยแบ่งออกเป็นระยะเวลาการรับทุนตั้งปี 2555-2557

- เนื้อหางานเด่นประจำปี จะเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยของโครงการเด่นที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยเป็นลักษณะขอบทความที่พัฒนาจากผลผลิตการวิจัย ในรูปของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Interactive e-Documents) ผู้ใช้สามารถปฏิสัมพันธ์โต้ตอบมากกว่าการเลื่อนดูเอกสารโดยทั่วไป เช่น การแทรกภาพ (Slide Show) ในเอกสาร เป็นต้น

ทั้งนี้เมื่อทั้งโครงสร้างและเนื้อหาของเว็บมีความสมบูรณ์ที่จะสามารถนำเสนอได้ดีแล้วก็จะพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนของการเชื่อมโยงสู่สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผลการวิจัยของโครงการ โดยสื่อสังคมออนไลน์หลักๆที่ใช้ คือ

1. Fanpage ของ Facebook ทุกครั้งที่มีความคืบหน้า ข่าว กิจกรรม ผลการวิจัย นอกจากอัปเดตในส่วนของเว็บไซต์แล้วยังแชร์ลิงมายังแฟนเพจดังกล่าวได้
2. You tube เน้นการนำเสนอภาพเคลื่อนไหวของกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ

รายละเอียดเว็บไซต์ตามหัวข้อโครงสร้างที่กำหนด

ส่วนแรกของหน้า Homepage ได้ปรับอินเตอร์เฟซหน้าจอ ให้มีความเรียบง่าย สบายตามากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเป็น Responsive Website (การปรับขนาดการแสดงผลไปตามขนาดของหน้าต่างเบราว์เซอร์ และส่วนบนสุดของเว็บไซต์ ประกอบไปด้วยส่วนเมนูหลักของเว็บและแถบแบนเนอร์ชื่อเว็บไซต์ซึ่งจะปรากฏในทุกหน้าของเว็บไซต์ www.thm.trf.or.th

ภาพที่ 4.43 ส่วนบนสุดของเว็บไซต์ ประกอบไปด้วยส่วนเมนูหลักของเว็บและแถบแบนเนอร์ชื่อเว็บไซต์ซึ่งจะปรากฏในทุกหน้าของเว็บไซต์

หมวดความเป็นมา เป็นการกล่าวถึงสำนักประสานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ความเป็นมา พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย โดยมีเนื้อหาดังนี้

ความเป็นมา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยอีกทั้งสร้างรายได้จากเงินตราต่างประเทศปีละหลายแสนล้านบาท รวมทั้งสร้างกระแสเงินหมุนเวียนภายในประเทศจากคนไทยเที่ยวไทยอีกนับแสนล้านบาท ก่อให้เกิดธุรกิจเกี่ยวเนื่องเป็นจำนวนมากเกิดการค้าการลงทุนการจ้างงานและกระจายรายได้ กระจายการพัฒนาไปยังชุมชน ท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.)ได้จัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ โดยกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็น 1 ในกลุ่มเรื่องการวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ในการกำกับดูแลของเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ(คอบช.) ซึ่งมอบหมายให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) เป็นผู้จัดการจัดการโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยมีสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ

หมวดผลผลิตของงานวิจัย เพื่อแสดงถึงเนื้อหาผลผลิตงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2555 – 2557 รวมระยะเวลา 3 ปี

•THM• โครงการวิจัยชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT PROGRAM

ความเป็นมา **งานวิจัย** งานเด่นประจำปี ติดต่อ

งานวิจัยปี 2555

1-10 11-20 21-30 31-35

 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย
(Community Participatory Action Research for Hot Spring Tourism Development in the Western Thailand)
โดย ส.ศ.ดร.วิระศักดิ์ จุฑาโชติ และคณะ

การวิจัยนี้ประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อย 3 โครงการ คือ
โครงการย่อยที่ 1 : การศึกษาสภาพแวดล้อม จากข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลภาคพื้นดินเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย
โครงการย่อยที่ 2 : การฟื้นฟูและส่งเสริมแหล่งน้ำพุร้อนจากภาคการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจด้วยการจัดทำเส้นทางเดินเท้าที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม
เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว และ
โครงการย่อยที่ 3 : การสนับสนุนศักยภาพของแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีระยะเวลาดำเนินการวิจัย 1 ปี

tm.trf.or.th/research_55_d.html

ดาวน์โหลดเอกสารศึกษา

ภาพที่ 4.45 เนื้อหาผลผลิตงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2555

•THM• โครงการวิจัยชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT PROGRAM

ความเป็นมา **งานวิจัย** งานเด่นประจำปี ติดต่อ

งานวิจัยปี 2556

1-10 11-20 21-30 31-35

 การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
Community Tourism Management For ASEAN Economic Community (AEC) Preparation.
โดย ดร.สมชัย กุญชรวิเศษ และคณะ

การวิจัยในครั้งนี้นำโดยผู้ประสิทธิ์หลัก 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและระบบบริการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของภาคใต้ในจังหวัดภูเก็ต อำเภอ ภูเก็ต และอำเภอใกล้เคียง เพื่อใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และแนวทางการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแบบยั่งยืน และ 3) ศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมให้ชุมชนท้องถิ่นมีความสนใจในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาด การสนับสนุนการตลาด การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาดำเนินการวิจัย 3 โครงการย่อยในระยะเวลา 1 ปี

tm.trf.or.th/research_56_a.html

ดาวน์โหลดเอกสารศึกษา

ภาพที่ 4.46 เนื้อหาผลผลิตงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556

หมวดงานเด่นประจำปี เพื่อแสดงถึงเนื้อหาที่ได้พัฒนามาจากงานวิจัยที่โดดเด่น และนำไปสู่การใช้ประโยชน์

ภาพที่ 4.47 หมวดงานเด่นประจำปี

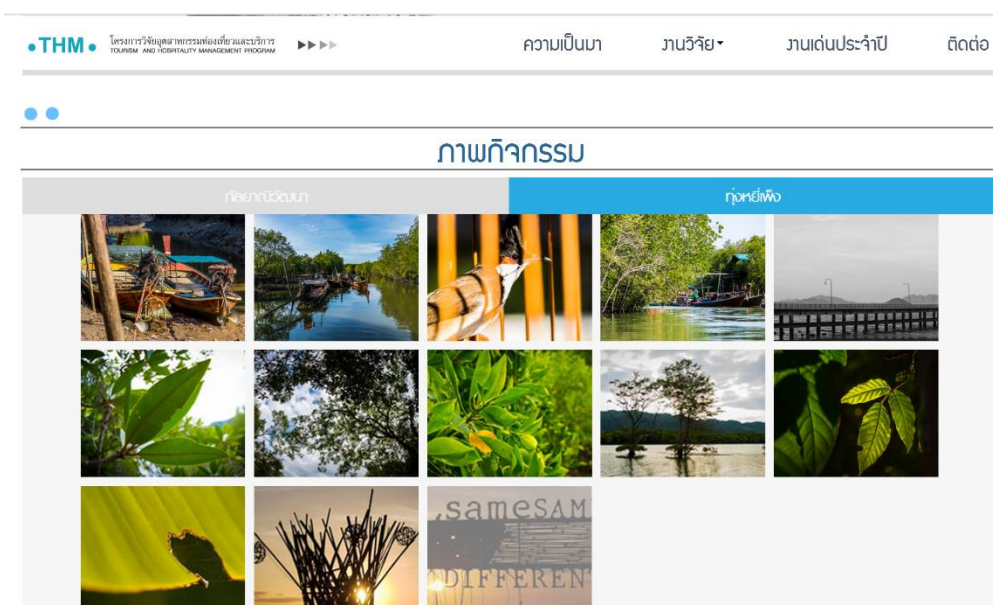
ภาพที่ 4.48 บทความวารสารออนไลน์

หมวดข่าว เพื่อแสดงการดำเนินงานของโครงการวิจัยที่มีการดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบัน หรือ ผลการวิจัยที่มีการนำไปเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ ความร่วมมือกับสถาบัน องค์กร

ภาพที่ 4.49 หมวดยุ่ยซ่าว นำเสนอข่าวสาร กิจกรรมของโครงการทั้งหมด

หมวดภาพกิจกรรม ของโครงการวิจัย การลงพื้นที่ เสวนา เก็บข้อมูล การประชุมทีมงาน การนำเสนอความก้าวหน้า และอื่นตามความเหมาะสม

ภาพที่ 4.50 หมวดภาพกิจกรรม ประมวลภาพกิจกรรมของโครงการทั้งหมด
ลักษณะสไลด์โชว์พร้อมคำบรรยายใต้ภาพ

หมวดลิงค์ของเว็บไซต์ ในการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 4.51 หมวดลิงค์ของเว็บไซต์

หมวดติดต่อโครงการ แสดงรายละเอียดของช่องทางการติดต่อสื่อสารมายังสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

•THM• โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT PROGRAM ▶▶▶▶

ความเป็นมา ทุนวิจัย ทุนเด่นประจำปี ติดต่อ

ชื่อ:

อีเมล:

เบอร์:

ข้อความ:

SUBMIT

ติดต่อโครงการ

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

ชั้น 7 ห้อง 730 อาคารศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว
50 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 02-940-5188
มือถือ 086-767-3888, 086-767-2555, 086-767-4555
e-Mail : ttf.thm@gmail.com

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมกา...
900 จำนวนคนได้ใจ
เพื่อน 8 คนได้ใจ
โครงการวิจัยอุตสาหกรรมกา...

ที่ตั้งสำนักงาน

ภาพที่ 4.52 หมวดติดต่อโครงการ

4.2.2 การจัดทำวารสารบทความ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558 (วารสารออนไลน์)

การจัดทำวารสารออนไลน์ บทความโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เป็นการสนับสนุนการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2557 การจัดทำวารสารออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในครั้งนี้ ก็เพื่อตอบสนองต่อการเข้าถึงสื่อของคนยุคปัจจุบันที่มุ่งใช้งานสื่อออนไลน์เป็นหลัก หลายคนมุ่งหวังที่จะบริโภคสื่อผ่านอุปกรณ์สื่อสาร อย่างสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่จึงมุ่งหวังให้เข้าถึงข่าวสารดังกล่าวได้สะดวกมากขึ้น

ในด้านของเนื้อหาจะเป็นการดึงจุดเด่นของผลผลิตที่เกิดจากการวิจัยที่ได้รับคัดเลือกแล้ว นำมาเขียน และเรียบเรียงใหม่ให้ชวนอ่าน และน่าติดตาม ซึ่งจะเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยทางด้านท่องเที่ยวที่ได้รับทุนจาก เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.) โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.53 ตัวอย่างปก วารสารออนไลน์
บทความโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
และบริการ ปี 2558 ฉบับที่ 1 : กัลยาณวัฒนา 3
ตำบล 3 ชนเผ่า

ตัวอย่างเนื้อหา : ชุมชนวัดจันทร์และวิถีชีวิตชนเผ่า

บ่ายคล้อยของวันหลังจากเดินเล่นเก็บความประทับใจจนเต็มที ความสมถะ เรียบง่ายแบบชาวบ้าน พื้นเมือง เป็นเสน่ห์ดึงดูดให้ผู้คนเข้ามาเรียนรู้และสัมผัสวิถีชีวิตของคนอย่างใกล้ชิด ชุมชนบ้านวัดจันทร์ แต่เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของชาวปกากะญอมาก่อนที่ชาวเมืองจะเข้ามาในชุมชน ชาวปกากะญอดำรงชีวิตตามความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบทอดลือกับป่าสน เพราะชาวปกากะญอ มีความเชื่อว่าป่าคือบ้าน ทำให้การดำรงชีวิต สัมพันธ์กับธรรมชาติทั้งดิน น้ำ ป่า เขา เช่น การหุงหาอาหาร ที่นิยมใช้พืชพันธุ์ในป่ามาเป็นวัตถุดิบ นอกจากนี้ภายในชุมชนยังมีโบราณสถานที่สำคัญ และมีประวัตียาวนานอาทิวัดจันทร์ข้าวโพดหลู่ ไชวกล้อดมอ เป็นต้น ชาวบ้าน

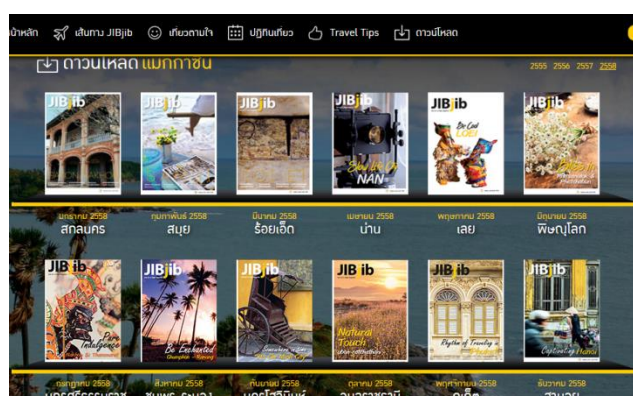
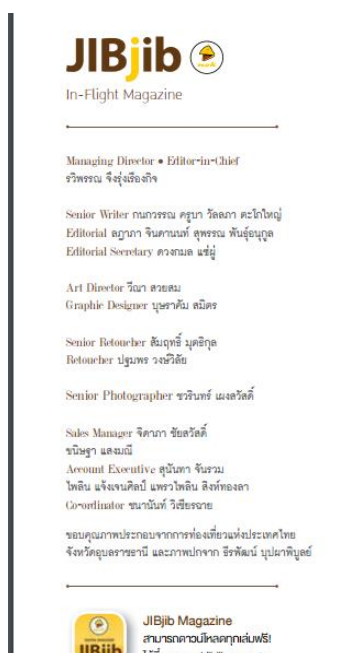
ที่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์ที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดชาวบ้านที่นี่ยังคงปฏิบัติตามแนวทางพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเทิดทูนพระองค์ไว้เหนือเกล้า ด้วยความศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยม

4.2.3 การสร้างชุมชน และเครือข่าย เพื่อการประชาสัมพันธ์

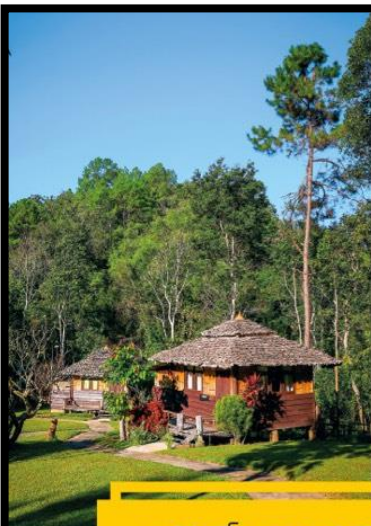
เป็นการประสานหน่วยงานภายนอกเพื่อประชาสัมพันธ์ เป็นการสร้างการเข้าถึงเนื้อหามากขึ้นและเป็นองค์ความรู้สำหรับองค์กร หรือหน่วยงานอื่นที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ นับเป็นองค์ความรู้สำหรับองค์กร หรือหน่วยงานอื่นที่จะนำไปใช้ประโยชน์อีกช่องทางหนึ่ง เนื้อหาจากการวิจัย สามารถถูกนำไปใช้ในการตลาดเชิงเนื้อหา (content marketing) ตามแต่ละองค์กรที่จะนำไปใช้ และเป็นเสมือนการสร้างชุมชน เครือข่าย สำหรับโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการได้ในคราวเดียวกัน

โดยองค์กรที่ประสานงานในครั้งนี้ คือ บริษัท นกแอร์ ในฝ่ายของนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ ที่เป็นนิตยสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่มียอดพิมพ์เดือนละ 50,000 ฉบับ และยังมีในรูปของวารสารออนไลน์ ที่ทุกคนสามารถดาวน์โหลดได้ที่ <http://www.nokjibjib.com>

นิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์

ภาพที่ 4.54 นิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์

มุเสคิ ฮิโตะ ลอดจ์ คือ
ที่พักที่ให้การต้อนรับ
ด้วยความอบอุ่น เป็น
กันเอง และแวดล้อมไป
ด้วยวัฒนธรรมของ
ชาวปกาเกอะญอ

มุเสคิ ฮิโตะ ลอดจ์ บ้านหลังน้อยในป่าสน

ฟ้าสีครามกำลังแปรเปลี่ยนเป็นความมืดมิดที่โรยตัวมา
ทักทาย การเดินทางตั้งแต่เช้าตรู่จนเย็นย่ำ ร่างกายกำลัง
เรียกร้องการพักผ่อนที่เป็นการพักผ่อนอย่างแท้จริง และมีช่วง
เวลาให้เราได้ใช้ชีวิตแบบฉบับช้า ค่อยเป็นค่อยไป ได้อยู่กับตัวเอง
มากยิ่งขึ้น มุเสคิ ฮิโตะ ลอดจ์ คือที่พักที่จะตอบสนองความ
ต้องการนั้นได้ ด้วยการต้อนรับที่อบอุ่น เป็นกันเอง และแวดล้อม
ไปด้วยวัฒนธรรมของชาวปกาเกอะญอ รวมถึงการรับประทานอาหาร
กลางชุมชนและห้องทุ่งนาชั้นบนได้ หรือหากต้องการเพิ่ม
ความแบบชิดอบอุ่นไปกับธรรมชาติ ที่ไม่มีกิจกรรมพิเศษจัดไว้
อาทิ การไถนา ปลูกข้าว หรือการใช้ชีวิตในป่าเขา การทำอาหาร
โดยใช้วัสดุธรรมชาติ ก่อนนอนคนที่นี่จะได้พักผ่อน
แถมมองท้องฟ้าแสงจันทร์และดวงดาวที่เปล่งแสงส่อง
ประกายอวดความงาม เปลี่ยนให้คำคืนนี้เป็นคำคืนที่แสนพิเศษ
ก่อนค่อยๆ หลับตาลงและหลับฝันไปพร้อมกับเสียงจิ้งหรีดเรไร
ที่ช่วยขับกล่อมให้หลับฝันดีตลอดทั้งคืน

อำเภอกลายาพัฒนา เมืองในฝันของคนที่ต้องการหาความสงบ
และความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ ต้องการพักผ่อนในบรรยากาศ
แบบสบาย หากใครมีโอกาสมาน อยากให้ใช้เวลาในการซึมซับ
และเรียนรู้ทุกมุมของเมืองนี้อย่างช้าๆ ค่อยๆ ก้าวเดินอย่างไม่
รีบร้อน ทดลองใช้ชีวิตด้วยความเรียบง่าย แม้จะต้องเหนื่อยกับ

การนั่งรถหลายสิบ หลายร้อยโค้ง แต่ผลลัพธ์ที่รออยู่นั้นแสนคุ้มค่า
สมการรอคอย ควรค่าที่จะลองมาสัมผัสสักครั้งหนึ่งในชีวิต
ลมหนาวคร่าผ่านไปเตรียมตัวเดินทางสัมผัสความงดงามที่
แตกต่าง พร้อมเรียนรู้โลกใบใหม่ ด้วยการก้าวอย่างช้าๆ ลง แต่
มันคงมากขึ้น แล้วไปสู่ดอยฮิน สัมผัสไอหมอก ลมหนาว เป้า
เป็นภาพความทรงจำที่สวยงาม ที่มีเพียงคุณเท่านั้นที่ได้สัมผัส

ขอขอบคุณข้อมูลประกอบจาก ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน
และคณะวิทยากรจาก คอบข. สกว. และ วช.

ข้อความที่ลงในนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ จำนวน 4 หน้า (พิมพ์ 4 สี)

J52.En Route

Galyani Vadhana... City of Dreams สตูลไอโซนบนยอดเขาสูงชมป่าสนผลัดใบในแดนดินชนเผ่า

/// เริ่มต้นทำความรู้จัก

เส้นทางคดเคี้ยวตามแนวเขาท่ามกลางต้นไม้เขียวใหญ่กับสายลมที่พัดพาอากาศเย็นมากระทบผิว วกก่อนที่ท้องฟ้าจะแลเห็นป่าสนสูงชะลูด เป็นสัญญาณบอกกับเราว่าจุดหมายปลายทางที่กำลังตามหานั้น อยู่ที่นี่แล้ว...อำเภอถ้ำเขียงพัฒนา เป็นอำเภอที่แยกตัวออกจากอำเภอแม่แจ่ม โดยจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2552 ได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2552 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2552 กลายเป็นอำเภอที่ 878 ซึ่งแต่เดิมมีชื่อว่า “อำเภอวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ” ต่อมาได้รับ พระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานชื่ออำเภอว่า “อำเภอถ้ำเขียงพัฒนา” เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอถ้ำเขียงพัฒนามี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านจันทร์ตำบลแม่แดด และตำบลแม่หลวง ด้วยสภาพภูมิประเทศที่ตั้งอยู่บนเทือกเขาสูง รายล้อมด้วยป่าสน มีบรรยากาศสงบ และอากาศหนาวเย็น ตลอดทั้งปีทำให้กลายเป็นเส้นทางในฝันที่นักเดินทางมาท่องเที่ยว เพราะนอกจากจะได้ชมธรรมชาติ ที่สมบูรณ์แล้วยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมชนเผ่าแบบดั้งเดิมอีกด้วย

/// เข้ารู้กับสายหมอกที่ลอยล่องปกคลุมอ่างเก็บน้ำห้วยฮ้อ

เริ่มต้นวันดีๆ ด้วยภาพสายหมอกยามเช้า ที่ลอยล่องเหนือผืนน้ำในบริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยฮ้อ ที่แค่เพียงแรกเห็นก็นำพาให้เราเคลิบเคลิ้มไปกับความงามนั้นอย่างห้ามไม่ได้อ่างเก็บน้ำห้วยฮ้อ เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีภูมิทัศน์โดยรอบเป็นป่าสนสวยงาม อยู่ติดกับโครงการหลวงบ้านวัดจันทร์ ในช่วงฤดูหนาวอ่างเก็บน้ำแห่งนี้ถือเป็นแลนด์มาร์กสำคัญ ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาชมใบไม้เปลี่ยนสีและทิวสน ในยามหมอกยามเช้า พร้อมรับสัมผัสสายลมเอื่อยๆ ที่หอบนำความหนาวเย็นมากระทบผิวกาย จนเมื่อถึงคราวดวงอาทิตย์แผ่แสงแดดอ่อนๆ ทั่วบริเวณ ก็เปลี่ยนบรรยากาศโดยรอบให้อบอุ่นขึ้นมาในใจ

/// เทียวป่าสนสัมผัสชมโครงการหลวงวัดจันทร์

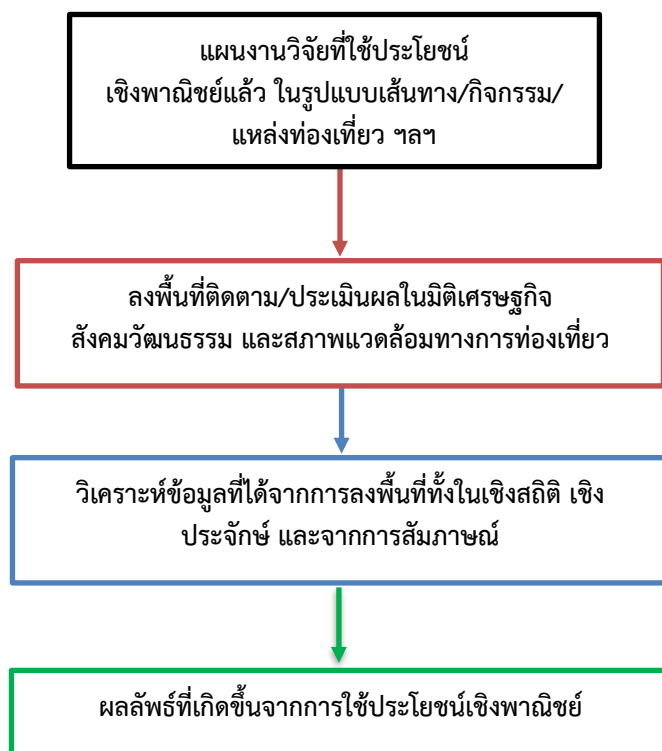
โครงการในพระราชดำริเพื่อชาวเขา สีสันของท้องฟ้าช่วงสายเหมาะเจาะลงตัวสำหรับการออกสำรวจยังสถานที่ต่างๆ โครงการหลวงบ้านวัดจันทร์โอบล้อมด้วยต้นไม้ใหญ่ที่แผ่กิ่งก้านปกคลุมให้ร่มเงาแก่ผืนนาเขียว และมีอากาศที่บริสุทธิ์ เย็นสบายรับรู้ได้ตั้งแต่ก้าวแรกที่มาถึง โครงการหลวงบ้านวัดจันทร์เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.2522 โดย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมราษฎรชาวเขา ในเขตหมู่บ้านวัดจันทร์ทรงทราบถึง ความทุกข์ยากของชาวเขาในพื้นที่จึงมีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพ ชีวิตของราษฎรในพื้นที่บ้านวัดจันทร์และหมู่บ้านใกล้เคียงซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าปกากะญอ ภายในโครงการหลวงยังมีห้องพักไว้ให้บริการหลายห้อง ราคาไม่แพง เงียบสงบท่ามกลางธรรมชาติ ป่าสน ขุนเขา เป็นวิวทิวทัศน์ที่สวยงามเหมาะแก่การพักผ่อนเป็นอย่างมาก นอกจากที่พักท่ามกลางวิวสวย แสงสดชื่นแล้ว ที่นี่ยังเป็นหนึ่งในจุดท่องเที่ยวที่เป็นไฮไลท์ของอำเภอถ้ำเขียงพัฒนา ด้วยพื้นที่ที่เป็นสวนป่าสน อันร่มรื่น ของต้นสนสองใบและต้นสนสามใบ ที่ปลูกตลอดสองข้างทางทั่วบริเวณโครงการหลวงแห่งนี้ สร้างบรรยากาศความโรแมนติกได้อย่างน่าประหลาดใจ นอกจากนี้ภายในโครงการยังมีสะพานไม้ สร้างอย่างเป็นทางการให้เดินชมทิวทัศน์พืชพันธุ์ไม้รวมถึงเส้นทางจักรยานให้นักปั่นได้บริหารน่อง กันตามใจชอบ หากเดินลงเนินไปหน่อยจะเห็นทุ่งนากว้าง ที่มีป่าสนเป็นฉากหลังซึ่งนี่ถือเป็นจุดเด่นสำคัญ ที่นักท่องเที่ยวมาชื่นชม และถ่ายภาพกลับไปเป็นภาพความทรงจำแสนประทับใจ

4.3 ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

การประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.3.1 แผนการดำเนินงาน

ในการประเมินผลที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากการที่มีการนำงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์นั้น คณะผู้วิจัยมีแนวทางการดำเนินงานสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 4.56 แผนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้มีการใช้ประโยชน์แล้ว

จากแผนภาพที่ 4.56 แสดงถึงแผนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้มีการใช้ประโยชน์แล้ว ซึ่งประเมินได้จากทางด้านอุปสงค์ของนักท่องเที่ยว อันประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว

สำหรับแนวทางในการประเมินถึงผลลัพธ์ที่ติดตามมาจากผลก้นงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์นั้น คณะผู้วิจัยจะทำการจำแนกการประเมินออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านสังคมวัฒนธรรม
3. ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ดังนี้

สรุปข้อมูลการติดตามประเมินผลกระทบงานวิจัยที่ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว (ระยะที่ 1)

1) แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่” พุทธศักราช 2556

โดย ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

จากการลงพื้นที่ของทีมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเก็บข้อมูลด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ ทูงหยีเพ็ง เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 15 – 17 พฤศจิกายน 2558 และ 11-14 กุมภาพันธ์ 59 ที่ผ่านมา โดยมีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

การเข้าร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในหัวข้อ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ทูงหยีเพ็ง

วันที่ 16 พฤศจิกายน 2558 ทีมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เข้าร่วมฟัง การเสวนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ทูงหยีเพ็ง ซึ่งเป็นเวทีที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ซึ่งนับได้ว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่ทำให้ทราบถึง สถานการณ์ในพื้นที่ แนวทางการดำเนินงานและทิศทางการท่องเที่ยวที่จะดำเนินต่อไปในพื้นที่ทูงหยีเพ็งแห่งนี้ โดยการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่นี้ จะติดตามทั้งในด้านสังคม/วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ในการนี้ทีมผลักดันใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดย อาจารย์ฉัตรณี คงดี และ อาจารย์พสุณาสร์ร้อยสุวรรณ ได้ร่วมสนทนากับ คุณศิริวิ วาเลาะ ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดกระบี่(ตำแหน่ง ณ ขณะนั้น) คุณธีรพจน์ กษิรวัฒน์ นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเกาะลันตา และคุณนราธร หงษ์ทอง ประธานชุมชนท่องเที่ยวบ้านทูงหยีเพ็ง ถึงแนวทางการดำเนินการติดตามประเมินผลกระทบงานวิจัยที่ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ทูงหยีเพ็ง ว่ามีแนวทางในการดำเนินงานติดตามทั้งในด้านสังคม/วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งก็ได้รับคำแนะนำ และการสนับสนุนเป็นอย่างดี

ภาพที่ 4.57 การลงพื้นที่ทุ่งหิเพ้ง เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 15 – 17 พฤศจิกายน 2558

ภาพที่ 4.58 การประชุมเพื่อสอบถามข้อมูลผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ทุ่งหิเพ้ง วันที่ 17 พฤศจิกายน 2558

ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 คณะผู้วิจัยได้ร่วมประชุมเพื่อสอบถามข้อมูลผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ทุ่งหิ่เพ่งภายหลังจากการดำเนินการงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่” ในการนี้ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย คุณนราธร หงษ์ทอง ประธานชุมชนท่องเที่ยวบ้านทุ่งหิ่เพ่ง คุณธีรพจน์ กษิรวัฒน์ นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเกาะลันตาถึง และตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญ 3 ด้าน 1. ด้านเศรษฐกิจ 2. ด้านสังคมวัฒนธรรม และ 3. ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ

พบว่า การเติบโตของการท่องเที่ยว ภายหลังการที่มีงานวิจัย “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่” พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น มีลักษณะเป็นกรุปตัววีมากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวประเทศจีน และรัสเซีย นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวที่ในลักษณะครอบครัวก็ยังมีติดต่อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง จากการเก็บข้อมูลล่าสุดเมื่อเดือนกรกฎาคม 2559 ในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวของการติดตามเพื่อประเมินผลกระทบภายหลังการที่มี การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วนั้น รวมระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2557 ถึง เดือน พฤษภาคม 2559 รวมระยะเวลา 21 เดือน พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนที่ทุ่งหิ่เพ่ง จำนวน 55,918 คน ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 47,930 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 7,988 คน

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนสถิตินักท่องเที่ยว บ้านทุ่งหิ่เพ่ง ปี 2557-2559 (ต.ค.2557.- พ.ค.2559)

จำนวนสถิตินักท่องเที่ยว บ้านทุ่งหิ่เพ่ง ปี 2557-2559 (ต.ค.2557.- ธ.ค.2559)			
เดือน	ชาวต่างชาติ/คน	ชาวไทย/คน	รวม
ปี 2557			
ต.ค	1,458	192	1,650
พ.ย	2,007	210	2,217
ธ.ค	2,980	250	3,230
ปี 2558			
ม.ค	3,012	500	3,512
ก.พ	3,110	290	3,400
มี.ค	2,095	330	2,425
เม.ษ	2,140	430	2,570
พ.ค.	2,309	539	2,848
มิ.ย.	2,258	490	2,748
ก.ค.	1,807	334	2,141

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) แสดงจำนวนสถิตินักท่องเที่ยว บ้านทุ่งหิ่เพ็ง ปี 2557-2559 (ต.ค.2557.- พ.ค. 2559)

จำนวนสถิตินักท่องเที่ยว บ้านทุ่งหิ่เพ็ง ปี 2557-2559 (ต.ค.2557.- ธ.ค.2559)			
เดือน	ชาวต่างชาติ/คน	ชาวไทย/คน	รวม
ปี 2558			
ส.ค.	1,945	455	2,400
ก.ย.	1,998	398	2,396
ต.ค.	1,758	211	1,969
พ.ย.	2,518	569	3,087
ธ.ค.	3,090	468	3,558
ปี 2559			0
ม.ค.	3,045	520	3,565
ก.พ.	3,210	490	3,700
มี.ค.	2,395	320	2,715
เม.ษ.	2,440	434	2,874
พ.ค.	2,355	344	2,699
	47,930	7,988	55,918

2) ด้านสังคมวัฒนธรรม

พบว่า การเปลี่ยนแปลงของชุมชนทุ่งหิ่เพ็ง มีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น มีการนัดประชุม เพื่อวางแผนพัฒนาร่วมกันในทุกๆ เดือน ซึ่งขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการชุมชนกับชุมชน อีกทั้งมีการจัดระบบให้สมาชิกในชุมชนเข้ามาดำเนินการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนด้วย สำหรับด้านเครือข่าย พบว่า ในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของทุ่งหิ่เพ็ง มีจำนวนเครือข่ายที่เรียกได้ว่าเป็นเครือข่ายพันธมิตรที่เพิ่มขึ้น มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบที่เป็นรูปธรรม ทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ประกอบด้วย เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนทุ่งหิ่เพ็ง สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงแรมที่พักต่างๆ ในจังหวัดกระบี่ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกระบี่ เป็นต้น

3) ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

พบว่า มีการพัฒนา จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนทุ่งหิ่เพ็งในอนาคต ได้แก่

- แผนการดำเนินงานโครงการบ้านพัก โฮมสเตย์ชุมชน ที่ชุมชนเป็นผู้บริหารเอง
- แผนการก่อสร้างศูนย์การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และประชาสัมพันธ์ชุมชนไปยังนักท่องเที่ยวต่างๆ
- แผนการเพิ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

2) แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” ปี 2556

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภัคดีพินิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

ต้นสังกัด : มหาวิทยาลัยพะเยา

สถานการณ์นักท่องเที่ยวในพื้นที่บ้านธาตุสบแวน ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการวิจัย “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” ปี 2556 พบว่า ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่บ้านธาตุสบแวน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สนใจมาเยี่ยมชมเรือนไต้ลื้อบ้านนางแสงดา สมฤทธิ์ เพื่อเยี่ยมชมความสวยงามของสถาปัตยกรรมไต้ลื้อ และกระบวนการการทอผ้าไต้ลื้อ ตลอดจนการได้มารับประทานอาหารแบบขันโตกดินเนอร์ในเรือนไต้ลื้อของป่าแสงดา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาหลากหลายรูปแบบ ทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนักบุญ กลุ่มนักท่องเที่ยวศึกษาดูงาน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาทำบริษัทนำเที่ยว ทั้งนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทั้งที่เดินทางมาด้วยตนเอง และจากกลุ่มบริษัทนำเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวยังเรือนไต้ลื้อป่าแสงดา ภายในงานประกอบด้วยการรับประทานอาหารขันโตกดินเนอร์ บรรยากาศแบบล้านนา พร้อมด้วยการระเล่ยนดนตรีพื้นถิ่นแบบฉบับไต้ลื้อจากชมรมดนตรีของคนในท้องถิ่น ตลอดจนการได้พูดคุยกับคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะป่าแสงดาที่มีความสุขกับการได้ต้อนรับนักท่องเที่ยว การบริหารจัดการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อคน คนละประมาณ 300-500 บาท

ทั้งนี้บนเรือนไต้ลื้อของป่าแสงดา ยังมีสินค้าที่ระลึกจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว เช่น ผ้าทอไต้ลื้อ กระเป๋า เสื้อผ้า โหมบายแขวนแบบพื้นถิ่น และสินค้าพื้นถิ่นนานาชนิด เป็นต้น นำไปสู่กระจายรายได้แก่คนในชุมชน ทั้งเจ้าของเรือนไต้ลื้อ ผู้ผลิตสินค้าพื้นถิ่น คนทำอาหาร คนเล่นดนตรีพื้นถิ่น และผู้ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตลอดจนธุรกิจที่พักแรมในอำเภอเชียงคำที่ได้รายได้จากการพักแรมของกลุ่มทัศนศึกษา เฉลี่ยห้องละ 500 บาท

นอกจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในเรือนป่าแสงดาแล้ว ยังมีกลุ่มย้อมสีผ้าธรรมชาติของนางมาลี วงศ์ใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มจำหน่ายผ้าทอไต้ลื้อ และมีการสาธิตกระบวนการย้อมสีผ้าจากวัสดุธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวสามารถได้เยี่ยมชม ซึ่งในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชม และซื้อสินค้าพื้นเมืองภายในบ้านป่ามาลีแห่งนี้เฉลี่ย 20-30 คนต่ออาทิตย์ ซึ่งจากการสาธิตกระบวนการย้อมสีธรรมชาติทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ และเล็งเห็นคุณค่าในผลิตภัณฑ์จากกระบวนการผลิต นำไปสู่การกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวสนใจซื้อผลิตภัณฑ์กลับไป และสร้างรายได้แก่ป่ามาลี และคนในกลุ่มมากขึ้น ซึ่งนอกจากแหล่งท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้น นักท่องเที่ยวยังได้เยี่ยมชมสภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตเรียบง่ายของคนในชุมชนบ้านธาตุที่เป็นเอกลักษณ์ และจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะช่วงไตรมาสที่ 3 และในปัจจุบันปี 2559 ดังกล่าว ทำให้คนในชุมชนบ้านธาตุสบแวน รวมถึงในพื้นที่ใกล้เคียงได้ผลประโยชน์จากการใช้บริการ ทั้งแหล่งท่องเที่ยว ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในชุมชน ตลอดจนภาคธุรกิจบริการต่าง ๆ ภายในชุมชนอำเภอเชียงคำ

สำหรับการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้น สามารถสรุปประเด็นสำคัญ 3 ด้าน 1. ด้านเศรษฐกิจ 2. ด้านสังคมวัฒนธรรม และ 3. ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนยังบ้านธาตุสบแวน ในปี 2558-2559

ช่วงเวลา	ประเภท นักท่องเที่ยว	พาหนะ	จำนวน	วัตถุประสงค์การ เดินทาง
สิงหาคม	นักท่องเที่ยวประเภท นักบุญ	รถตู้ 3 คัน	30 คน	เยี่ยมชมการทอผ้า บ้านป่ามาลี และ เยือนไต่ลื้อบ้านป่า แสงดา และวัดพระ ธาตุสบแวน
สิงหาคม	ข้าราชการ	รถตู้ 3 คัน	30 คน	เยี่ยมชมการทอผ้า บ้านป่ามาลี และ เยือนไต่ลื้อบ้านป่า แสงดา
พฤศจิกายน	นักศึกษาดูงานจาก จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	รถบัส	40 คน	เยี่ยมชมการทอผ้า บ้านป่ามาลี เยือนไต่ ลื้อบ้านป่าแสงดา และวัดพระธาตุสบ แวน
สิงหาคม- พฤศจิกายน	นักท่องเที่ยวทั่วไป	รถส่วนตัว	ประมาณ 20-30 คนต่อ 1 อาทิตย์ ในระยะ 3 เดือน ที่ผ่านมา	เยี่ยมชมการทอผ้า บ้านป่ามาลี เยือนไต่ ลื้อบ้านป่าแสงดา และวัดพระธาตุสบ แวน
ระหว่างปี 2558- 2559	กลุ่มนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จาก บริษัทนำเที่ยว Royal Silk Holidays	รถตู้	ครั้งละ 6 คน จำนวน 4 ครั้ง ประมาณ 24 คน	เยี่ยมชมการทอผ้า บ้านป่ามาลี เยือนไต่ ลื้อบ้านป่าแสงดา และวัดพระธาตุสบ แวน
วันที่ 25-27 ธันวาคม 2558	กลุ่มนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จาก	รถตู้	4 คน	เยี่ยมชมเยือนไต่ลื้อ บ้านป่าแสงดา และ วัดพระธาตุสบแวน

ช่วงเวลา	ประเภท นักท่องเที่ยว	พาหนะ	จำนวน	วัตถุประสงค์การ เดินทาง
	บริษัทนำเที่ยว Nutty Adventures			
10-12 มิถุนายน 2559	กลุ่มนักท่องเที่ยววัย เกษียณ จากบริษัท นำเที่ยว เพื่อน ธรรมชาติ จำกัด	รถบัส	40 คน	เยี่ยมชมการทอผ้า บ้านป่ามาลี เอือนได ลื้อบ้านป่าแสงดา
ระหว่างปี 2558- 2559	กลุ่มนักท่องเที่ยว ที่มาพักโฮมสเตย์ลู่ พล	รถตู้/รถยนต์ ส่วนตัว	33 คน	พักผ่อน

สถานที่ติดต่อ

คุณ จรัส สมฤทธิ์ (ประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมบ้านธาตุสบแวน)

เบอร์โทรติดต่อ 089-430-3546

กลุ่มแม่บ้าน บ้านธาตุสบแวน จ่ายค่าสถานที่ 500-1,000 บาท

สำหรับด้านที่พัก ที่โฮมสเตย์ บ้านลู่พล เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” ปี 2556 ได้รับการแนะนำและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการจากคณะนักวิจัยในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของที่พักในรูปแบบโฮมสเตย์ ที่พร้อมด้วยทุกมื้ออาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน นับเป็นอีกแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจเข้าพัก เมื่อนักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชมบ้านแม่แสงดาเพื่อทำกิจกรรม อาทิ การรับประทานขันโตก การทอผ้า และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ ก็สามารถเข้าพักได้ที่โฮมสเตย์ บ้านลู่พล ในราคาคืนละ 500 บาท

ภายหลังจากที่งานวิจัยแล้วเสร็จ คณะนักวิจัย ก็ได้ให้มีการเข้าไปเป็นลักษณะของที่ปรึกษา เพื่อให้คอยให้คำแนะนำ และช่วยคิด เพื่อให้การดำเนินการบริการเป็นไปด้วยดี ที่ผ่านมามีจำนวนกลุ่มนักท่องเที่ยวเข้าพักที่โฮมสเตย์จำนวน 16 ครั้ง (ตุลาคม 2557 – พฤศจิกายน 2559)

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนโฮมสเตย์ บ้านลุมพล (ตุลาคม 2557 – พฤศจิกายน 2559)

ประเภทนักท่องเที่ยว	พาหนะ	จำนวน	วัตถุประสงค์การเดินทาง
จากผู้ประกอบการ 8 ครั้ง	รถตู้	30 คน	เยี่ยมชมการทอผ้าบ้านป่ามาลี และเยือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงดา และวัดพระธาตุสบแวน โดยพักที่โฮมสเตย์ บ้านลุมพล
จากเครือข่ายนักวิจัย 8 ครั้ง	รถยนต์	25 คน	เยี่ยมชมการทอผ้าบ้านป่ามาลี และเยือนไต้ลื้อบ้านป่าแสงดา และวัดพระธาตุสบแวน โดยพักที่โฮมสเตย์ บ้านลุมพล

ภาพที่ 4.59 กิจกรรมในพื้นที่ บ้านธาตุสบแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 4.60 การลงพื้นที่เพื่อติดตามประเมินผลกระทบในพื้นที่ บ้านธาตุสบแวน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

สถานที่พักแรม คือ สถานที่พักอาศัยชั่วคราวของนักท่องเที่ยว เมื่อเดินทางถึงยังจุดหมายปลายทาง โดยมีจำนวนวันพักค้างแรมขึ้นอยู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านที่พัก ชุมชนสามารถพัฒนาที่พักที่มีอยู่เดิมให้มีมาตรฐานสามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติได้ โดยคำนึงถึงการให้บริการที่สามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว การดูแลในด้านความสะอาด และความปลอดภัย ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดีเมื่อมาใช้บริการ นอกจากนี้ ชุมชนยังสามารถพัฒนาด้านที่พัก โดยแบ่งพื้นที่ของบ้านพักอาศัยของตนเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งผู้ที่เป็นเจ้าบ้านควรมีการต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีความเต็มใจในการบริการและให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกปลอดภัย ควรดูแลนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักเหมือนญาติของตนเอง รวมทั้ง การสร้างความประทับใจโดยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีวัฒนธรรมของชุมชน มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน จนก่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยวได้

อย่างไรก็ตาม หากชุมชนมีความต้องการสร้างที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรมเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมในพื้นที่ และคำนึงถึงการตกแต่งที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น และการจ้างงานของคนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน ถือเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนอีกด้วย

ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเกิดการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อสัมผัสหรือต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ด้วยเหตุของความแปลกพิเศษของอาหาร หรือรสชาติของอาหาร เป็นต้น และอาหารยังถือเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 ที่สำคัญของชีวิต และเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของร่างกายและจิตใจได้ อาหาร จึงนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นในระหว่างการเดินทางของนักท่องเที่ยว และเป็นปัจจัยองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยพบสัดส่วนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายเงินสำหรับค่าอาหารมากเป็นอันดับ 3 (นิศา ชัชกุล ,หน้า 203-204) ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงคุณลักษณะที่สำคัญ ในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน ดังนี้

- ชุมชนควรคำนึงถึงการมีสภาพแวดล้อมที่ดี โดยพิจารณาถึงที่ตั้งของร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็น หรือสามารถจอดรถได้อย่างสะดวกสบาย ควรคำนึงถึงการตกแต่งสถานที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ การนำวัสดุในท้องถิ่นนำมาดัดแปลงเพื่อตกแต่งร้าน ตลอดจน คำนึงถึงความสะดวกสบายนับตั้งแต่อาคารสถานที่ พนักงานในร้าน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ห้องน้ำ ห้องครัว เป็นต้น

- ชุมชนควรคำนึงถึงการให้บริการ ควรมีพนักงานที่ให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนโยน อ่อนน้อม และเป็นมิตร บริการด้วยความยิ้มแย้ม มีความรวดเร็วในการทำงาน และควรมีทักษะในการสื่อสารทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

- ชุมชนควรคำนึงถึงรสชาติของอาหาร ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักในการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ ทั้งนี้ ชุมชนควรตระหนักถึงความสำคัญของอาหารท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ สามารถสะท้อนถึงวิถีชีวิตของชุมชนได้ และควรมีการเลือกใช้วัตถุดิบในการประกอบอาหารที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น

- ชุมชนควรคำนึงถึงการตั้งราคาอาหารที่เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ อย่าง เช่นคุณภาพและปริมาณของอาหาร รูปแบบในการบริการ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น

- ชุมชนควรคำนึงถึงการจัดการและความควบคุมที่ดี คือ การวางตำแหน่งคนในการบริหารงาน และงบประมาณ

นอกจากนี้ ชุมชน ควรเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวให้เรียนเรียนรู้ วิธีการ ขั้นตอน กระบวนการทำอาหาร รวมถึง การอธิบายเอกลักษณ์ของอาหารที่สามารถสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนได้ ซึ่งจะนำไปสู่การตระหนักถึงคุณค่าของอาหาร การเข้าใจในวิถีชีวิตที่สะท้อนเรื่องราวผ่านอาหาร จนทำให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์เกิดความประทับใจได้ ทั้งนี้ ในการพัฒนาด้านอาหารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน หากมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดี ก็จะสามารถดึงเม็ดเงินจากนักท่องเที่ยวได้ เกิดการกระจายรายได้และส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น ตลอดจนเกิดการอนุรักษ์ การเห็นถึงคุณค่าของอาหารท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้

สินค้าของที่ระลึก เป็นการนำเอาวัสดุในพื้นที่มาสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยสามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพื้นที่นั้น ๆ ได้ โดยสินค้าของที่ระลึกส่วนใหญ่ ชุมชนควรมีการผลิตและใช้แรงงานคนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการจ้างงาน การกระจายรายได้ ซึ่งถือเป็นบทบาทสำคัญในการสร้างอาชีพ หรือเป็นการเพิ่มรายได้เสริมในช่วงเวลาว่าง นอกจากนี้ ชุมชนควรนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการนำวัตถุดิบ วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นนำมาแปรรูป ถือเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมทั้ง เป็นการส่งเสริมและการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ให้ยังคงอยู่ เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่า จนเกิดการสืบทอดถึงคนรุ่นหลังได้ นอกจากนี้

ชุมชนควรมีการพัฒนาสินค้าให้มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น เพื่อให้เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ได้

ดังนั้น ในการพัฒนาสินค้าของที่ระลึก ชุมชนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานะแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นการนำวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นมาพัฒนาออกแบบเพื่อให้มีลักษณะพิเศษที่มีความแตกต่างจากที่อื่นโดยใช้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ตลอดจน ชุมชนควรคำนึงถึงรูปแบบ หรือน้ำหนักที่นักท่องเที่ยวสามารถนำกลับได้อย่างสะดวกสบาย นอกจากนี้ ชุมชนยังสามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว โดยจัดให้มีกระบวนการสาธิต ขั้นตอนการผลิต รวมถึง การสร้างกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองทำสินค้าของที่ระลึกด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าของสินค้าที่ระลึกได้ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่

2) ด้านสังคมวัฒนธรรม

ในการพัฒนาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชน มีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากสำหรับการท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนหรือเจ้าของพื้นที่คือผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบจากการท่องเที่ยว ฉะนั้นการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นแรงผลักดันให้การท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นประสบความสำเร็จ

การพัฒนาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้

(1) ควรมีการบริหารจัดการภาระหน้าที่สำหรับการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม แม้ชุมชนบ้านธาตุสบแวนมีคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมไตลื้อ เพื่อดูแลทางด้านวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวของชุมชน และมีจุดแข็งทางด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน แต่ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจในการกระจายหน้าที่สำหรับผู้ที่มามีส่วนร่วมในจำนวนที่เหมาะสม ซึ่งในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาจไม่จำเป็นต้องใช้จำนวนคน หรือผู้ที่ให้บริการเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง ทำให้เป็นต้นทุนด้านการบริหารจัดการที่สูงสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก

(2) ควรใช้สถานที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์ทางการท่องเที่ยวร่วมกัน อาทิ การใช้เอือนไตลื้อจำลอง ณ วัดพระธาตุสบแวน เป็นสถานที่หลักในการรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวร่วมกับคนในชุมชน เพื่อกระจายแหล่งท่องเที่ยว หรือกระจายนักท่องเที่ยวภายในชุมชนได้อย่างสมดุล และเกิดความหลากหลาย อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้คนภายในชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์เอือนไตลื้อร่วมกันอย่างคลอบคลุม

(3) ควรมีการกระตุ้น หรือสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมไตลื้อแก่คนในชุมชนทั่วไปอย่างทั่วถึง หรือหลากหลายกลุ่มอาชีพ เพื่อเป็นเป็นกลยุทธ์ในการจัดสรรช่วงเวลา หรือกระจายโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกคน อาทิ กลุ่มการทำโคมล้านนาส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นครู ดังนั้นหากมีการจัดกิจกรรมการทำโคมล้านนาในช่วงวันธรรมดา อาจมีข้อจำกัดในการจัดสรรคนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นต้น ดังนั้นการกระตุ้นให้คนในชุมชนหลากหลายกลุ่มอายุ หรืออาชีพเข้ามามีส่วนร่วม หรือส่งเสริมให้เป็นอาชีพหลัก ก็จะทำให้สามารถผนวกกับการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง

(4) ควรมีการบริหารจัดการค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน และค่าบริการที่ชัดเจนสำหรับการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการใช้พื้นที่ส่วนบุคคลเป็นสถานที่ในการจัดทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีค่าบำรุงสถานที่ ค่าน้ำ ค่าไฟให้แก่ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของ ดังนั้นคณะกรรมการหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการบันทึก หรือทำรายการเหล่านี้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเสนอต่อผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยว หรือทำกิจกรรม ตลอดจนผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวต่าง ๆ

(5) สภาพบริบทของชุมชนบ้านธาตุสบแวน อำเภอเชียงคำมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับการเดินเที่ยว หรือปั่นจักรยานเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในชุมชนมีระยะทางที่ไม่ไกลกันมาก จึงเป็นทิศทางหนึ่งในการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ภายในชุมชนได้อย่างน่าสนใจ เพื่อกระจายตัวนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสมดุล และสามารถสร้างรายได้ให้แก่คนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

3) ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

แนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว แหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว หรือเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว และเป็นสินค้าหลักทางการท่องเที่ยว ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนไปพร้อมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมที่แปลกใหม่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ซึ่งนักท่องเที่ยวแต่ละคน แต่ละกลุ่มคน มีความชื่นชอบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 ,หน้า 26-28) ได้แบ่งประเภทของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวได้ คือ ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ และทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งจากการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ล้านนาตะวันออก และเดินทางข้ามพรมแดนไปยังพื้นที่ประเทศเชื่อมโยง พบว่ามีความสนใจท่องเที่ยวในทางธรรมชาติ อาทิ ภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ น้ำตก หรือถ้ำ เป็นต้น สำหรับทางวัฒนธรรม มีความสนใจแหล่งท่องเที่ยว เช่น วัด ศาสนสถาน โบราณสถาน เมืองเก่า พิพิธภัณฑ์ และวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ และทางด้านกิจกรรมมีความสนใจ กิจกรรมด้านการทอผ้า การทำอาหาร การรับประทานอาหารแบบพื้นถิ่น เป็นต้น

การพัฒนาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยามีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้

(1) ควรมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนมาใช้ประโยชน์เฮือนไต้ลื้อจำลอง ณ วัดพระธาตุสบแวนให้เป็นประจำมากขึ้น เพื่อให้เกิดการดูแลรักษา การจัดเวรทำความสะอาด และสามารถก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างทั่วถึง

(2) ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ โดยเฉพาะการทำโคมล้านนา การตอกลาย เนื่องจากผู้รู้ หรือเจ้าของวัฒนธรรมส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และมีจำนวนน้อยคน ซึ่งหากขาดการสืบทอดอาจทำให้ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของคนในชุมชนเลือนหายไป

(3) ควรมีการส่งเสริมการนำภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่ชุมชนได้จัดตั้งเป็นชมรมแล้ว มาพัฒนาต่อยอดให้เกิดมูลค่าทางการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจ เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชนเล็งเห็นคุณค่า และเกิดการสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดการยกระดับวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่ระดับภูมิภาค และสากล นำไปสู่การเผยแพร่วัฒนธรรมระหว่างกัน

(4) ควรมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนนำผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ โดยเฉพาะหัตถกรรมผ้าทอไต้ลื้อ เพื่อกระตุ้นยอดการจำหน่าย และเกิดช่องทางใหม่ ๆ สำหรับภูมิปัญญาที่กำลังจะเลือนหายไปให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการนักท่องเที่ยว หรือผู้ใช้บริการในยุคปัจจุบัน มากกว่านั้นคือการพลิกฟื้นภูมิปัญญาดั้งเดิมให้ก้าวทันต่อในยุคสมัยนิยม

(5) ควรมีกฎระเบียบการเดินทางท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านธาตุสบแวนสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากภายในชุมชนเริ่มมีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยือนอยู่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว และวิถีชีวิตของคนในชุมชนในบางช่วงเวลา

สำหรับแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว จากการศึกษาทางด้านศักยภาพทางการท่องเที่ยว นำมาวิเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน รวมทั้ง คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในพื้นที่วิจัยโดยภาพรวม สามารถวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ได้ดังนี้

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว คือ ได้พิจารณาถึงการเดินทางของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว ได้อย่างปลอดภัย สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย และปัจจุบันมีการพัฒนาระบบขนส่งอย่างหลากหลาย เช่น ระบบขนส่งทางบก ระบบขนส่งทางน้ำ และระบบขนส่งทางอากาศ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกเดินทางได้ทางบก อาทิ รถยนต์โดยสาร รถยนต์ส่วนตัว รถเช่าบริการ และรถไฟ เป็นต้น การเดินทางทางน้ำ ได้แก่ เรือ และทางอากาศ คือ เครื่องบิน

เมื่อพิจารณาในพื้นที่วิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางอากาศได้ โดยทางจังหวัดเชียงราย มีสนามบินที่รองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีการให้บริการรถเช่าจากสนามบินไปยังสถานีขนส่ง เพื่อเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยว หรือการเลือกใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยว จึงนับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกรูปแบบการเดินทางได้อย่างหลากหลาย ดังนั้น ในการพัฒนาควรมีการให้ข้อมูลในการเดินทางให้นักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐในแต่ละพื้นที่ควรสร้างความร่วมมือให้การรวบรวมข้อมูลการเดินทางโดยคำนึงถึงสภาพเส้นทางในการเข้าถึง และป้ายบอกทางที่ชัดเจน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเชื่อมโยงในแต่ละจังหวัดได้อย่างสะดวกสบาย

การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่ถือเป็นปัจจัยสนับสนุนทางการท่องเที่ยว ชุมชนสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน อย่างไรก็ตาม ชุมชนควรคำนึงถึงการให้บริการอย่างทั่วถึง ประกอบไปด้วย ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบสื่อสาร อาทิ สัญญาณโทรศัพท์ หรือการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะที่สามารถติดต่อภายในประเทศและต่างประเทศ ระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถสืบค้นข้อมูลทางการท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น และระบบสาธารณสุขที่ทันสมัย มีความสะดวก และปลอดภัย นอกจากนี้ ควรมีการคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ หรือผู้สูงอายุ เช่น ห้องน้ำ รถเข็น ทางลาดสำหรับผู้พิการ หรือผู้สูงอายุ รวมทั้งบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามพื้นที่วิจัย คือ บ้านธาตุสบแวน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา พบแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน ที่มีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก บ้านธาตุสบแวน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา

ด้านการเข้าถึง	- หน่วยงานภาครัฐ ควรจัดให้มีระบบการขนส่งที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเดินทางมาด้วยตนเอง สามารถเดินทางมาถึงชุมชนได้อย่างปลอดภัย
ด้านการสื่อความหมาย	- ชุมชนมีศูนย์การเรียนรู้ ที่สามารถปรับเป็นศูนย์สื่อความหมายได้ โดยเพิ่มข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว อาทิ กิจกรรมที่สามารถเรียนรู้ได้ในชุมชน ข้อมูลทางด้านการพัก ตลอดจนการให้บริการข้อมูลในการติดต่อภายในชุมชน เป็นต้น - ชุมชน ควรมีป้ายแผนที่แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน รวมถึงป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่พัฒนาให้มีความหลากหลายทางด้านภาษา เช่น อังกฤษ จีน - ชุมชนควรนำเยาวชน ให้ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมบรรยาย เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นหลังได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชน ก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน แลกเปลี่ยนให้เกิดการอนุรักษ์ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้
ด้านที่พักแรม	- ชุมชนสามารถพัฒนาที่พักที่มีอยู่เดิมให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ โดยคำนึงถึงการให้บริการด้านห้องพักที่มีความสะอาด และคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
ด้านร้านอาหาร	- ชุมชนสามารถนำเสนอเมนูอาหารที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพื้นที่ในรูปแบบขันโตก และสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาส เตรียมวัตถุดิบในการทำอาหาร พร้อมเรียนรู้ขั้นตอนวิธีการประกอบอาหาร ตลอดจนรับประทานอาหารร่วมกับชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันได้
ด้านร้านขายของที่ระลึก	- ชุมชนมีสินค้าของที่ระลึก อาทิ ผ้าทอไตลื้อ ที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกซื้อ ทั้งนี้ ชุมชนควรเพิ่มมูลค่าของสินค้าของที่ระลึก โดยให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการออกแบบสินค้าของที่ระลึก - ชุมชนควรพัฒนาความหลากหลายของสินค้าของที่ระลึก โดยพัฒนาสินค้าของที่ระลึกให้สอดคล้องกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	- ชุมชนมีโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้อย่างไร้ที่ติ ควรคำนึงการอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ เช่น ห้องน้ำ หรือทางเดิน เป็นต้น เพื่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกัน

4.4 การวิเคราะห์ SWOT

จากการที่ได้ติดตามการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ใน 2 แผนงาน 2 พื้นที่ ที่มีความแตกต่างกันทั้งเรื่องของภูมิประเทศ วิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พบว่า มีจุดเด่น โอกาส และ ปัญหา อุปสรรค ในการทำการท่องเที่ยวของทั้ง 2 พื้นที่แตกต่างกัน ดังนี้

ก. บ้านทุ่งหยีเพ็ง อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่

จุดเด่น และโอกาส

- จุดเด่นของชาวชุมชนบ้านทุ่งหยีเพ็ง ส่วนใหญ่สมาชิกมีพฤติกรรมเชิงรุก ในการรองรับการท่องเที่ยว มีการเตรียมความพร้อมในด้านของการจัดการในชุมชนมาเป็นระยะเวลากว่า 10 ปี ด้วยวิธีการการรวมกลุ่มของแกนนำทางการท่องเที่ยวในรูปแบบของเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยวบ้านทุ่งหยีเพ็ง

- จุดเด่นของ ผู้นำกลุ่ม คือ คุณนราธร หงษ์ทอง ประธานชุมชนท่องเที่ยวบ้านทุ่งหยีเพ็ง เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ทางการท่องเที่ยว มีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการชุมชน เพื่อให้สมาชิกเข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในบ้านทุ่งหยีเพ็ง

- โอกาสของพื้นที่ จ.กระบี่ ที่ได้รับการสนับสนุนและร่วมมือ จากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกระบี่ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้ให้การสนับสนุนมาโดยตลอดและภาคเอกชน อาทิ สมาคมการท่องเที่ยวและโรงแรมในพื้นที่ ที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของบ้านทุ่งหยีเพ็งอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

- โอกาสในด้านของความร่วมมือจากภาควิชาการ จากนักวิจัยในพื้นที่จากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่ได้รับทุนวิจัยจาก สกว. ที่ร่วมคิดร่วมสร้างพัฒนาแผนชุมชนให้เกิดขึ้น และนำมาสู่การปฏิบัติจนทุกวันนี้

ปัญหา และอุปสรรค

- ปัญหาและอุปสรรคในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน ที่มีจำนวนต่อกลุ่มค่อนข้างมาก จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมอย่างมากเพื่อที่จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวดังกล่าว โดยไม่กระทบต่อวิถีถิ่นของบ้านทุ่งหยีเพ็ง

- ปัญหาและอุปสรรคด้านการสื่อสาร เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีใช้อยู่ในยังขาดเรื่องของภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในเว็บไซต์ที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้รองรับกลุ่มเป้าหมายได้

- ปัญหาและอุปสรรคด้านพาหนะทางน้ำในการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การขาดของเรือใบรอนที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชาวชุมชนบ้านทุ่งหยีเพ็ง ที่เป็นหนึ่งในกิจกรรมเด่นในการท่องเที่ยวในพื้นที่ ขณะนี้อยู่ในขั้นของการจัดหางบประมาณซ่อมแซม เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้ต่อไป

ข. บ้านธาตุสบแวน อ.เชียงคำ จ.พะเยา

จุดเด่น และโอกาส

- จุดเด่นของบ้านธาตุสบแวน คือ มีสถาปัตยกรรมไม้ที่สวยงาม และทรงคุณค่า และผ้าทอไม้ที่มีความงดงามปราณีต ที่เป็นที่น่าสนใจให้แก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือน
- จุดเด่นของ รูปแบบของอาหารที่ทานกันแบบขันโตก ที่นักวิจัยในพื้นที่ ได้รับทุนจาก สกว. ได้แนะนำให้นำมาเป็นกิจกรรมเด่นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี คือ กิจกรรมการรับประทานอาหารแบบขันโตกดินเนอร์ในเฮือนไม้ของป่าแสงดา
- การรวมกลุ่มของชาวบ้านตามวิถี ตามความถนัด เช่นกลุ่มทอผ้า กลุ่มจักรสาน เป็นต้น ทำให้มีเครือข่ายเกิดขึ้นในชุมชนแห่งนี้

ปัญหา และอุปสรรค

- ปัญหาและอุปสรรคในการรองรับนักท่องเที่ยว ของบ้านธาตุสบแวน คือ เนื่องจากในพื้นที่นี้การรวมกลุ่มของชาวชุมชน เป็นการรวมกลุ่มตามวิถี ตามความถนัด ไม่ได้มีการรวมกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน และเนื่องจากอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว จึงยังไม่มีจัดการทางการท่องเที่ยวของชุมชนที่ชัดเจน ทำให้ไม่ได้มีหน้าที่ความรับผิดชอบเฉพาะ จำต้องอาศัยผู้ใหญ่ในหมู่บ้านที่ช่วยบริหารจัดการให้เป็นครั้งคราวไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อในกรณีที่มียุทธศาสตร์นักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาเยี่ยมชมได้ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว ที่ยังไม่มีการจัดเก็บที่เป็นระบบชัดเจน
- ช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 เป็นต้นมา มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทำให้คนในชุมชนบ้านธาตุสบแวน รวมถึงในพื้นที่ใกล้เคียงได้ผลประโยชน์จากการใช้บริการ ทั้งแหล่งท่องเที่ยว ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในชุมชน ตลอดจนภาคธุรกิจบริการต่าง ๆ ภายในชุมชนอำเภอเชียงคำ ได้รับผลประโยชน์ หากแต่ยังขาดแผนของการจัดการทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อที่จะรับมือกับการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันและรองรับอนาคตได้เป็นอย่างดี
- ปัญหาและอุปสรรคด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารเรื่องราวของพื้นที่ได้แก่ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้ที่จะถ่ายทอดเรื่องราวอันเป็นประโยชน์ ที่จะเสริมสร้างคุณค่าให้แก่พื้นที่ยิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีอย่างชัดเจน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป และอภิปรายผล

5.1.1 กระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 -2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

การผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 - 2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญๆ ดังนี้ 1) การประชุมคัดเลือกแผนงานวิจัยที่มีศักยภาพเพื่อเตรียมผลักดันใช้ประโยชน์ 2) การประชุมร่วมกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมผลักดันสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ 3) การจัดโครงการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ (Fam Trip) 4) การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 5) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับทุนในปี 2557 และ 6) การคัดเลือกผลผลิตการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมผลักดันการใช้ประโยชน์

จากผลการดำเนินงานดังกล่าว ของโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ อันเป็นโครงการที่เกิดจากสำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันองค์ความรู้และผลผลิตที่ได้การวิจัยไปสู่การ ใช้ประโยชน์ ซึ่งได้ทำงานร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (สกว.) ในการทำหน้าที่คัดเลือกผลงานวิจัยที่มีศักยภาพเพื่อการผลักดัน ต่อยอด และขยายผล ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และรวมไปถึงให้ความสำคัญของกระบวนการ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงวิชาการ เชิงสาธารณะ เชิงชุมชนและพื้นที่ ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้ประกอบการ ธุกิจ สมาคมและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ทั้งนี้ผลงานวิจัยที่ เกิดขึ้นสามารถเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ของภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประเทศได้

ทั้งนี้เพื่อความชัดเจนในการสรุปผล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุป ผลการผลักดันผลผลิตงานวิจัย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 -2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ตามภารกิจหลัก สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 -2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

กระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557 -2558 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์	
กระบวนการ	ผลผลิตที่เกิดขึ้น
1) การจัดโครงการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ (Fam Trip)	1) กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 1 คือ โครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา 2) กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 2 คือ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" 3) กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 3 คือ โครงการทดสอบเส้นทางจักรยาน อำเภอปัว จังหวัดน่าน 4) กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 4 คือ โครงการสนับสนุนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยสายการบินนกแอร์
2) การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558	1) งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556 จำนวน 1 แผนงาน ได้แก่ 1.1) แผนงานวิจัย “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” 2) งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2557 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 2.1) แผนงานวิจัย “การศึกษาศักยภาพและผลกระทบการประยุกต์ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในจังหวัดกระบี่” 2.2) แผนงานวิจัย “การพัฒนาคลัสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก” โดยมี ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจิระจำเนียร เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

	3)งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 3.1) แผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพลำนาคะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” 3.2) แผนงานวิจัย “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส) และ 4 รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐาน การท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน
3) การคัดเลือกผลผลิตการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมผลักดันการใช้ประโยชน์	1) แผนงานการพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 2) แผนงานการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตภูมิภาคตะวันตก 3) แผนงานการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในรูปแบบการท่องเที่ยวสีเขียวของพื้นที่ฝั่งอันดามัน การณศึกษาจังหวัดกระบี่ 4) แผนงาน โครงการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวและแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ลุ่มน้ำโขง ไทย-ลาว พื้นที่จังหวัดนครพนมถึงจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงคำม่วนถึงแขวงจำปาสัก 5) แผนงาน ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน 6) แผนงานการศึกษาศักยภาพของอุตสาหกรรม MICE ของประเทศไทย ซึ่งแผนงานวิจัยที่ได้ผ่านการคัดเลือกข้างต้น จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในปี 2559 ต่อไป

1) การจัดโครงการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ (Fam Trip)

ผลจากการจัดโครงการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ (Fam Trip) ในปี 2558 นี้ มีจำนวน 4 ครั้ง ได้แก่

กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 1 คือ โครงการทดสอบเส้นทาง อ.กัลยาณิวัฒนา เป็นการลงพื้นที่เพื่อผลักดันโครงการวิจัยเพื่อไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของแผนงานวิจัย “การสร้าง ความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (ระยะที่2)” โดยมี ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน เป็นผู้อำนวยการแผนงาน มีผู้ประกอบการ ร่วมโครงการทดสอบเส้นทางจำนวน 3 บริษัท คือ บริษัท EXO Travel Thailand บริษัท เทรลส์ สยาม จำกัด และบริษัท Local Alike โดยพื้นที่ๆไปเป็นพื้นที่หลักในอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัด เชียงใหม่ คือ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยปู กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนดงสามหมื่น กลุ่ม เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนหล่อซอ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเสาแดง และกลุ่ม การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยบะบ้า ซึ่งเป็นพื้นที่เดิมและพื้นที่ที่ได้ขยายผลมาจากโครงการวิจัยใน ระยะที่ 1 ของแผนงานในปี 2555

ผลที่ได้ คือ ผู้ประกอบการได้นำข้อมูลต่างๆที่ได้ในพื้นที่ จัดเก็บและรวบรวมเพื่อเป็น แหล่งท่องเที่ยวทางเลือกให้นักท่องเที่ยวของบริษัท เนื่องจาก อำเภอกัลยาณิวัฒนา เป็นพื้นที่ เฉพาะที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะเท่านั้น

กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 2 คือ โครงการทดสอบต้นแบบกิจกรรมเชิง ประสบการณ์ "การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ บนพื้นฐานวิถีไท วิถีล้านนา" เป็นการลงพื้นที่เพื่อ ผลักดันโครงการวิจัยเพื่อไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของแผนงานวิจัย “การท่องเที่ยวเชิง สถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ เป็นผู้อำนวยการ แผนงาน มีผู้ประกอบการร่วมโครงการทดสอบเส้นทางจำนวน 2 บริษัท คือ บริษัท นัทส์แอดเวนเจอร์ จำกัด และบริษัท รอยัลซิลค์ โฮลิเดย์ จำกัด พร้อมด้วย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 2 ท่าน และนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว 1 ท่าน โดยพื้นที่ๆทำการสำรวจคือ จังหวัดน่าน พะเยา และ เชียงราย

ผลที่ได้ คือ ผู้ประกอบการบริษัท นัทส์แอดเวนเจอร์ จำกัด ได้นำข้อมูลที่ได้ ไป พัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การขายในงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ในโปรแกรม Phayao Northern Adventure (7 days 6 nights) Chiang Rai – Chiang Kham – Phayao – Chiang Mai)

กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 3 คือ โครงการทดสอบเส้นทางจักรยาน อำเภอ ปัว จังหวัดน่าน เป็นการลงพื้นที่เพื่อผลักดันโครงการวิจัยเพื่อไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของแผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน โดย ผู้ประกอบการที่ร่วมโครงการทดสอบเส้นทาง คือ บริษัท นัทส์แอดเวนเจอร์ จำกัด ที่มองเห็น ศักยภาพของพื้นที่ที่พร้อมสำหรับเส้นทางจักรยานที่เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่กลุ่ม นักท่องเที่ยวเฉพาะให้ความสนใจ โดยพื้นที่ๆทำการสำรวจคือ ตำบลศิลาเพชร อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยเป็นการร่วมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ 1. การเยี่ยมชมและ ศึกษาเรียนรู้การทำข้าวหลามในชุมชน 2. การปรับใช้ทรัพยากรในพื้นที่โรงเรียนชาวนาให้เกิดเป็น ศูนย์กลางเส้นทางท่องเที่ยวจักรยาน 3. การทดสอบเส้นทางภายในชุมชนโดยปั่นจักรยานจริงเพื่อดู ศักยภาพสำหรับการพัฒนาเป็นเส้นทางจักรยาน และ 4.การรับประทานอาหารพื้นถิ่น

ผลที่ได้ คือ ผู้ประกอบการบริษัท นัทตี้แอดเวนเจอร์ จำกัด ได้นำข้อมูลที่ได้ ไปพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การขายในงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ในโปรแกรม Nan Rural Discovery – Farming School – Cycling

กิจกรรม Fam Trip ครั้งที่ 4 คือ โครงการการสนับสนุนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยสายการบินนกแอร์ เป็นการลงพื้นที่เพื่อผลักดันโครงการวิจัยเพื่อไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของแผนงานแผนงาน “การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ ภูมิศึกษา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (ระยะที่2)” โดยมี ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ในการลงพื้นที่ครั้งนี้เป็นการสนับสนุนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยให้การต้อนรับคณะนักเขียนนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ จำนวน 6 คน ที่ขึ้นมาปฏิบัติงานขึ้นมาหาข้อมูลเพื่อที่จะนำไปเขียนในวารสาร ในประเด็นของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่น่าสนใจ ในอำเภอกัลยาณิวัฒนา ระหว่างวันที่ 20-23 พฤศจิกายน 2558

ผลที่ได้ คือ คณะนักเขียนนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ เห็นว่าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวมีศักยภาพสูง และมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่สามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ และนำข้อมูลที่ได้รับไปสู่การนำเสนอในนิตยสาร JIBJIB ฉบับเดือน มกราคม 2559 ซึ่งมีจำนวนพิมพ์ 50,000 ฉบับ

2) การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผลผลิตการวิจัยโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558

ผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ในปี 2558 รวมจำนวน 5 แผนงาน คือ งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556 จำนวน 1 แผนงาน งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2557 จำนวน 2 แผนงาน และ งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 จำนวน 2 แผนงาน สรุปได้ดังนี้

งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2556 จำนวน 1 แผนงาน ได้แก่

2.1) แผนงานวิจัย “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้แก่

2.1.1) บริษัท Village Way ประเทศอังกฤษ ได้ทำการทำบันทึกลงนามข้อตกลง MOU ร่วมกับบริษัทนัทตี้ แอดเวนเจอร์ จำกัด (Natty's Adventures) ในการจัดนำเที่ยวในเส้นทางภาคเหนือของประเทศไทย โดยใช้ชื่อรายการนำเที่ยวว่า “Village life in Northern Thailand” มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวจำนวน 10 วัน โดยมีการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย จำนวน 2 วัน ระยะเวลาในการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 31 พฤษภาคม 2559 มีราคาขายตั้งแต่ £554 - £998 ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ชื่อ www.villageways.com

2.1.2) บริษัท นัทตี้ แอดเวนเจอร์ จำกัด ได้นำข้อมูลที่ได้ ไปพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยว โปรแกรม Phayao Northern Adventure (7 days 6 nights) Chiang Rai –

Chiang Kham – Phayao – Chiang Mai) เพื่อนำไปสู่การขายในงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ในวันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมา

งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2557 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่

2.2) แผนงานวิจัย “การศึกษาศักยภาพและผลกระทบการประยุกต์ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในจังหวัดกระบี่” โดยมี ดร.รัฐภูมิ ตูจินดา เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

ผลการดำเนินงาน สามารถยกระดับการจองที่พักให้กับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมของจังหวัดกระบี่ นอกจากนี้สภาพการค้ำแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นำไปขยายผลในจังหวัดอื่นๆอีกด้วย

2.3) แผนงานวิจัย “การพัฒนาคลัสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก” โดยมี ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจิระจำเริญ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

ผลการดำเนินงาน เป็นการพัฒนาต่อยอดขนมไทยท้องถิ่นในพื้นที่และเพิ่มมูลค่าให้กับขนมไทยท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝากหรือสินค้าที่ระลึกที่สอดคล้องกับเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารทั้ง 4 เส้นทาง ตลอดจนได้ผลิตภัณฑ์ขนมไทย จำนวน 8 ผลิตภัณฑ์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำไปใช้ประกอบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยววิถีไทย

งานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่

2.4) แผนงานวิจัย “การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง” โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ รักดีพินิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

2.4.1) บริษัท นัทตี้ แอดเวนเจอร์ จำกัด ได้มีการพัฒนารายการนำเที่ยว และบรรจุกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ในเส้นทางจักรยาน ลงในรายการนำเที่ยวของบริษัท ชื่อเส้นทาง “Nan Rural Discovery – Farming School – Cycling” ซึ่งได้นำไปร่วมจัดแสดง และเสนอขายกับกลุ่มลูกค้าตลาดยุโรป ในงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ในวันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมา

2.5) แผนงานวิจัย “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และ 4 รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐาน การท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน โดยมี ดร.นราวุธ บัวขวัญ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

2.5.1) บริษัท นัทตี้ แอดเวนเจอร์ จำกัด ได้นำข้อมูลที่ได้ ไปพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยว โปรแกรม A Southern Experience (7 days 6 nights) เพื่อนำไปสู่การขายในงาน WTM 2016 ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ในวันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมา

การร่วมงาน World Tourism Market (WTM) 2016 นับเป็นการนำผลงานวิจัยที่มีศักยภาพที่ถูกพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และเส้นทางการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่มีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการตลาดในปี 2560 ของททท. ที่ต้องการเสนอขายเส้นทางการท่องเที่ยวโดยชุมชน ร่วมกับการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ (local experience) ให้กับลูกค้ากลุ่มตลาดยุโรป พร้อมด้วยความร่วมมือจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวบริษัท Nutty's Adventure และเครือข่าย อันได้แก่ บริษัท อันดามันทีดีสคัฟเวอรี ทัวร์เมิงไต และอื่นๆ ที่เป็นภาคีเครือข่ายทำงานร่วมกันทางด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชน ที่ร่วมพัฒนาผลงานวิจัยที่มีศักยภาพให้เป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ไปจัดแสดง และเสนอขายอย่างเป็นรูปธรรม

3) การคัดเลือกผลผลิตการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมผลักดันการใช้ประโยชน์

ผลจากการคัดเลือกแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2558 เพื่อเตรียมผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปี 2559 นั้น ประกอบด้วยแผนงานที่มีศักยภาพที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ จำนวน 6 แผนงาน สรุปได้ดังนี้

การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ จำนวน 6 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานการพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 2) แผนงานการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตภูมิภาคตะวันตก 3) แผนงานการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในรูปแบบการท่องเที่ยวสีเขียวของพื้นที่ผืนอันดามัน การนิศึกษาจังหวัดกระบี่ 4) แผนงาน โครงการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวและแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ลุ่มน้ำโขงไทย-ลาว พื้นที่จังหวัดนครพนมถึงจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงคำม่วนถึงแขวงจำปาสัก 5) แผนงาน ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และ 6) แผนงานการศึกษาศักยภาพของอุตสาหกรรม MICE ของประเทศไทย ซึ่งแผนงานวิจัยที่ได้ผ่านการคัดเลือกข้างต้น จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในปี 2559 ต่อไป

5.1.2 การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ผลจากการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในปี 2558 นี้ คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบเว็บไซต์ www.thm.trf.or.th ที่สามารถสนองตอบการเข้าถึงสื่อของบุคคลปัจจุบัน ที่มุ่งใช้งานสื่อออนไลน์เป็นหลัก ที่จะบริโภคสื่อผ่านอุปกรณ์สื่อสาร อย่างสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่จึงมุ่งหวังให้มีเข้าถึงข่าวสารดังกล่าวได้สะดวกมากขึ้น ตลอดจนการสร้างชุมชน และเครือข่ายให้เกิดขึ้น ด้วยการเชื่อมร้อยกลุ่มคนด้วยความสนใจเดียวกัน เป็นต้น ทั้งนี้โครงสร้างของเว็บไซต์ ประกอบด้วย หมวด

ความเป็นมา หมวดผลผลิตของงานวิจัย หมวดงานเด่นประจำปี หมวดข่าว หมวดภาพกิจกรรม ของโครงการวิจัย หมวดลิงค์ของเว็บไซต์ ในการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นที่เกี่ยวข้อง และหมวดติดต่อโครงการ แสดงรายละเอียดของช่องทางการติดต่อสื่อสารมายังสำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยสื่อสังคมออนไลน์หลักๆที่ใช้ คือ Fanpage ของ Facebook ทุกครั้งที่มีความคืบหน้า และ YouTube ที่เน้นการนำเสนอภาพเคลื่อนไหวของกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ

สำหรับผลของการสร้างชุมชน และเครือข่าย เพื่อการประชาสัมพันธ์ อันเป็นการประสานหน่วยงานภายนอกเพื่อประชาสัมพันธ์ โดยองค์กรที่ประสานงานในครั้งนี้ คือ บริษัท นกแอร์ ในฝ่ายของนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ ที่เป็นนิตยสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่มียอดพิมพ์เดือนละ 50,000 ฉบับ และยังมีในรูปของวารสารออนไลน์ ที่ทุกคนสามารถดาวน์โหลดได้ฟรีที่ <http://www.nokjibjib.com>

ตารางที่ 5.2 แสดงผลการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และประเด็นนำเสนอ

สื่อประชาสัมพันธ์	ประเด็นโดยสรุป
1) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบเว็บไซต์ www.thm.trf.or.th	โครงสร้างของเว็บไซต์ ประกอบด้วย หมวดความเป็นมา หมวดผลผลิตของงานวิจัย หมวดงานเด่นประจำปี หมวดข่าว หมวดภาพกิจกรรม ของโครงการวิจัย หมวดลิงค์ของเว็บไซต์ ในการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นที่เกี่ยวข้อง และหมวดติดต่อโครงการ
2) วารสารออนไลน์	เนื้อหา 3 ตำบล 3 ชนเผ่า อำเภอกัลยาณิวัฒนา ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ www.thm.trf.or.th
3) ชุมชนเครือข่าย	การประสานหน่วยงานภายนอกเพื่อประชาสัมพันธ์ คือ บริษัท นกแอร์ ในฝ่ายของนิตยสาร JIBJIB สายการบินนกแอร์ ที่เป็นนิตยสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

5.1.3 การประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว

ในปี 2558 นี้ ได้มีการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ของแผนงานที่ได้รับสนับสนุนวิจัยในปี 2556 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่” โดยมี ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน และ 2) แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ รักดีพิณิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน สรุปได้ดังนี้

5.1.3.1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว

ก. แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว เป็นระยะเวลา 2 ปีของพื้นที่ บ้านทุ่งหยีเพ็ง อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ พบว่า ด้านสังคม ทุ่งหยีเพ็ง มีการเปลี่ยนแปลงของชุมชนในทิศทางบวก โดยคนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น ขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการชุมชนกับชุมชน อีกทั้งมีการจัดระบบให้สมาชิกในชุมชนเข้ามาดำเนินการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนด้วย ด้านเครือข่าย พบว่า มีจำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่เพิ่มขึ้น มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในด้านการพัฒนา พบว่า มีจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนทุ่งหยีเพ็งในอนาคต ได้แก่ แผนการดำเนินงานโครงการบ้านพักโฮมสเตย์ชุมชน ที่ชุมชนเป็นผู้บริหารเอง แผนการก่อสร้างศูนย์การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน และแผนการเพิ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และสุดท้าย คือ ด้านนักท่องเที่ยว พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น มีลักษณะเป็นกรุ๊ปทัวร์มากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวประเทศจีน และรัสเซีย นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่ในลักษณะครอบครัวก็ยังมีติดต่อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง

ข. แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง” พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว เป็นระยะเวลา 2 ปีของพื้นที่ บ้านธาตุสบแวน อ.เชียงคำ จ.พะเยา พบว่า ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ บ้านธาตุสบแวน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สนใจมาเยี่ยมชมเยือนได้อัลบั้มบ้านนางแสงดา สมฤทธิ์ เพื่อเยี่ยมชมความสวยงามของสถาปัตยกรรมได้อัลบั้ม และกระบวนการการทอผ้าได้อัลบั้ม ตลอดจนการได้มารับประทานอาหารแบบขันโตกดินเนอร์ในเยือนได้อัลบั้มของป่าแสงดา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาหลากหลายรูปแบบ ทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนักเรียน กลุ่มนักท่องเที่ยวศึกษาดูงาน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาทำบริษัททำเที่ยว และจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะช่วงไตรมาสที่ 3 และในปัจจุบันปี 2559 ดังกล่าว ทำให้คนในชุมชนบ้านธาตุสบแวน รวมถึงในพื้นที่ใกล้เคียงได้ผลประโยชน์จากการใช้บริการทั้งแหล่งท่องเที่ยว ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในชุมชน ตลอดจนภาคธุรกิจบริการต่าง ๆ ภายในชุมชนอำเภอเชียงคำ

ตารางที่ 5.3 แสดงผลการประเมินผลกระทบ

ผลกระทบ	แผนงาน	
	แผนงาน “การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่”	แผนงาน “การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง”
1) ด้านเศรษฐกิจ	1) มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น มีลักษณะเป็นกรุ๊ปทัวร์มากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวประเทศจีน และรัสเซีย	1) มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ บ้านธาตุสบแวน เพิ่มขึ้น

	2) นักท่องเที่ยวในลักษณะกลุ่ม ครอบครัวติดต่อเข้ามาอย่าง ต่อเนื่อง	พร้อมร่วมกิจกรรม เยี่ยมชม เรือนไต้ลื้อบ้านนางแสงดา สมฤทธิ์ เพื่อเยี่ยมชมความ สวยงามของสถาปัตยกรรมไต้ ลื้อ และกระบวนการการทอ ผ้าไต้ลื้อ ตลอดจนขันโตกดิน เนอร์
2)ด้านสังคมวัฒนธรรม	1) มีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น ขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการ ชุมชนกับชุมชน 2) มีการจัดระบบให้สมาชิกในชุมชน เข้ามาดำเนินการบริหาร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ ชุมชนด้วย 3) มีจำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่ เพิ่มขึ้น มีการประสานงานกัน อย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน	1)เกิดการรวมกลุ่มอาชีพ ของคน ในหมู่บ้าน โดยใช้การท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือ
3) ด้านสภาพแวดล้อม ทางการท่องเที่ยว	1) มีจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนทุ่ หยาบในอนาคต 2) แผนการดำเนินงานโครงการ บ้านพัก โฮมสเตย์ชุมชน ที่ชุมชน เป็นผู้บริหารเอง 3) แผนการก่อสร้างศูนย์การ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมช 4) แผนการเพิ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ในชุมชน	1)มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ทางการท่องเที่ยว 2)มีการพัฒนาการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ในการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปีต่อไป ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัย
ที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจน
พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ที่สะดวกต่อการเข้าถึงตามประเภทของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่

5.2.2 ในการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไปสู่การใช้ประโยชน์
เชิงพาณิชย์นั้น ควรมีการทำงานร่วมกันกับผู้ประกอบการ นักวิจัยเจ้าของผลงาน และทีมผลักดันการ

ใช้ประโยชน์ฯ ด้วยวิธีการร่วมคิด ร่วมพัฒนาเส้นทาง รูปแบบการท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ตลอดจนของที่ระลึกอันเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น หรืออื่นๆ ตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว และศักยภาพในการรองรับของพื้นที่นั้นๆ ตลอดจนแสวงหาตลาด ที่เหมาะสมกับพื้นที่และรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นๆ

5.2.3 ควรมีการจัดทำ เอกสารรายละเอียดองค์กร (Company Profile) ของโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ฝ่ายอุตสาหกรรม สกว. เพื่อเป็นการเผยแพร่ถึงผลงานที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2555 ถึง ปัจจุบัน รวมถึง ประวัติความเป็นมา คณะผู้บริหาร ภารกิจหน้าที่ การดำเนินงาน การบริหารงานต่างๆ ภาควิชาเครือข่าย อีกทั้งอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2554. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559
กัมปนาท วิจิตรศรีกมล การประเมินผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์จากงานวิจัย ก้นยายน 2553
งานประสานศูนย์วิจัยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2558 . สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม
2558, เข้าถึงจาก <http://www.stou.ac.th/Offices/rdec/headquater/upload>
เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ [ออนไลน์] <http://www.drmanage.com/> ค้น
ค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2555
- ธวิษ สุตสาครและคณะ.2559.การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการ ปี 2557
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. 2551. การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. การวิเคราะห์ห่อถัก. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2542
- นิตยา ธนพลเกียรติ. 2547. การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในอำเภอวังน้ำเขียว
จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2542). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 1. คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิบูล ทีปะปาล. 2551. การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พิมพ์.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. (2529). ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อมรดกศิลปวัฒนธรรม. จุลสาร
การท่องเที่ยว. (42).
- รายงานสรุปงานการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว(2557).สำนัก
ประสานงานโครงการการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.
- วิกิพีเดีย. 2553. สารานุกรมเสรี. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2558, เข้าถึงจาก
<http://th.wikipedia.org/wiki/การวิเคราะห์สอวด>.
- สมคิด บางโม. 2552. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- สุภาภรณ์ ชาญทอง. 2543. ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง. กรุงเทพฯ:
ภาคินพนธ์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สถาบันคลังสมองของชาติ. “การประเมินผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์จากงานวิจัย”. 2553
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย การศึกษาพัฒนาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้าน
เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม กรกฎาคม 2543
- สุวิมล ติรกานันท์ การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2545
- อุษาวดี พลพิพัฒน์. 2545. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนใน
ประเทศไทย. จุลสารการท่องเที่ยว 21,4 (ตุลาคม- ธันวาคม): 38-48.
- อารีรัตน์ คุณดี . 2549. ความเป็นไปได้ในการเปิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

เอกกมล เอี่ยมศรี. 2558 . PEST Analysis การทำความเข้าใจใน “ภาพรวม” ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง.สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2558, เข้าถึงจาก <https://eiamsri.wordpress.com>
 เอกสิทธิ์ สุดแก้ว. 2549. การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวและการจัดการของชุมชนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Ben Janeczko, Trevor Mules and Brent Ritchie. “Estimating the Economic Impacts of Festivals and Events: A Research Guide”. January 1, 2002

Bonn, Mark A.; Harrington, Julie. “A Comparison of Three Economic Impact Models for Applied Hospitality and Tourism Research”. *Tourism Economics*, 2008, 14 (4), 769–789

Daniel J. Stynes. “Economic Impacts of Tourism: A Handbook for Tourism Professionals”. 1997

Michelle Duryea, Mark Hochman and Andrew Parfitt. “Measuring the Impact of Research”. February 2007

Research Resolutions & Consulting Ltd. “Guidelines: Survey Procedures for

ภาคผนวก ก

แบบการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

แผนงานวิจัย.....			
ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย/หัวหน้าโครงการวิจัย			
ภูมิภาค ☐ เหนือ ☐ ตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ตะวันออก ☐ ตะวันตก+กลาง ☐ ใต้ ☐ ทั้งประเทศ			
จังหวัด.....			
หัวข้อ	มี	ไม่มี	รายละเอียด
1. ศักยภาพของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว			
1.1) ด้านทรัพยากร - มีศักยภาพเฉพาะตัวของพื้นที่และทรงคุณค่าทั้งทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - มีศักยภาพทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น - มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและสามารถ สะท้อนถึง ภาพลักษณ์ของกลุ่มท่องเที่ยว - คุณภาพด้านทัศนียภาพของภูมิทัศน์ วัฒนธรรมและประเพณี			
2. ศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และต่างประเทศ			
2.1) ด้านการบริหาร - ชีตความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว - ความคงทนต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชาวบ้าน - มีระบบและกลไกการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ บทบาท ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้ความสำคัญ ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การประสานความร่วมมือ ระหว่าง หน่วยงานภายในจังหวัด การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน			
2.2) ด้านการตลาด - ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น - ความหลากหลายของกิจกรรม - การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว - ความคุ้มค่าต่อการใช้จ่าย - ความสอดคล้องกับกระแสความต้องการของตลาด			

แผนงานวิจัย.....			
ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย/หัวหน้าโครงการวิจัย			
ภูมิภาค ☐ เหนือ ☐ ตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ตะวันออก ☐ ตะวันตก+กลาง ☐ ใต้ ☐ ทั้งประเทศ			
จังหวัด.....			
หัวข้อ	มี	ไม่มี	รายละเอียด
2.3) ด้านการบริการ - สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การบริการโครงสร้างพื้นฐาน - การคมนาคมขนส่งและความสะดวกในการเข้าถึง มีบริการพื้นฐานที่จำเป็น และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ - การบริการทางการท่องเที่ยวทั้งด้านกิจกรรม การท่องเที่ยวต้องมีความหลากหลาย สร้างความประทับใจให้ กับ นักท่องเที่ยวที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่สะท้อนถึง วิถีชีวิตและความดั้งเดิมของ ท้องถิ่นและแหล่ง ท่องเที่ยว - มาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งความปลอดภัยในการ เดินทาง การพำนักร และ การท่องเที่ยว			
3.เครือข่ายที่มีความสามารถในการรองรับ และสนับสนุน การท่องเที่ยว			
- ภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการบริการการท่องเที่ยว - ภาคเอกชน ที่จัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยว - ภาคประชาสังคม ได้แก่ กลุ่มองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ และเป็น องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร			
4.กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการ การท่องเที่ยว			
- การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน - การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน - การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงความร่วมมือ ความรู้ของสมาชิกในชุมชน - สมาชิกในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ - การสื่อสารกับคนที่เป็นเจ้าบ้านหรือคนในท้องถิ่น			
5. อัตลักษณ์ และวัฒนธรรม ของแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะกิจกรรม การท่องเที่ยว			
กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยว เช่น - การเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ - การถ่ายรูป - การจับจ่ายซื้อของที่ระลึก			

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลในการวิจัย เพื่อการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์อาชีพ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว นิสิต/นักศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำ เพื่อจักใช้ข้อมูลเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อไป

1) ท่านคิดว่า ควรมีแนวทางการพัฒนากิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

2) ท่านคิดว่า ควรมีแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

3) ท่านคิดว่า ควรมีแนวทางการพัฒนาด้านการอนุรักษ์ และสืบสานวิถีชีวิตภูมิปัญญาสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างไรบ้าง

.....

.....

4) ท่านคิดว่า ควรมีแนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาการตลาดสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

5) ท่านคิดว่า ควรมีแนวทางด้านการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว อย่างไรบ้าง

.....

.....

ภาคผนวก ค

ประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์แล้ว

1. ประเด็น ด้านเศรษฐกิจ

- 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยว
- 1.2 รายได้จากการท่องเที่ยว
- 1.3 ชนิดของที่ระลึก
- 1.4 จำนวนกิจกรรมท่องเที่ยว
- 1.5 จำนวนโรงแรม ร้านอาหาร

2. ประเด็น ด้านสังคม/ชุมชน

- 2.1 ความภูมิใจต่อการท่องเที่ยวของคนในชุมชน
- 2.2 ความรู้ด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน
- 2.3 ความร่วมมือหรือมีความสามัคคีของคนในชุมชน
- 2.4 การมีงานทำด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน
- 2.5 การสนับสนุนจากคนในชุมชนหรือหน่วยงานต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว

3. ประเด็น ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

- 3.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยว
- 3.2 การพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม
- 3.3 ข้อมูลพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว
- 3.4 สาธารณูปโภค และการคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยว